



T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

OSMANİYE-ZORKUN YAYLASI'NIN EKOTURİZM
VE ZİYARETÇİ FARKINDALIĞI BAKIMINDAN
ARAŞTIRILMASI

YUSUF MURAT DAYAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

KAHRAMANMARAŞ 2025

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

OSMANİYE-ZORKUN YAYLASI'NIN EKOTURİZM
VE ZİYARETÇİ FARKINDALIĞI BAKIMINDAN
ARAŞTIRILMASI

YUSUF MURAT DAYAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

KAHRAMANMARAŞ 2025

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

YUSUF MURAT DAYAN



Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bilgilerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

**OSMANİYE-ZORKUN YAYLASI'NIN EKOTURİZM VE ZİYARETÇİ
FARKINDALIĞI BAKIMINDAN ARAŞTIRILMASI**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

YUSUF MURAT DAYAN

ÖZET

Bu çalışma, Osmaniye ili sınırları içinde yer alan Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelini araştırmayı amaçlamaktadır. Türkiye'de turizmin gelişimiyle birlikte ekoturizm de önemli bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. Çalışmada, Zorkun Yaylası'nın ekoturizm açısından taşıdığı değerler, karşılaştığı sorunlar ve sürdürülebilir kullanımı ele alınmıştır.

Araştırmada, nitel ve nicel yöntemler kullanılarak yaylanın ekoturizm potansiyeli analiz edilmiştir. Örneklem seçimi, istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde edebilmek amacıyla tabakalı rastgele örnekleme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın nicel kısmında katılımcılar basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş olup, anket tekniği uygulanmıştır. Yapılan bu çalışma için 25 soruluk bir anket formu hazırlanmıştır. Yerel halk ve ziyaretçilerle yapılan anket ve mülakatlar doğrultusunda, yaylanın turistik çekiciliği, mevcut altyapısı ve ekoturizme yönelik farkındalık düzeyi değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular, Zorkun Yaylası'nın doğa turizmi ve sürdürülebilir kalkınma açısından önemli bir potansiyele sahip olduğunu, ancak altyapı çevresel bilinç eksiklikleri nedeniyle bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediğini göstermektedir. Örneğin; katılımcılara Zorkun Yaylası'nda herhangi bir ekoturizm faaliyetine katılıp katılmadıklarının yöneltildiği soruya yarım dan fazla hayır cevabı verilmiştir. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'na hangi araçla gitme olanağı bulabildiklerine ilişkin soruya verilen yanıt ise bunların yarım dan fazlasının özel araçlarıyla gitmeyi tercih ettikleri şeklindedir. Bu ve buna benzer bir çok sorudan elde edilen bulgular; Zorkun Yaylası'nın hem ekoturizm faaliyetlerinin tanıtımı ve altyapısı, hem de ulaşım olanakları açısından yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır.

Çalışmanın sonunda, ekoturizmin geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri sunulurken, Zorkun Yaylası'nın daha sürdürülebilir bir turizm destinasyonu haline gelmesi için yapılması gerekenler tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Zorkun Yaylası, Sürdürülebilir Turizm, Doğa Turizmi, Osmaniye

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Fen Bilimler Enstitüsü

Orman Mühendisliği Dalı, Mart/2025

Danışman: Dr.Öğr.Üyesi Ömer EKER

Sayfa Sayısı: 84

RESEARCH OF OSMANİYE-ZORKUN PLATEAU IN TERMS OF ECOTURISM AND VISITOR AWARENESS

(M.Sc. THESIS)

YUSUF MURAT DAYAN

ABSTRACT

This study aims to investigate the ecotourism potential of Zorkun Plateau, located within the borders of Osmaniye province. Ecotourism has also emerged as an important alternative along with the development of tourism in Turkey. The study addresses the values of Zorkun Plateau in terms of ecotourism, the problems it faces and its sustainable use.

In the study, the ecotourism potential of the plateau was analyzed using qualitative and quantitative methods. Sample selection was carried out with the stratified random sampling method in order to obtain statistically significant results. In the quantitative part of the study, participants were selected with the simple random sampling method and the survey technique was applied. A 25-question survey form was prepared for this study. In line with the surveys and interviews conducted with local people and visitors, the touristic attractiveness of the plateau, its current infrastructure and the level of awareness towards ecotourism were evaluated. The obtained data were analyzed using the SPSS program.

The findings show that Zorkun Plateau has an important potential in terms of nature tourism and sustainable development, but this potential cannot be sufficiently evaluated due to lack of infrastructure and environmental awareness. For example; More than half of the participants responded “no” to the question of whether they participated in any ecotourism activities on Zorkun Plateau. Again, more than half of the participants responded “no” to the question of which vehicle they could use to go to Zorkun Plateau. The findings obtained from this and many similar questions reveal that Zorkun Plateau is inadequate both in terms of the promotion and infrastructure of ecotourism activities and in terms of transportation facilities. At the end of the study, solution suggestions for the development of ecotourism were presented and what needs to be done to make Zorkun Plateau a more sustainable tourism destination were discussed.

Keywords: Ecotourism, Zorkun Plateau, Sustainable Tourism, Nature Tourism, Osmaniye

Kahramanmaraş Sütçü Imam University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Forest Engineering, February/2025

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Ömer EKER

Page number: 84

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim süresince bilgi ve birikimlerinden faydalandığım, tez çalışmamın tüm safhalarında bilimsel desteğinin yanı sıra anlayış ve sabrını esirgemeyen, çalışmanın etkin bir şekilde ilerleyiői için fedakârlıklardan kaçınmayan, kendisiyle çalışmaktan onur duyduğum tez danışmanım Sayın hocam **Dr. Öğr. Üyesi Ömer EKER**'e sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Maddi ve manevi desteklerini benden esirgemeyen her koşulda yanımda olan çok değerli **Aileme** ve **Dostlarıma** sonsuz teşekkür ederim.

Yusuf Murat DAYAN

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
GÖRSELLER DİZİNİ	ix
ÇİZELGELER DİZİNİ	x
EKLER DİZİNİ.....	xi
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ	xii
1. GİRİŞ.....	1
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR.....	2
3. TURİZM KAVRAMI VE TÜRLERİ	4
3.1. Turizm Kavramı.....	4
3.2. Turizm Türleri.....	4
3.2.1. Kişi sayısına göre turizm	5
3.2.2. Ziyaret edilen yere göre turizm.....	5
3.2.3. Amaca göre turizm	6
4. ARAŞTIRMA ALANININ GENEL TANITIMI.....	17
4.1. Zorkun Yaylası'nın Bitki Örtüsü	22
4.2. Zorkun Yayla Yerleşimi ve Yakınındaki Yaylalar	23
4.3. Ulaşım Araçları.....	24
4.4. Meskenler.....	27
4.4.1. Ahşap meskenler.....	27
4.4.2. Çağdaş meskenler	27
4.5. Zorkun Yaylası Yaban Hayatı Geliştirme Sahası	28
4.6. Yayla Turizmi	29
4.6.1. Osmaniye – Zorkun, Olukbaşı, Ürün yaylaları.....	29
4.6.2. Osmaniye ilindeki potansiyel yayla turizmi yerleri.....	31
4.7. Av Turizmi.....	32
5. MATERYAL VE YÖNTEM	33
6. BULGULAR	35
6.1. Nicel Araştırma-Anket Yanıtlarının Analizi.....	35

6.1.1. Katılımcıların cinsiyet durumu	35
6.1.2. Katılımcıların yaş grubu	35
6.1.3. Katılımcıların öğrenim düzeyi	36
6.1.4. Osmaniye içinde ve dışında yaşayan katılımcıların oranı	36
6.1.5. Katılımcıların Zorkun Yaylası'nı ziyaret oranları	37
6.1.6. Katılımcıların Zorkun Yaylasını tanıtmaya yönelik yazılı kaynaklar ile ilgili görüşleri	38
6.1.7. Katılımcıların turizm ve yaylacılık ilişkisi kapsamında düşünceleri.....	38
6.1.8. Katılımcıların ekoturizm kavramı hakkında görüşleri.....	39
6.1.9. Zorkun Yaylası Güzelleştirme Derneği'nin Bilinirliği.....	40
6.1.10. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetleri ile ilgili deneyimleri	40
6.1.11. Zorkun Yaylası'na ulaşım maliyetinin ziyaretçiler açısından değerlendirilmesi	41
6.1.12. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapmış oldukları araç tercihleri	42
6.1.13. Zorkun Yaylası'nda ekoturizm ile ilgili aktivitelerden yararlanmanın maliyet açısından uygunluğunun değerlendirilmesi	42
6.1.14. Zorkun Yaylası'nda yapılan "Geleneksel Çocuk Şenliği" etkinliğinin tanınırlığı	43
6.1.15. Akaryakıt fiyatlarının yayla ziyareti açısından uygunluğunun değerlendirilmesi	44
6.1.16. Devlet kurumlarının zorkun yaylası'nın ekoturizm potansiyellerinden yararlanma konusunda sunduğu olanakların değerlendirilmesi	45
6.1.17. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda trekking (doğa yürüyüşü) yapmak için kullandıkları ekipmanların bütçeleri açısından uygunlukları	46
6.1.18. Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapılan harcamaların ziyaretçi-alan memnuniyeti açısından değerlendirilmesi	46
6.1.19. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin kamu-özel kuruluşları tarafından değerlendirilme düzeyine yönelik düşünceleri.....	47
6.1.20. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda konaklamaya ilişkin görüşleri.....	48
6.1.21. Zorkun Yaylası'nda ziyaretçilerin konaklama yeri tercihleri.....	49
6.1.22. Zorkun Yaylası'nda konaklama süresinin ziyaretçi tercihi açısından değerlendirilmesi	50
6.1.23. Ziyaretçilerce Zorkun Yaylası konut kira fiyatlarının ekoturizm potansiyeli ekseninde değerlendirilmesi	50
6.1.24. Zorkun Yaylası'nda konaklama tesislerinin bulunmamasının ekoturizm etkinliklerine katılım düzeyine etkileri	51
6.1.25. Ziyaretçilerin yayla ya da şehir merkezinde konut edinme tercihlerinin değerlendirilmesi	52
6.1.26. Zorkun Yaylası ve Osmaniye ili konut/kira fiyatlarının ziyaretçi bilinirliği açısından incelenmesi	52
6.2. Ki-Kare Testine Ait Bulgular	53
6.2.1. Hipotezler	53
6.2.2. Öğrenim düzeyi ile Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasındaki ilişki.....	54
6.2.3. Osmaniye'de yaşamak ile Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmek arasındaki ilişki	55
6.2.4. Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmek ile Zorkun Yaylası güzelleştirme derneği'nin bilinirliği arasındaki ilişki	56

6.2.5. Cinsiyet ile Zorkun Yaylasında ekoturizm faaliyetine katılma arasındaki ilişki	56
6.2.6. Öğrenim düzeyi ve ekoturizm bilgisi arasındaki ilişki	57
6.3. Nitel araştırma- açık uçlu soruların analizi	58
6.3.1. Yaylacılık hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?	58
6.3.2. Ekoturizm hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?	59
6.3.3. Bir yayladan ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileriniz nelerdir?	61
6.3.4. Zorkun yaylası'ndan ekoturizm faaliyetleri adına beklentileriniz nelerdir? ..	62
6.3.5. Zorkun Yaylası'na ulaşımınızda ortalama olarak ne kadar harcama yaptınız?	63
6.3.6. Devlet kuruluşlarından ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileriniz nelerdir?	64
6.3.7. Zorkun Yaylası'nın mevcut ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için varsa önerileriniz nelerdir?	66
6.3.8. Zorkun'da ekoturizm deyince aklınıza gelen üç faaliyet nedir?.....	67
6.3.9. Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelini değerlendirme ve geliştirmek amacıyla bir dernek kuracak olsaydınız bu derneğin ismi ne olurdu?.....	68
7. SONUÇ VE TARTIŞMA	70
KAYNAKÇA.....	72
EKLER	77
ÖZGEÇMİŞ	84

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Zorkun Yaylası'ndaki konutların aylara göre doluluk oranı-2017	21
Şekil 2. Zorkun Yaylası'nda ahşap mesken planı	27
Şekil 3. Katılımcıların cinsiyet durumu.....	35
Şekil 4. Katılımcıların öğrenim düzeylerine göre dağılımı	36
Şekil 5. Osmaniye ve dışında yaşayan katılımcıların oranı.....	37
Şekil 6. Katılımcıların Zorkun Yaylası'nı ziyaret oranları	37
Şekil 7. Katılımcıların Zorkun Yaylası'nı tanıtmaya yönelik yazılı kaynaklar ile ilgili görüşleri.....	38
Şekil 8. Katılımcıların turizm ve yaylacılık ilişkisi kapsamında düşünceleri	39
Şekil 9. Katılımcıların ekoturizm kavramı hakkında görüşleri	39
Şekil 10. Zorkun Yaylası'nı Güzelleştirme Derneği.....	40
Şekil 11. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetleri ile ilgili deneyimleri ..	41
Şekil 12. Zorkun Yaylası'na ulaşım maliyetinin ziyaretçiler açısından değerlendirilmesi .	41
Şekil 13. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapmış oldukları araç tercihleri....	42
Şekil 14. Zorkun Yaylası'nda ekoturizm ile ilgili aktivitelerden yararlanmanın maliyet açısından uygunluğunun değerlendirilmesi	43
Şekil 15. Zorkun Yaylası'nda yapılan " geleneksel çocuk şenliği" etkinliğinin tanınırlığı .	44
Şekil 16. Akaryakıt fiyatlarının yayla ziyareti açısından uygunluğunun değerlendirilmesi	44
Şekil 17. Devlet Kurumlarının Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyellerinden yararlanma konusunda sunduğu olanaklarının değerlendirilmesi	45
Şekil 18. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda trekking(doğa yürüyüşü) yapmak için kullandıkları ekipmanların bütçeleri açısından uygunlukları	46
Şekil 19. Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapılan harcamaların ziyaretçi-alan memnuniyeti açısından değerlendirilmesi	47

Şekil 20. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin kamu-özel kuruluşları tarafından değerlendirilme düzeyine yönelik düşünceleri.....	48
Şekil 21. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda konaklamaya ilişkin görüşleri	49
Şekil 22. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda konaklamaya ilişkin görüşleri	49
Şekil 23. Zorkun Yaylası'nda konaklama süresinin ziyaretçi tercihi açısından değerlendirilmesi	50
Şekil 24. Zorkun Yaylası'nda konaklama süresinin ziyaretçi tercihi açısından değerlendirilmesi	51
Şekil 25. Zorkun Yaylası'nda konaklama tesislerinin bulunmamasının ekoturizm etkinliklerine katılım düzeyine etkileri.....	51
Şekil 26. Ziyaretçilerin yayla ya da şehir merkezinde konut edinme tercihleri	52
Şekil 27. Zorkun Yaylası ve Osmaniye ili konut/kira fiyatlarının ziyaretçi bilinirliği açısından değerlendirilmesi	53

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 1. Osmaniye ili Zorkun Yaylası haritası	17
Görsel 2. Zorkun Yaylası seyir tepesi	20
Görsel 3. Zorkun Yaylası yol haritası.....	22
Görsel 4. Göç Çiçeği	23
Görsel 5. Meşe Sarıbaşı	23
Görsel 6. Zorkun Yaylası	24
Görsel 7. Osmaniye Zorkun yolu	26
Görsel 8. Zorkun Yaylası yaban hayatı geliştirme sahası	28
Görsel 9. Zorkun Yaylası Çocuk Şenliği.....	31
Görsel 10. Zorkun Yaylası şenlik tepesi mesire alanı	32

ÇİZELGELAR DİZİNİ

Çizelge 1. Kullanım amacına göre yaylalar.....	15
Çizelge 2. Osmaniye İlinde doğa turizmi amaçlı kullanılan ve korunma statülü alanları... 18	18
Çizelge 3. Osmaniye İli ve ilçelerinde düzenli olarak yapılan kültürel etkinlikler	30
Çizelge 4. Katılımcıların yaş grubu	35
Çizelge 5. Öğrenim Düzeyi İle Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasındaki ilişki	55
Çizelge 6. Osmaniye'de Yaşamak ve Zorkun Yaylası'nda Vakit Geçirme Arasındaki İlişki	55
Çizelge 7. Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmek ve zorkun yaylası güzelleştirme derneği'nin bilinirliği arasındaki ilişki.....	56
Çizelge 8. Cinsiyet ve Zorkun Yaylası'nda her hangi bir ekoturizm faaliyetine katılmak arasındaki ilişki.....	57
Çizelge 9. Öğrenim düzeyi ve ekoturizm bilgisi arasındaki ilişki.....	58
Çizelge 10. Katılımcıların yaylacılık hakkında düşünceleri.....	59
Çizelge 11. Katılımcıların ekoturizm hakkında düşünceleri	60
Çizelge 12. Katılımcıların bir yayladan ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileri.....	61
Çizelge 13. Katılımcıların Zorkun Yaylası'ndan ekoturizm faaliyetleri adına beklentileri. 62	62
Çizelge 14. Katılımcıların Zorkun Yaylası'na ulaşımında yapmış olduğu harcamalar	64
Çizelge 15. Katılımcılara devlet kuruluşlarından ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileri	65
Çizelge 16. Katılımcıların Zorkun Yaylası'nın mevcut ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için önerileri	66
Çizelge 17. Ekoturizm denince katılımcıların aklına gelen üç faaliyet.....	67
Çizelge 18. Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelini değerlendirme ve geliştirme amacıyla bir dernek kurulacak olursa katılımcıların düşündükleri isimler	69

EKLER DİZİNİ

Sayfa No

Ek. 1. Zorkun Yaylası Ekoturizm Potansiyeli Farkındalığı Hakkında Anket..... 77



SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

BMDTÖ	: Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü
DOĞAKA	: Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
DTO	: Dünya Ticaret Örgütü
KTB	: Kültür ve Turizm Bakanlığı
IUCN	: Dünya Doğayı Koruma Birliği
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
SPA	: Selus Per Aqua(Sudan Gelen Sağlık)
SWOT	: Güçlü Yönler (Strengths), Zayıf Yönler (Weaknesses), Fırsatlar (Opportunities) ve Tehditler (Threats)
TDK	: Türk Dil Kurumu
n	: Ana Kitle Büyüklüğü
t	: Güven Katsayısı
p	: Ölçülmek İstenen Büyüklüğün Ana Kitlede Bulunma Oranı
d	: Örnekleme Hatası

1. GİRİŞ

Dünyanın son yıllardaki en önemli endüstri kollarından biri olarak kabul edilen turizm sektörü gerek dünyada gerekse ülkemizde, politik, ekonomik ve teknolojik olarak gelişme göstermektedir. 1960'lı yıllardan 1990'lı yıllara kadar etkin olarak yapılan kitle turizmi, doğal kaynakların yanlış kullanımı, doğal ve kıyı alanlarının tahrip edilmesi, kültürel miraslara yeterince sahip çıkılmaması gibi birçok nedenlerden dolayı alternatif turizm arayışlarını gündeme getirmiştir. Özellikle, yaz aylarında yapılan kitle turizmine karşı, insanların daha doğaya dönük, tüm yıl boyunca yapabilecekleri turizm aktivitelerini içeren ekoturizm, son dönemlerde daha fazla ilgi görmektedir. Ekoturizmin tanımı birçok bilim adamı tarafından farklı şekillerde yapılsa da 1996 yılında Dünya Doğayı Koruma Birliği (IUCN), Ekoturizmi; “Yerel halka fayda sağlayan, halkın aktif sosyo-ekonomik katılımını sağlayan, düşük düzeyde negatif ziyaretçi etkisi yaratan ve korumayı geliştiren (geçmişte ve günümüzdeki kültürel zenginlikleri) doğanın değerini anlamak ve zevkine varmak için nispeten bozulmamış doğa alanlarına yapılan, çevre açısından duyarlı seyahat ve ziyaret” şeklinde tanımlamıştır (Ankaya vd., 2018).

Son yıllarda ülkemizin, dünya ekonomisiyle bütünleşme yolunda en başarılı olduğu sektörlerden biri olan turizm sektörü, doğaya dayalı ve aktif tatil arayışının giderek arttığı yeni bir süreç içine girmiştir. Ülkemiz tarihi, kültürü ve doğal güzellikleri ile doğa sporlarına sahip büyük bir potansiyeli de bünyesinde barındırmaktadır. Geçmiş dönemlere ilişkin veriler incelendiğinde Türkiye'ye gelen turist, ekoturist sayısı ve turizm gelirlerinde sağlanan sürekli artışlar, sektörde istikrarlı bir gelişmenin olduğunu göstermektedir (Ankaya vd., 2018).

Bu tez çalışması; Osmaniye ili sınırlarında yer alan Zorkun Yaylası'nın ekoturizm özellikleri ve potansiyelinin ziyaretçiler tarafından hangi düzeyde algılandığı, bu hizmetlerden hangi koşullarda yararlandığı ve ziyaretçi-ekoturizm deneyimlerindeki olumlu ve olumsuz yönlerin ortaya çıkarılmasını amaçlamaktadır. Aynı zamanda anket sonuçlarından yola çıkılarak yayladan yararlanma koşullarının nasıl iyileştirilebileceği ve yaylanın ekoturizm özellikleri ve potansiyeli hakkında nasıl bir farkındalık oluşturulabileceği hedeflenmektedir.

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Ekoturizmi farklı perspektifleriyle ele alan çeşitli bilimsel araştırmaların bir kısmı amaç ve sonuçlarıyla birlikte aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır.

Kuter ve Ünal (2009) “Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri” başlıklı çalışmada ekoturizmin sosyokültürel, çevresel ve ekonomik anlamda olumlu ya da olumsuz etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda ekoturizmin amacına uygun yapılması için, bölgesel değerlerin korunması, çeşitli tanıtım, şenlik ve konferanslarla bölgenin tanınır hale getirilmesi, yapılacak aktivitelerin doğaya zarar vermemesi ve doğal kaynakların rasyonel bir şekilde kullanılarak devamlılığının sağlanması gerekliliğinin altı çizilmiştir. Ayrıca çalışma kapsamında ziyaretçilere yörelin ekosistemi, yerel kültürleri ve alanın sürdürülebilirlik anlayışı çerçevesinde kullanımı için bilgilendirmeler yapılması ve ekoturizmden daha çok etkilenecek olan yerel kesimin, bölgelerinde artan ekoturizmin yol açacağı sonuçlar hakkında daha önceden bilgilendirilerek bu konuda eğitim verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Yılmaz (2010) “Artvin Kenti ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi” başlıklı çalışma kapsamında gerek iklimi, yaban hayatı, arazisi, bitki örtüsü gerekse önemli turizm kaynağına sahip olması bakımından Artvin ili ve yakın çevresini çalışma alanı olarak seçmiştir. Söz konusu çalışma alanında mevcut doğal ve kültürel kaynak değerlerini ekoturizm yönünden inceleyerek, ekoturizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmıştır. Araştırmasında ekonomik ve ekolojik verimliliğin bir arada bulunmasına vurgu yaparken, Artvin kenti ve yakın çevresinde bulunan bu kaynakların bir kısmının yeterli tanıtımının yapılamadığı, bir kısmına ise gerekli turizm yatırımının yapılamaması gibi nedenlerle gelişme gösteremediği sonuçlarına varmıştır.

Koçan (2012) “Ekoturizm ve Sürdürülebilir Kalkınma: Kızılcahamam-Çamlıdere (Ankara) Jeopark ve Jeoturizm Projesi” başlıklı çalışmada Kızılcahamam-Çamlıdere Jeopark Alanı ve yakın çevresini incelemiştir. Çalışma kapsamında Bölgedeki jeolojik geçmişe ilişkin farkındalık oluşturulması, yöre turizm kaynaklarının jeoturizm yolu ile geliştirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik kaynakların akılcı kullanımı vurgulanmıştır. Sürdürülebilir ekoturizm yaklaşımının, bölgenin ekolojik özelliklerine uyumlu turizm yönetim ve gelişme planlarıyla gerçekleştirilebileceği,

alanda jeoturizm çalışmalarını yürütmek için de ekoturizm planlarının oluşturulmasının gerektiği belirtilmiştir.

Karademir ve ark. (2013) “Kahramanmaraş’ın Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi” araştırması kapsamında Kahramanmaraş’taki ekoturizm potansiyeliyle Kahramanmaraş nüfusunun ekoturizme karşı bakış açısını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada istatistik teknikler uygulanarak, çözümleme sonuçları değerlendirilmiş ve Kahramanmaraş’ın ekoturizm bakımından yüksek bir potansiyele sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak, bu potansiyelden yeteri düzeyde yararlanılmadığı, ayrıca bölge halkının da ekoturizm konusunda bilinç, duyarlılık ve bilgi açısından yetersiz düzeyde olduğu vurgulanmıştır.

Eker (2015) “Doğal Rekreasyon Alanlarının Yönetmel, Yapısal ve Sosyo-Ekonomik Açından Değerlendirilmesi: Başkonuş Rekreasyon Alanı Örneği” başlıklı çalışması kapsamında doğal rekreasyon alanlarının sosyo-kültürel ve ekonomik bağlamda ülke ekonomisine katkıları, envanter bakımından bu alanların yapısal özelliklerinde esas alınan önemli noktalar ve konuya ilişkin olarak Kahramanmaraş’ta yer alan Başkonuş Rekreasyon Alanı üzerine yapılan SWOT analizine yer vermiştir. Kahramanmaraş Başkonuş Rekreasyon Alanı üzerine SWOT tekniği aracılığıyla yapılan vaka çalışmasında rekreasyon sahasını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen içsel faktörler başlığı altında güçlü ve zayıf yanlar irdelenirken, dışsal faktörler kapsamında da olası fırsatlar ve alana yönelik tehditlerin altı çizilmiştir. SWOT Analizi Tekniği kullanılarak yapılan çalışmada zengin, çekici ve görsel anlamda büyüleyici doğal özelliklere sahip bu alanın yönetim planlaması; alt ve üst yapı hizmetleri, rekreatif aktivitelerin çeşitlendirilmesi, yaban hayatının ve bununla birlikte tehdit altında olan bitki türlerinin korunması, rekreasyon faaliyetlerine yönelik arz-talep analizi (örneğin, günübirlik ziyaretçi sayısı, rekreasyonel taşıma kapasitesi, vb), hizmet kalitesinin geliştirilmesi ve çeşitliliğinin artırılması, peyzaj ve kültürel değerlerin korunması, gibi önerileri içermektedir.

Doğan ve ark. (2017) “Davraz Dağı Kayak Merkezi’nin Ekoturizm Değerleri ve Eylem Planı” adlı çalışmaları kapsamında alanı ekoturizm açısından incelemiş olup, alanı iyileştirilmeye yönelik eylem planı oluşturmayı amaçlamışlardır. Alanın hem kış turizmi hem de diğer mevsimlerde kullanılabilirliğini arttırmaya yönelik önerilerde bulunurlarken, kaynağın koruma ve kullanma dengesinin sürdürülebilirlik prensibi çerçevesinde sağlanması gerekliliğinin altını çizmişlerdir.

3. TURİZM KAVRAMI VE TÜRLERİ

3.1. Turizm Kavramı

Turizm sözcüğünün Latince dönme, hareket etme, dönüp dolaşma anlamlarını karşılayan “tournus” sözcüğünden türemiştir. Fransızca’da dönmek anlamına gelen “tourner” ve “tour” kelimeleri günümüzde de kullanılmaktadır (Dinçer,1993).

Turizm insanların kalıcı olarak yaşadıkları yerin dışına geçici bir süreyle buldukları yerden yeni yerler görme, dinlenme, eğlenme veya öğrenme isteğiyle kültürel, psikolojik ve sosyal amaçları içeren bir faaliyettir. Turizmin başka bir tanımı ise, insan psikolojisinin sonucu olarak ortaya çıkan, yer değiştirme, değişiklik, kaçma, uzaklaşma olayıdır (Akat, 2000). Ayrıca yapılan bu turizm faaliyetleri farklı kültürlerin birbirlerini tanıyarak kaynaşmasını sağladığı gibi kişilerin bakış açısını değiştirerek kendilerini geliştirmelerine de olanak sunmaktadır (Yüregen, 2022). İnsanlar iş hayatlarının yorgunluklarını atmak, çevrelerinden uzaklaşarak yeni kültürler tanımak, doğada sessiz bir şekilde zaman geçirerek kendilerini dinlemek gibi birçok faaliyeti yapma ihtiyacı duymaktadır.

İnsanların seyahat etme nedenleri, beklentileri ve ihtiyaçları, turizm yerlerinin özellikleri gibi çeşitli farklılıklara göre turizm şekillenmiş; gelişen teknolojiler, ekonomik şartlar ve sosyal değişimler turizmin artmasına ve sınıflandırılmasını sağlamıştır. Turizm kendini sürekli geliştiren ve değiştiren iç içe dinamik bir yapıdadır. Turizm insanların farklı arzu ve gereksinimlerinden doğduğu için birbirinden değişik birçok turizm türü vardır. Bunlar zaman içinde değişmekte ve aralarına yeni turizm türleri de eklenmektedir. Tüketicilerin istek ve ihtiyaçları zamanla değiştikçe sınıflandırmaya yeni turizm çeşitleri eklenmektedir (Usta, 2009). Her turizm türü değişik ülke ve yerler için önem arz etmekte, zamanla kimi turizm türlerinin önemi ve sektördeki oranı artarken kimi turizm türlerinin ise azalmaktadır. Turizm sektörü birçok alt sektörü olan oldukça geniş bir sektördür. Teknolojik gelişmeler, serbest zaman ve gelir artışı, farklı deneyimlere olan ilgi, çevre ve sürdürülebilirlik bilinci, her bireyin farklı ihtiyaç ve isteklerine bağlı olarak farklı turizm türlerini ortaya çıkarmıştır.

3.2. Turizm Türleri

Turizm türleri, turizme katılan kişilerin sayısına göre, ziyaret edilen yere göre ve kişilerin turizm amacına göre üç başlıkta incelenebilir.

3.2.1. Kişi sayısına göre turizm

Turizm faaliyetine katılan kişi sayısına göre yapılan bu ayırmda turizm; bireysel turizm, kitle turizmi ve grup turizmi olmak üzere kendi içinde  türdür:

Bireysel turizm, bir tur operatörünün veya seyahat acentesinin katılımı olmadan bireyler veya aileleri tarafından düzenlenen turizm faaliyetlerini ifade eder. Bireylerin turizme katılımı esasına dayanmaktadır.

Kitle turizmi insanların turizme geniş ölçüde büyük kitleler halinde katıldıkları turizm aktivitesidir (Göksan, 1978). Genellikle paket turlar olarak bilinir. Günümüzde, turizm faaliyetlerinde kitle turizminden uzaklaşılarak daha küçük gruplar ve bireysel olarak yapılan butik turizme doğru bir değişimin olduğu izlenmektedir.

Grup turizmi ise çeşitli toplumsal grupların turizme birlikte katılmaları sonucu gerçekleştirilen turizm faaliyetidir. Genellikle katılan kişi sayısı 11 ile 16 kişi arasındadır. Bu grupların devamlılık göstermemesi grup turizmini kitle turizminden ayırmaktadır.

3.2.2. Ziyaret edilen yere göre turizm

Turizm faaliyetleri ziyaret edilen yere göre i turizm ve dış turizm olarak ikiye ayrılır:

3.2.2.1. İç turizm

Bir ülkenin vatandaşlarının kendi ülkeleri içinde yaptıkları seyahat faaliyetlerine iç turizm denilmektedir. İç turizm bireylerin öncelikle kendi ülkelerinin doğal ve kültürel değerlerini renmeleri ve turizm bilincinin gelişmesi açısından oldukça önemlidir. Avantajı vize, pasaport, yabancı dil, döviz işlemleri gibi işlemlere gerek olmamasıdır. Diğer bir ifadeyle i turizm, insanları sosyal açıdan birbirine yakınlılaştıran bir turizm türüdür. İç turizm, turistlerin farklı coğrafyalarda yaşayan insanların farklı yaşam tarzlarını tanınmasına olanak sağlamakta, insanların birbirlerini anlamalarına ve yakınlılaşmalarına fırsat yaratmaktadır. Bunu yaparak karşılıklı anlayış ve hoşgörünün artmasına katkıda bulunulur. Ayrıca bireyler, ülkelerinin kaynaklarını ve tarihini renme fırsatına sahip olmakta, bu da onların ulusçuluk duygusunu artırmaktadır. İç turizm, turizmde mevsimsellik sorununu ortadan kaldırdığı için önemli bir turizm türüdür (zel, 2019).

3.2.2.2. Dış turizm

Dış turizm, yabancıların bir ülkeye seyahatini ve yerleşiklerin yabancı ülkelere seyahatini ifade eder. İç turizmden farklı olarak pasaport, döviz, vize gibi işlemler gerekmektedir. Dış turizm, aktif ve pasif dış turizm olarak ikiye ayrılmaktadır. Aktif dış turizm, yurt dışından gelen turistlerin seyahat, konaklama, yeme-içme gibi turizm faaliyetlerini ifade etmektedir. Farklı kültürleri paylaşan ülkeler arasında barışçıl bir ortam oluşturmak, farklı kültürleri öğrenme, ulusal kültürlerin yanı sıra diğer kültürlere de saygı duyma vb. gibi özellikleri vardır. Sosyal etkiler dışında, politik ve ekolojik boyutu da bulunmaktadır. Pasif dış turizm ise ülke vatandaşlarının başka ülkelere turizm amacıyla yaptıkları seyahatlerden doğan turistik hareketlerdir. Bir ülkeden başka bir ülkeye yapılan seyahati tanımlamaktadır (Genç, 2019).

3.2.3. Amaca göre turizm

3.2.3.1. Kültür turizmi

Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişip gelişerek devam eden, nesillerden nesillere aktarılan, kendine özgü, sanatı, inançları, örf ve adetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır. Topluma bir kimlik kazandıran, dayanışma ve birlik duygusu verdiği toplumda düzeni de sağlayan maddi ve manevi değerlerin bütünüdür (<https://www.ktb.gov.tr/TR-96254/kultur.html>).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'ne göre kültür turizmi, turistin temel amacının, turistik yerin somut ve soyut kültürel çekiciliklerini ve ürünlerini keşfetmek ve deneyimlemek olduğu bir turizm faaliyeti türüdür. Bir toplumun entelektüel, manevi ve duygusal özelliklerini, inanç sistemlerini ve geleneklerini, sanatsal ve mimari bütünleşmesini, tarihi ve kültürel miras kültürünü, mutfak mirasını, edebiyatını, müziğini, yaratıcı endüstrilerini ve yaşam kültürünü içerir (BMDTÖ, 2025)

Bilim insanları kültürün bir toplumun sahip olduğu maddî ve manevî değerlerden oluşan bir bütün olduğunu ifade ederler, aynı zamanda kültürün toplumda bulunan her tür bilgi, ilgi, alışkanlık, değer yargıları, genel tutumlar, görüş, düşünce ve tüm davranış şekilleriyle bir bütün olduğunu ileri sürmektedirler (Turhan, 1994)

Birçok insan, toplumlara ait kültürleri merak ederler ve onları tanıma isteği ve arzusuyla seyahat eder. Turistlerin bu farklı kültürleri görüp tanımak için yaptıkları seyahat

ve konaklamalar “kültür turizmi” olarak adlandırılmaktadır. İnsanlar yaşadıkları yerin kültürü dışında başka kültürlerle de ilgi duymaktadır (Arınç, 2002). Bu nedenle turistler, yöreleri daha çok kültürel çekiciliklerini görmek amacıyla ziyaret etmektedirler. Kültür ve diğer turizm kaynakları bir araya geldiğinde ise ülkelere birçok açıdan kazanç sağlayabilmektedir (MacDonald ve Jolliffe, 2003) Bu etkinin yanında kültürel değerlerin korunması açısından da önem arz etmektedir. (Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002)

Kültür turizminin içeriği son derece çeşitlidir. Bu turizm çeşidine katılan turistler arkeolojik alanları, müzeleri, mimariyi, sanat galerilerini, festivalleri, heykelleri, müzik ve dans etkinliklerini, oyunları, inanç festivalleri vb. ziyaret etmekte ve bunlara katılmak istemektedirler (Richards, 2001). Başka bir deyişle, turistler birbirinden değişik deneyimler elde etmek ve bu deneyimleri görmek, öğrenmek ve tanımak için kültür turizmi faaliyetlerine katılmaktadır (Huh, 2002)

3.2.3.2. Sağlık turizmi

Genel anlamda sağlık turizmi, kendi yaşadığı yerden başka yerlere sağlık amacı ile seyahat eden insanların oluşturduğu turizmdir. Sağlık turizmi, bir ucu doğal kaynaklara, diğer ucu beşeri ve mali kaynaklara dayanan önemli bir turizm koludur (Özkurt, 2007). Sağlık turizmi, “sağlığı koruma, iyileşme amaçlarıyla belirli bir süre için yer değiştiren insanların doğal kaynaklara dayalı turistik bir tesise giderek kür uygulaması, konaklama, beslenme ve eğlence gereksinimlerini karşılaması sonucu doğan hareketlerdir” (Boz, 2004).

Bir başka tanıma göre, sağlık ya da tıbbi turizm, daha yararlı bir çevreye sahip olmak, alternatif şifa (terapatik) yöntemleri aramak ya da iyileştirici su kaynaklarını ziyaret etmek için yapılan seyahatlere denir (The Times of India, timesofindia.com). Sağlık turizmi; kısaca tedavi amacı ile yapılan seyahatlerdir. Başka bir ifadeyle sağlık turizmi, fizik tedavi ve rehabilitasyon gereksinimi olanlarla birlikte uluslararası hasta potansiyelini kullanarak sağlık kuruluşlarının büyümesine olanak sağlayan turizm türüdür (Anonim, 2010). Sağlık turizm çeşitleri üç ana başlık altında şöyle ifade edilebilir:

-Termal turizm

-Güzellik ve zindelik (SPA, Wellness) turizmi

-Medikal turizm ya da tedavi amaçlı sağlık turizmi (Ceylan,1998).

İnsan sağlığına odaklanması açısından son derece önemli bir turizm çeşididir.Yaşadığı tesislerde tedavi edilemeyen veya iyileşmesi yavaş olan kişilerin şifayı başka yerlerde araması, sağlık turizmi denilen bir olgunun ortaya çıkmasına neden olmuştur.Sağlık turizminin iki temel amacı vardır. Birincisi, şehir sakinlerinin şehrin karmaşık yaşamının getirdiği gerginliklerinden ve çeşitli sağlık sorunlarından kurtulmalarını sağlar. İkincisi ise yurt içi ve yurt dıőı turizmi teşvik ederek çeşitli katma değerler yaratmak ve genel milli gelire katkıda bulunmaktır. Sağlık turizminin en önemli işlevi ise sağlıklı ve verimli bir gelecek oluşturmaktır (Özkurt, 2007).

3.2.3.3. Deniz turizmi

İnsanlık tarihi boyunca yük ve insan taşımacılığında önemli rol oynayan deniz taşımacılığı, turizm faaliyetleri için de önemli bir araçtır. Deniz turizmi, odağında denizin bulunduğu, deniz araçları ile yapılan, turizm amaçlı faaliyetler ile onu doğrudan destekleyen diğer meslek faaliyetleri olarak tanımlanmaktadır (DTO, 2004). Deniz turizmi, turizm eşitleri içerisinde en çok tercih edilen turizm çeşitlerinden biri olmuştur. Birçok aktivite deniz turizmi kapsamında sayılmaktadır. Bunlar; tüplü ve şnorkelli dalış, rüzgâr sörfü, balıkçılık, deniz canlılarını ve kuşlarını gözlemleme, kruvaziyer turizmi ve feribot endüstrisi, yelkencilik, yat turizmi, kutup turizmi, deniz müzeleri, tüm kumsal aktiviteleri ve daha fazlasıdır (Orams, 1999). Uzun yıllardır turizm denilince akla ilk gelenin deniz, güneş ve kum üçlüsü olması deniz turizminin önemini vurgulamaktadır. Deniz turizmi hem sağlık açısından hem de keyfi olarak yapılmaktadır. Ayrıca deniz turizmi, kıyı bölgelerinde ekonomik büyüme sağlayarak ülke gelişimine katkıda bulunmaktadır.

3.2.3.4. Macera turizmi

Turizm endüstrisinde hızla gelişen sektörlerden birisidir. Öncelikle macera, kişinin rutin yaşamının dışına çıkıp zihinsel ve duygusal olarak yenilik ve değişiklikleri içeren ve algısı kişiden kişiye değişen bir kavramdır. Macera turizmi faaliyetlerin belirli özelliklere sahip olduğu, alışılmıőın dışında destinasyon ve alanlarda özel ekipmanlar kullanılarak gerçekleştirilen, belirli risk, kaza ve belirsizlikler içeren, ticari amaçlarla tüketicilere sunulan bir turizm faaliyetidir. Bir başka deyişle macera turizmi, açık havada gerçekleştirilen, ticari faaliyet amacı ile birlikte macera ve heyecanı da bir arada tutan bir turizm türüdür (Ewert ve Hollenhorst, 1995). Bazı bilim adamları macera turizmini alternatif turizm içerisinde ele almıştır. Bunun nedeni ise bu turizm türü geleneksel kitle turizm anlayışından farklı deneyimler sunar. Macera turizmini diğer turizm türlerinden

ayırt edici özelliği içinde barındırdığı risk faktörüdür. Birey bu turizm türünde belirsiz sonuç, tehlike ve riskle karşılaşır ve bunlarla mücadele eder. Sung'a göre (1996) macera turizmi, doğal bir çevre veya alışılmamış açık hava ortamında risk ve kontrollü tehlikeyi içinde barındıran yeni bir deneyim ve keşif sağlayan bir turizm çeşididir (Cater, 2005; Swarbrooke vd, 2003; Sung, 2000). Macera turizminin temel unsurları çevre, deneyim ve etkinlik olarak ifade edilebilir.

3.2.3.5. Gastronomi turizmi

Yiyecek ve içecek tüketimi insanın hayatta kalabilmesi için en önemli fizyolojik gereksinimdir. Geçmişten günümüze kadar insanoğlu bu fizyolojik ihtiyaç içinde hep bir arayışta olmuştur. İnsanlar çeşitli hayvanları ve yenilebilir bitkileri yiyerek hayatta kalmışlardır ve insanoğlunun çevresiyle etkileşime geçmesi sonucunda belirli alışkanlıklar doğmuştur. Her toplumun kendi deneyimine bağlı olarak ortaya çıkan bu alışkanlıklar yeme kültürünü de beraberinde getirmiştir. Bir başka deyişle, insanların yeme alışkanlıkları bir milletin kültürel yapısını büyük ölçüde şekillendirmiştir (Sürücüoğlu ve Özçelik, 2008).

Gastronomi, dilimize Fransızcadan gelen gaster (mide) ve nomos (yasa) kelimelerinin birleşiminden oluşan Yunanca kökenli bir kelimedir. Gastronomi; tarih, sosyoloji, sağlık bilimleri, antropoloji, felsefe, psikoloji, turizm, kimya, ekonomi, coğrafya, tarım, ekoloji gibi birçok alanı içinde barındıran disiplinler arası bir alandır (Yıldız ve Yılmaz, 2019).

Destinasyonlar tarih, deniz ve plajlarla sınırlı kalmayıp mutfak kültürüyle de öne çıkmaktadır. Alternatif turizm çeşitlerinden biri olan gastronomi turizmi, yiyecek ve içeceklerde yeni deneyimler kazanmayı amaçlayan bir turizm türüdür. Hızlı bir gelişim gösteren gastronomi turizmi, bölgenin kendine özgü olan yeme içme kültürü turistlerin seyahat etmelerinin ana nedenini oluşturmaktadır. Böylece turistler yörenin yemekleri hakkında bilgi sahibi olma fırsatını yakalarlar. Gastronomi, mutfak ve kültürün yanı sıra belirli bir bölgenin tanıtımında önemli bir unsurdur. Bunun sonucunda ise bölgenin tanıtımı, ürünlerin turistik ürüne dönüştürülmesi ekonomik açıdan da kalkınmaya destek sağlamaktadır. Başarılı bir kalkınma için yerel ürünlerin korunması ve üreticilere ekonomik destek sağlanması önemlidir.

3.2.3.6. İnanç turizmi

TDK'ye göre 'bir düşünceye gönülden bağlı bulunma, inanılan şey, bir dine inanma, görüş, öğretisi, iman' anlamlarına gelen inanç kelimesi zamanla turizm türlerinin arasında yer almış; bünyesinde dinleri barındıran, dinlere ait kutsalları tanıtmak, ziyaretini gerçekleştiren bölge ekonomisinin kazanç payını arttırmak ve bölgenin tanınmasını sağlamak arzusunun taşıdığıdır. Aynı zamanda kültür turizminin de bir parçası olan inanç turizmi, dini inançlarını gerçekleştirmek ve dini ziyaretleri görmek amacıyla insanların yaşadığı, çalıştığı ve olağan ihtiyaçlarını karşıladığı yerlerin dışına seyahat etme uygulaması olarak tanımlanmaktadır. Kişilerin normal çevresinden dini amaçlarla uzaklaşması anlamına gelir. Kişilerin eğitim ve bilgi düzeylerini arttırmalarına, dünya görüşlerini geliştirmelerine, yeni yerler keşfetmelerine, tarihlerini, yaşam tarzlarını ve kültürlerini öğrenmelerine, dini gereklerini yerine getirmelerine, dini mekânları ziyaret etmelerine olanak sağlar. Dini binalar, ritüeller, festivaller, dini törenlerle ilgili olaylar turizmin çekici unsurlarındandır (Henderson, 2002).

Bu turizm türü dünya turizminin gelişmesine katkı sağlayarak evrensel anlayışın, barışın, hoşgörünün yayılmasına, sosyalleşmeye ve inanç merkezlerinin gelişimine olanak sağlar. Bunun sonucunda tüm turizm çeşitlerinde olduğu gibi ekonomik canlanmaya ve kalkınmaya da destek olur (BMDTÖ, 2025).

3.2.3.7. İş turizmi

Günümüz toplumunda iş turizmi, insanların uzmanlık alanlarına göre sergi, konferans, kongre vb. amaçlarla bir yerden bir yere seyahat etmesidir. İş seyahatleri kaynak arama veya pazar bulma amacıyla gerçekleştirilen temelinde ekonomik gereklilikler olan bir turizm türüdür. Bir şirketin mevcut durumunu koruyabilmesi, hayatta kalabilmesi için ürettiği ürün ve hizmetleri satması bundan da kâr elde etmesi gerekir. Günümüzde sosyal ve ekonomik gelişmeler, teknolojiye hızlı değişimler ve gelişmeler güçlü pazar ortamını ortaya çıkarmıştır ve bunun sonucunda ise dinamik rekabet kavramı doğmuştur. Gelişen teknolojiyle birlikte bilgiye erişimin kolay olması üretilenlerin yeniliklerini ve fonksiyonel özelliklerini tanıtmak farklı stratejileri ve etkinliklere bağlı kılmalıdır. Etkin pazarlama hususunda tanıtım ve iletişim bağlamında iş turizminde en yaygın kullanılan faaliyetler fuar ve kongre turizmleridir. Çakıcı (2009)'ya göre kongre ve fuar turizmi tanımı, benzer veya farklı mesleklerde olan kişi veya kuruluşların, mesleki alanda bilgi paylaşımında bulunmak, ürün tanıtmak, belirli bir müşteri kitlesi bulmak

amacıyla bir işleyiş programını takip etmek ve ayrıca seyahat ve konaklama faaliyetlerini de bünyesine alan bir turizm çeşididir (Çakıcı, 2009).

3.2.3.8. Doğa turizmi

Kırsal köylerle bağlantılı olan doğa turizmi, doğal kaynakların kullanıldığı bir turizm türüdür. Doğa turizminin diğer turizm türleri ile kolaylıkla uyumlu olma gücü turizme hareketlilik kazandırmaktadır. Belirli bir mevsimsel özelliği yoktur, bu açıdan her mevsim yapılabilen bir turizm çeşididir. Bu turizm çeşidi, doğal ve kültürel mirasların korunmasında ve evrensel bir boyut kazanmasında önemli bir rol oynamaktadır (Soykan, 2006). Doğa temelli turizm türleri, çeşitli ölçütlere göre gruplandırılır. Bu gruplandırma turizmde kullanılan araçlar (bisiklet, balon, rafting, at biniciliği), gidilen yerin doğası (dağ, yayla, mağara) yapılan etkinliğin özelliği (akarsu, av, bilim, trekking) gibi başlıklarla çeşitlilik gösterir (Özel, 2010).

Lascurain'a göre doğa turizmi; doğanın kıymetini bilerek, ekolojiye ve doğal kaynaklara zarar vermeden, ziyaretçilere olumsuz bir etki bırakmadan ve yöre halkının sosyo-ekonomik yaşantısına katkı sağlayan çevreye duyarlı ve saygılı bir turizm türüdür (Lascurain, C. H. 1996). Uluslararası Ekoturizm Topluluğu'na göre ise doğa turizmi: "Doğal alanları tecrübe etmeye yönelik olan ekolojik olarak sürdürülebilir turizm"dir. Doğa temelli turizm; Doğa turizmi, yeşil turizm, kırsal turizm, yumuşak turizm, sorumlu turizm ve eko-turizm gibi turizm türlerini kapsayan genel bir tanım olarak ifade edilebilir (Batman, 2019). Ortak noktası doğa olan ve aynı zamanda doğal kaynakları koruyarak varlığını sürdürülebilir kılma politikasını ilke edinmiş bir turizm faaliyetidir. Temelinde doğada deneyimler yaşatmak, doğa-çevre-insan üçlüsünün olumlu yönde etkileşimini sağlamak, doğal kaynaklara zarar vermeden doğru şekilde korumak ve faydalanmak, turistlere eğlence, huzur ve dinlenme imkânı sağlama amacı taşımaktadır (Yılmaz ve Karahan 2003; Anonim 2015b).

Geniş bir kapsama sahip olan turizm, birçok kavramın doğmasına ve gelişmesine katkıda bulunmuştur. Doğa turizmi de sürdürülebilir turizm ve ekoturizm kavramıyla en uyumlu olan turizm türüdür. Bu kavramlar turizmin gelişmesiyle birlikte şekillenmiş ve sektöre yeni bakış açısı kazandırmıştır.

Sürdürülebilir turizm, turizm faaliyetlerinin ekolojik, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilirlik ilkesine göre düzenlenen bir turizm türüdür. Turizme konu olan yerin ayırt edici özelliğinin ve çekici gücün korunup geleceğe aktarma amacı gütmektedir ve turizmin

uzun vadede çevreye ve sosyo-ekonomik alanlara zarar vermeme amacı taşımaktadır. Çevrenin korunmasını zorunlu hale getiren hızlı nüfus artışı ve doğal kaynakların aşırı ya da bilinçsiz kullanımı, ekolojik dengeyi sarsma tehdidi ile karşı karşıya bırakmış buna tepki olarak doğal korumak, aşırılığı engellemek için ise sürdürülebilir turizm faaliyeti ortaya çıkmıştır. Başka bir deyişle, bir sistemin kesintiye uğramadan, aksamadan veya aşırı kullanım nedeniyle temel kaynaklara fazla yüklenilmesi ve tükenmesi olmadan işlevini sürdürme etkinliğidir (Karaman, 1996).

Doğa turizmi etkinlikleri doğal çevrenin tahrip edilmesine yol açmamalıdır. Doğaya dayalı turizm, ekoturizm, doğa turizmi, yeşil turizm, yumuşak turizm, kırsal turizm gibi isimler ile de anılmaktadır. Doğa turizminin sürdürülebilirliği, doğayı korurken aynı zamanda bölgesel kalkınmanın sağlanmasına bağlıdır (Garda ve Temizel, 2016).

Ekoturizm ise sürdürülebilir turizmin bir alt dalı olup, doğal alanlarda gerçekleştirilen, çevre koruma ve yerel topluluklara katkı sağlama amacı güden turizm faaliyetlerini içerir. Sürdürülebilir turizm ve ekoturizm kavramı, kamuoyunun bilinçlendirilmesi, kaynakların korunması, bu kaynakların kullanımının sürekliliğinin sağlanması ve tüketiminin önlenmesi amacıyla ortaya çıkmıştır (Cinnioğlu, 2016).

Ekoturizm, turizm faaliyetleri içerisinde en hızlı gelişen turizm dalı haline gelmiştir. Kavramsal olarak ekoturizm, yerel halkın çıkarlarını dikkate alarak, doğaya ve faaliyet alanına zarar vermeden, sürdürülebilir ve çevreye duyarlı kullanım ilkelerine dayanmaktadır bu bağlamda turizm türleri doğal alanlarda gerçekleştirilmektedir (Erdoğan, 2003; VeenandSong, 2014).

Higgins'e göre (1996) ekoturizm, doğaya dayalı sürdürülebilir bir turizmdir (Coxvd, 2009). Ekoturizmin koruyucu bir yapısı vardır ve sosyal açıdan da sorumlu özelliktedir. Yalnızca eğlenmeyi değil, aynı zamanda öğrenmeyi ve bilinçlenmeyi de içerir. Ekoturizm, doğanın sunduğu güzellikleri keşfederken çevreyi koruma bilincini de beraberinde taşıyan bir seyahat olmasıyla birlikte yerel kültürlere saygı göstererek, hem doğanın hem de insan topluluklarının sürdürülebilirliğini amaçlar ve insanların doğayla daha anlamlı bir bağ kurmasını teşvik eder.

Kiper ve Arslan (2007)'a göre ise ekoturizm, doğaya ve yerel kültürlere saygı göstererek gerçekleştirilen bir turizm türüdür. Doğaya dayalı bir turizm türü olduğundan birçok aktivite ekoturizm etkinliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu etkinlikler; safari ve yaban hayatı gözlemciliği, rafting, kano, kayak, yürüyüş ve tırmanma, kuş gözlemciliği,

doğa fotoğrafçılığı, bitki gözlemciliği, kampçılık, olta balıkçılığı, mağaracılık, kelebek fotoğrafçılığı olarak sıralanabilir (Kiper ve Arslan, 2007).

Turizm sektörü içinde, doğaya dayalı olarak forme edilen bu turizm çeşidi, sürdürülebilir kırsal kalkınmanın da aracı olarak görülmektedir. Genellikle küçük gruplar halinde yapılan ve yerel düzeydeki küçük ve orta ölçekli firmalardan hizmet alan ekoturizm, küçük aile işletmelerinin çoğalmasını sağlayarak, geleneksel mimarinin ve yerel kaynakların kullanımını artırarak, kırılgan ekosistemlerin korunması ve bu ekosistemlerin bulunduğu bölgeler ve çevresinde yaşayan nüfusun sosyo-ekonomik gelişmesi için kaynak yaratabilecek bir araçtır. Özellikle dağlık, ormanlık ve kırsal bölgelerde, köylerde yaşayan halkın yoksulluğu göz önüne alındığında ekoturizm, sosyal sınıflar ve bölgeler arasındaki dengesizliği azaltabilecek bir etken konumundadır (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013).

Ekoturizm, doğal alanların korunmasını ve sürdürülebilir bir turizm anlayışını teşvik eden bir yaklaşım sergilediğinden yayla turizmi de ekoturizmin uygulama alanlarından biri olarak öne çıkar. Yayla turizmi ise dağlık bölgelerde doğal güzelliklerin yanı sıra yerel kültürleri ve gelenekleri tanıma fırsatı sunar. Ziyaretçiler, doğa yürüyüşleri, kamp ve çeşitli açık hava etkinlikleriyle çevre bilincini artırırken, yerel halkın yaşam biçimlerini keşfederek sürdürülebilir turizme katkıda bulunmaktadır. Böylece, yayla turizmi hem doğal kaynakların korunmasını destekler hem de yerel ekonomilere katkıda bulunur.

Yayla kelimesi Türk Dil Kurumu sözlüğünde “akarsularla derin bir biçimde yarılmış, parçalanmış, üzerinde düzlüklerin belirgin olarak bulunduğu, deniz yüzeyinden yüksek yeryüzü parçası, plato” olarak tanımlanmaktadır. Yine aynı sözlükte ikinci anlamı olarak “dağlık, yüksek bölgelerde, kışın hayat şartları güç olduğu için boş bırakılan, yazın havası iyi ve serin olan, hayvan otlatma veya dinlenme yer” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2020).

Turizm ve yaylacılık arasındaki ilişki, her iki faaliyetin de doğal alanları kullanması ve bu alanların sunduğu avantajlardan faydalanması açısından önemlidir. Yaylacılık genellikle hayvancılık ve tarım amaçlı yapılan bir etkinlik iken turizm daha geniş bir alanda eğlence, dinlenme ve keşif amaçlı faaliyetleri içerir.

Dünyada ve Türkiye'de yayla turizminin önemi giderek artarken, Türkiye, turist çeşitliliğini sağlayacak doğal ve kültürel zenginlikler potansiyeline sahiptir. Topografya ve

iklimin kısa mesafelerde büyük farklılıklar gösterebildiği dünyadaki ender ülkelerden biridir. Öncelikle ülkemiz üç tarafı denizlerle çevrili, ılıman bir iklime, kış sporlarına uygun ortalama bir rakıma ve turist çeken köklü bir tarihi ve kültürel yapıya sahiptir. Tüm bu özellikleri Türkiye'yi Avrupa ve dünya turizm pazarında üst sıralara yerleştirmektedir.

Türkiye’de yer alan yaylalar son yıllarda gözde turizm mekânları haline gelmektedir. Ülkemizin gelişmekte olan bir ülke olması, kırsal alanlarda doğal yaşam alanlarının korunuyor olması, bunun yanında kültür değerlerin canlılığını koruması, yayla turizmine olan ilgiyi artırmaktadır (Tekin, 2016). Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm çeşitlendirmesi kapsamında yapılan araştırmaların büyük bir bölümünü yaylaların turizme kazandırılması maksadıyla 1990 yılında başlatılan “Yayla Turizm Projesi” oluşturmaktadır. Bu proje kapsamında potansiyeli yüksek olan yaylalar tespit edilerek, buralarla ilgili ulaşım, haberleşme, konaklama gibi ihtiyaçların giderilmesi için öneriler geliştirilmiş ve projeler hazırlanmıştır (Albayrak, 2013).

Kültür ve Turizm Bakanlığı yayla turizm merkezlerinin seçimindeki genel kriterleri şu şekilde belirlemiştir (KTB; 2020): doğal değerlere yönelik potansiyelin zengin olması, sivil mimari karakterinin olması, kent merkezine ulaşımın kolay sağlanması, yöre halkının sosyal yapısının turizme yakın olmasıdır. Bakanlık yayla turizminin geliştirilmesindeki hedefleri turizm gelirinden kırsal kesimde yaşayanların da pay almasının sağlanması; turizm yatırımcılarına yönelik ekonomik açıdan uygun ve cazip yayla turizm merkezlerinin oluşturulması, yayla turizminin sürdürülebilirliği için ürün çeşitliliğinin sağlanması, yayla turizmine yönlendirilecek turist profilinin belirlenmesi olarak açıklamıştır (KTB, 2020).

Yaylacılık Türk kültüründe oldukça önemli bir yere sahiptir. Yaylalarda yaşayan yöre insanı için hayvancılık yaparak kazanç sağlamanın yanında boş vakitlerini değerli ve eğlenceli şekilde geçirecekleri yerler olmuştur (Taştan ve Kızılırmak, 2019). Aşağıda, yaylaların kullanımına dair çeşitli verileri içeren bir Çizelge yer almaktadır. Bu Çizelge, yaylaların hangi amaçlarla kullanıldığını ve bu kullanımın bölgesel farklılıklarını daha iyi anlamamıza olanak tanıyacaktır.

Çizelge 1. Kullanım amacına göre yaylalar

Tatil ve Dinlenme Amaçlı ile Kullanılan Yayla Yerleri	Hem Tatil, Hem Hayvancılık Amaçlı ile Kullanılanlar	Hayvancılık Amaçlı ile Kullanılanlar
1- Bursa (Kadıyayla, Sarıalan) 2- Bolu (Abant, Gölçük) 3- Balıkesir-Edremit (Kazdağı) 4- İzmir-Odemiş (Gölcük, Bozdağı) 5- Antalya (Saklı, Beycik, Turbelinaz) 6- Adana (Bürücek) 7- Hatay (Soğukoluk) 8- Artvin (Yusufuli) 9- Rize (Ayder) 10- Giresun (Kulakkaya, Boğaz obası) 11- Kütahya (Muratdağı) 12- Sivas (Sıcak Çermik) 13- Mersin (Abanoz, Gözne)	1- Bilecik (Domaniç) 2- Bolu (Aladağı, Sarıalan, Karacasu) 3- Antalya (Yazır, Karçukuru) 4- Ankara (Akyarın) 5- Mersin (Namrun) 6- Adana (Zorkun) 7- Tokat (Çamıçı) 8- İzmir (Kozak) 9- Ordu (Perşembe, Çambaşı) 10-Giresun (Gümbet, Bektaş) 11- Rize (Kavrun, Anzer) 12-Trabzon (Düzköy, Kadırga) 13-Artvin (Sahara)	1- Bolu (Kandıra, Tenbel) 2- Kastamonu (Çaklı) 3- Afyon (Yağlıpınar) 4- Antalya (Yazır) 5- Niğde (Eznevit) 6- Kayseri (Tekir) 7- Kayseri (Tekir, Beyyurdu) 8- Aksaray (Hasandağı, Melendiz) 9- Tunceli (Mergan) 10- Bingöl (Şerafettin dağı) 11- Van (Tırışın) 12- Hakkari (Mergan, Gevarlık, Gelyano, Oramar, Baygölü) 13- Diyarbakır (Beritan) 14- Kars (Serdarbulak, Çilli, Bülbülan, Sarıççek) 15- Rize (Elevit, Samistal, Y.Kavrun, Palakçur, Ağveçor, Kaçkar) 16- Kars (Bülbülan) 17- Artvin (Sarbulut) 18- Erzurum (Bardır)

Kaynak: <http://www.turkforum.net>.

Yayla iklimi, sanayileşme ve nüfus yoğunluğu gibi faktörlerden olumsuz etkilenen şehir yaşamına göre daha temiz ve serindir. Bu durum, solunum yolu rahatsızlıkları olan bireyler için sağlık açısından faydalıdır. Özellikle büyük şehirlerde yaşayan ve hava kirliliğinden bunalan insanlar, yaylalara hem tatil hem de sağlık amacıyla seyahat etmektedir.

Türkiye'nin yayla kültürü, hem tarihsel hem de günümüz sosyal ve ekonomik yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. Yaz aylarında, deniz seviyesinden yüksek olan yaylalar, sıcak hava koşullarından uzaklaşmak isteyenler için bir sığınak işlevindedir. Yaylalar, coğrafi olarak genellikle deniz seviyesinden yüksek alanlarda yer alır ve bu yükseklik, yaz aylarında sıcaklıkların düşmesine neden olur. Akdeniz ve Ege bölgelerinde yaylalara olan talep özellikle sıcak yaz aylarında artmaktadır. Ayrıca kültürel bir miras ve ekonomik faaliyet olarak yaylacılık, Türkiye'nin farklı bölgelerinde yüzyıllardır bir yaşam biçimi olarak varlığını sürdürmektedir.

Yaylacılık Türkiye'nin köy yaşamının ve kırsal ekonomisinin önemli bir parçasıdır. Yayla, yalnızca doğal güzellikleriyle değil aynı zamanda yaşam biçimiyle de tarihsel açıdan önem taşımaktadır. Geçmişte köylüler yaz aylarında hayvanları beslemek ve daha serin bir ortamda barındırmak için yaylaya göç etmişlerdir. Yaylaların ekonomik yönü özellikle hayvancılıkla ilgilidir. Türkiye'nin farklı yerlerinde büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiren aileler için yayla kültürü vazgeçilmezdir. Yaylada hayvan yetiştirmek doğrudan ekonomik fayda sağlamaktadır. Yaylalar hayvanlara daha kaliteli otlaklar ve daha serin bir iklim sağladığı için burada otlayan hayvanlar daha kaliteli ve sağlıklı et ve süt üretmektedir. Bunun hem hayvan sağlığı hem de ürün kalitesi açısından önemli

faydaları vardır. Yaylanın su kaynaklarına yakınlığı özellikle hayvancılık yapan köylerdeki halkın su ihtiyacının karşılanması açısından önem taşımaktadır. Yaylayı çevreleyen dağlardan gelen doğal su kaynakları, hayvanların su ihtiyacını kolaylıkla karşılayarak daha sağlıklı olmalarına yardımcı olmaktadır. Ayrıca yaylanın serin iklimi de hayvanların hastalıklardan korumaktadır. Bulaşıcı hastalıklar sıcak bölgelerde yaygındır, bundan dolayı yaylalarda daha az görülür. Bu da yaylaların, hayvancılıkla uğraşanlar için neden bu kadar tercih edildiğini açıklayan bir başka faktördür. Hayvancılık ve ekonomi açısından önemli bir doğal kaynak olan yaylalardan en iyi şekilde yararlanmak için yaylalarda gerekli yapısal unsurların bu alanların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirilmesi gerekmektedir. (Bakır, 1985, Tosun ve Altın, 1981).

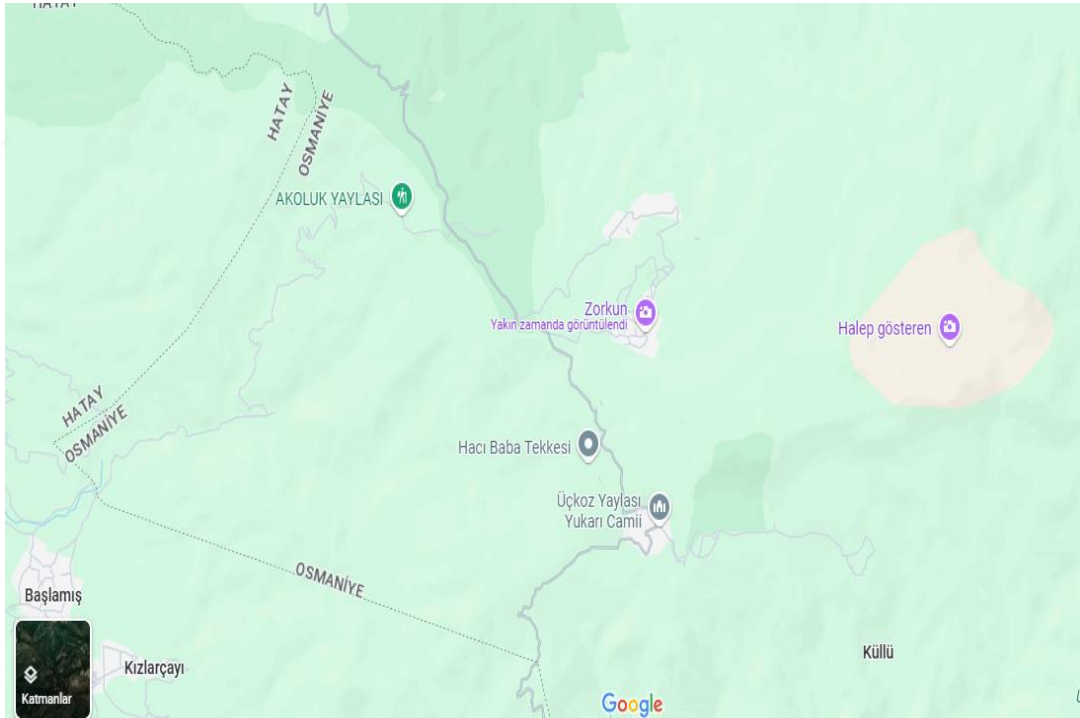
Yaylacılık, son yıllarda turizm açısından da önemli bir sektöre dönüşmüştür. Yaylaların sunduğu doğal güzellikler, temiz hava, serin iklim ve tarihi dokular, yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir. Yaylalar, doğa yürüyüşleri, dağcılık, kampçılık ve diğer açık hava etkinlikleri için ideal alanlar sunmaktadır. Yayla turizmi, özellikle doğa severler için önemli bir alternatif tatil seçeneği oluşturmuştur. Bu geçici yaşam biçimi, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda kültürel bir süreçtir. Yaylalar, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin sürdürüldüğü yerler olmanın ötesinde, sosyal etkileşimlerin de yoğun olduğu alanlardır. Günümüzde, yaylalar birer kültürel miras olarak korunmaya çalışılmaktadır. Yaylacılık, köy kültürünün, geleneklerin ve göçebe yaşam tarzının modernleşme sürecine rağmen varlığını sürdüren bir unsurdur. Bu geleneksel yaşam biçimi, aynı zamanda turizm açısından da büyük bir çekicilik yaratmaktadır. Yaylaların kültürel mirası, turistler için doğal ve tarihi değerleri bir arada sunarak bölgeye olan ilgiyi artırmaktadır.

Türkiye'nin pek çok bölgesinde yayla turizmi hızla gelişmektedir. Özellikle Karadeniz, Akdeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde yaylalar, hem yerli turistler hem de yabancı turistler için cazibe merkezi haline gelmiştir. Yayla turizmi, bölge ekonomisine katkı sağlarken, aynı zamanda yerel kültürün tanıtılmasına ve yaylaların korunmasına da yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda yayla turizmi, sürdürülebilir bir turizm modeli olarak önem kazanmıştır.

4. ARAŞTIRMA ALANININ GENEL TANITIMI

Çalışma, Doğu Akdeniz bölgesinde yer alan Osmaniye ilinde gerçekleştirilmiştir. Osmaniye'ye bağlı Zorkun Yaylası da Akdeniz'in doğu yakasında yer alır (Şekil 1). Zorkun Yaylası ekoturizm açısından önemli bir araştırma alanıdır (Hüseyinoğlu, Y., 2016).

Doğusunda Gaziantep, güneyinde Hatay, batısında Adana ve kuzeyinde ise Kahramanmaraş illeri vardır. Osmaniye ilinde iklim, dağlık ve ovalık alanlarda farklılık göstermekle birlikte, Akdeniz iklimi karakteristiğini taşımaktadır. Genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçmektedir (<http://osmaniye.gov.tr>).



Görsel 1. Osmaniye ili Zorkun Yaylası haritası

Kaynak: Google Harita

Osmaniye ili mevcut koruma alanları, dağları, yaylaları, akarsuları, doğal güzellikleri, biyolojik çeşitliliği, tarihi ve kültürel değeri ile doğal turizm açısından önemli bir potansiyele sahiptir (Çizelge 2). Konumu jeolojik dönemler boyunca hem kuzey-güney hem de doğu- batı arasında biyolojik ve kültürel bir değer taşımaktadır. Doğa turizminin Osmaniye'nin ve Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlaması ülkemizin en büyük hedeflerinden biridir. Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın bu konudaki sloganı 'Doğa varsa orman ve su vardır, orman ve su varsa hayat vardır' şeklindedir (T.C.Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013).

Aşağıdaki Çizelgede Osmaniye ilindeki doğa turizmi amaçlı kullanılan ve koruma statülü alanlar gösterilmiştir (Çizelge 2).

Çizelge 2. Osmaniye İlinde doğa turizmi amaçlı kullanılan ve korunma statülü alanları

Adı	Statüsü	İlçesi	Bilinirlik	Kaynak Değeri	Ziyaretçi Durumu	Ulaşım
Karatepe-Aslantaş Milli Parkı	Milli Park	Merkez, Kadirli, Düziçi	M	Tarihi Değerler, Orman Ekosistemi, Zengin Flora Fauna	Yoğun	Karayolu
Çiftmazı Tabiat Parkı	Tabiat Parkı	Merkez	B	Orman Ekosistemi,	Mevsimsel Kullanım	Karayolu
Zorkun Yaylası Yaban Hayatı Geliştirme Sahası	YHGS	Merkez	B	Orman Ekosistemi, Zengin Flora Fauna	Az	Karayolu

Not: Değerin bilinirliği; Bölgesel seviyede B, Ülke seviyesinde T, Milletlerarası seviyede: M

Kaynak: (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013)

Osmaniye ilinde irili-ufaklı 19 adet yayla bulunmaktadır. Zorkun Yaylası başta olmak üzere mevcut yaylaların yayla turizmi kapsamında kullanılması ilde turizmi canlandıracaktır (DPT, 2000).

Yaylada, kentsel hizmetlerden eksikliği hissedilenler pek fazla olmamakla birlikte, düzensiz yapılaşma nedeniyle konutların çok sıkışık biçimde bulunması, bazı belediye hizmetlerinin aksamasına neden olmaktadır.

Yaylanın turistler açısından en önemli eksiği konaklama tesisleridir. Zorkun'a en yakın otel, düşük kapasiteli de olsa 15 dakika mesafedeki daha küçük bir yayla olan Karıncalı Yaylası'nda mevcuttur.

Osmaniye Merkez ilçe sınırları içerisinde kalan ve yaylacılarının büyük çoğunluğunu da Merkez ilçe sakinlerinin oluşturduğu yaylalar, Amanos Dağları'nın kentin güneyinde ve güneydoğusunda kalan yamaçları üzerinde bulunmaktadır (Koca, 2011). Yaz aylarında aldığı yaylacı nüfusu ile Osmaniye'nin en büyük yayla yerleşmesi Zorkun'da görülmektedir (Koca, 2001). Zorkun Yaylası, Orta Amanos Dağlarının 2108 m yükseltiyeye sahip Keldaz tepesinin kuzeybatı yamacında yaklaşık 1590 m yükseltiden doğan Bahrat kaynağının açmış olduğu vadinin yamaçlarında ve kaynak çevresinde kuruludur. Yayla

turizminin yapıldığı yaz mevsiminde Osmaniye’de ortalama sıcaklık 26,7 °C iken, Zorkun’da bu değer 18.2°C kadardır (Koca, 2001).

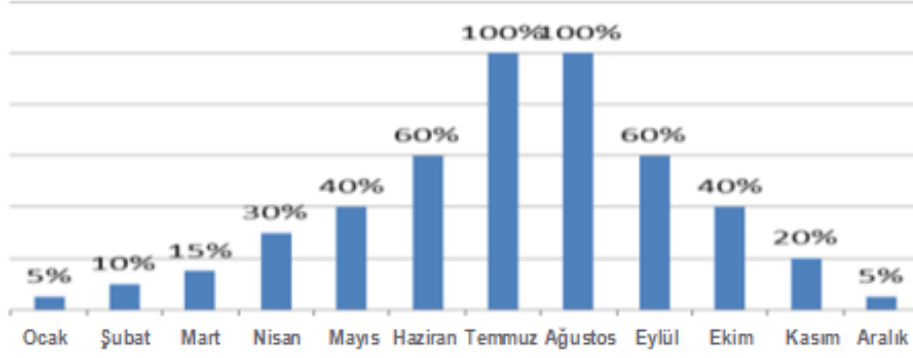
Zorkun Yaylası ile Osmaniye kenti arasındaki ulaşımı sağlayan karayolu üzerinde veya bu yola çok yakın konumda bulunan diğer yaylalar ise; Ürün, Ayvanın Düzü, Olukbaşı, Fenk yaylaları ile Küllü köyüdür (Koca, 2011).Yaylada kalma süresi genellikle 2 ila 2,5 ay arasında olmaktadır. Ancak burada yaylaya gelme zamanını belirleyen en önemli faktör, ticari faaliyetlere katılanların, hava değişimi nedeniyle gelen ziyaretçilerden yaklaşık iki hafta daha erken gelmesi gerekliliğidir. Ticari amaca sahip olanların 5 Hazirandan itibaren, hava değişimi amacıyla gelenler ise buldukları yerlerde sahip oldukları işler nedeniyle değişikliğe bağlı olarak 15 Haziran ve bunu izleyen tarihlerde yaylaya geçiş yapmaktadırlar. Yayladan dönüş zamanının diğer bölgelere göre çok daha erken başlamasının nedeni, rakıma bağlı olarak havaların çok daha erken soğumasıdır. Böylece gitme zamanı hava değişimi için gelenlerde ağustos sonunda, ticari amaçlarla gelenlerde ise bir iki haftalık gecikme ile gerçekleşir (Sevgi, 1984).



Görsel 2. Zorkun Yaylası seyir tepesi

Kaynak: Y. M. DAYAN

Şekil 1’de görüldüğü gibi Zorkun Yaylası’nın nüfus oranı ticari ve hava değişimi gibi etmenlerden dolayı aylara göre değişiklik göstermektedir (Şekil 1).



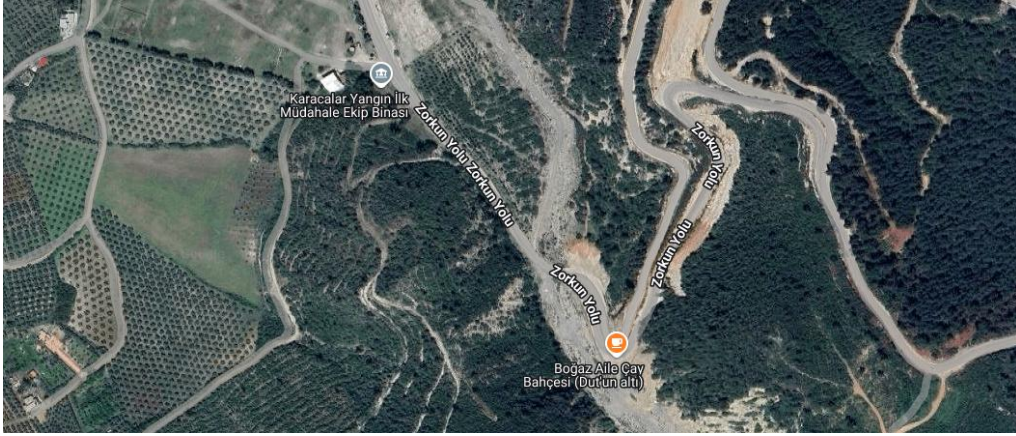
Şekil 1. Zorkun Yaylası'ndaki konutların aylara göre doluluk oranı-2017

Kaynak: DOĞAKA, 2017

Günümüzde Akdeniz'in Osmaniye ilinde yer alan Zorkun Yaylası da zamanla işlev değişikliğine uğrayarak rekreasyon amaçlı bir yayla yerleşimine, hatta mevsimlik veya kalıcı bir yerleşime dönüşmüştür (Koca, 1995). 13. yüzyılda Zorkun Yaylası'nda hayvancılık amaçlı başlayan yaylacılık uygulamaları, 16. ve 17. yüzyıllardan itibaren günümüze dek Osmaniye çevresinde köy ve kentsel yerleşimlerin kurulmasıyla rekreasyon amaçlı yaylacılık devam etmiştir. Özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra, zamanla tamamen rekreasyonel bir yayla yerleşimine dönüşen bu bölgenin nüfusu, yayla turizminin yoğun olarak yapıldığı 2-3 aylık dönemde belirgin bir artış göstermektedir (Koca, 2001).

Akdeniz Bölgesinin önemli ve eski yaylalarından biri olan Zorkun Yaylası'nın ortalama yüksekliği yaklaşık olarak 1.550 metredir ve en yüksek noktası yayla Keldaz Tepesi'dir (2108 m). Nüfusu yaz aylarında neredeyse 60.000 kişiyi bulmaktadır (Baba, 2017).

Aşağıdaki görselde Zorkun Yaylası'na giden yolların haritası gösterilmiştir (Gösel 3).



Görsel 3. Zorkun Yaylası yol haritası

Kaynak: Google Haritalar

4.1. Zorkun Yaylası'nın Bitki Örtüsü

Zorkun Yaylası farklı ekosistem türlerini içinde barındırmasından dolayı bitki örtüsü çok zengindir. Yaylada çam, sedir, köknar, kayın, karaçam, kızılçam, gürgen, şimşir, meşe ve makiler bulunmaktadır. Yayla 1650 metre rakımında olup yaz mevsiminde nüfusu 80 bine kadar ulaşmaktadır. Kızılçam, karaçam, gürgen, şimşir, meşe ve makiler 600 metreye kadar ulaşabilmektedir. Kızılçam ormanları 600-900 metre arasında hakimdir ve 900-1100 metre arasında karışık kızılçam ve karaçam popülasyonları görülmektedir. Dere kenarları boyunca gürgen ve şimşir birlikte görülür. 1300 metreden sonra kızılçam ve karaçam ağaçlarının yerini çam ağaçları almaktadır. 1400-1800 rakımlar arasında karaçam en baskın ağaçtır. 1800 metrenin üzerinde kayın ve karaçam ağaçları bulunmaktadır. Bazı saf Toros göknarı popülasyonları ise 1900-2000 metreler arasında mevcuttur (Sevgi, 1984; Gürçınar ve Yüceer, 1995).

Aynı zamanda Türkiye'nin Güney Anadolu bölgesindeki Osmaniye ilinde gerçekleştirilen "Osmaniye İli'nin Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi" sırasında Kitaibela Willd. (Akhatmi) türünün Amanos Dağları, Zorkun Yaylası civarında çam ormanı açıklıklarında yayılış gösterdiği görülmüştür (Tugay vd., 2019).

Yaylaya özel bir tür olan 'göç çiçeği' (*Sternbergialutea* (L.) Ker-Gawl. ex Spreng.) isminde bir çiçek türü bulunmaktadır (Görsel 4). Zorkun Yaylası'nda göç çiçeklerinin açması doğal güzellikleri ile birlikte bölgeye hem kültürel hem ekonomik hareketlilik kazandırmaktadır. Dolayısıyla bu dinamizm Zorkun Yaylası'nı dikkat çekici bir destinasyon haline getirmektedir.



Görsel 4. Göç Çiçeği

Kaynak: G. Yılmaz

Ayrıca geçtiğimiz yıllarda yeni bir tür olan meşe sarıbaşı (*Centaurea ptosimopappa* Hayek) tanıtılmıştır (Görsel 5). Zorkun Yaylası, Amanos Dağlarında 36°59'55.22"N; 36°18'33.03"E koordinatlarında görülmüştür (Güzel, 2022).



Görsel 5. Meşe Sarıbaşı

Kaynak: https://www.researchgate.net/figure/Phyllaries-of-a-C-ptosimopappa-var-elegans-and-b-C-ptosimopappa-var-ptosimopappa_fig4_366667444

4.2. Zorkun Yayla Yerleşimi ve Yakınındaki Yaylalar

Nur Dağları'nda mezozoik dönemden kalma kalkerler önemli bir yer tutarken, bölgede birinci zaman arazilerinde kuvarsitler de gözlemlenmektedir. Zorkun Yaylası, dağlık ve eğimli araziler üzerine kurulmuş olup, çevresinde yoğun karaçam ormanları yer almaktadır (Tıraş, 2001).

Ceyhan Nehri'nin kollarından biri olan Karaçay, Osmaniye şehir merkezinin hemen batısından akarken, Zorkun Yaylası da bu akarsuyun kaynaklarından biri olan Bahrat Suyu çevresinde kurulmuş ve zamanla çevresine yayılmıştır. Doğal bitki

örtüsüyle çevrili olan yayla yerleşiminde genel eğim kuzeye doğru eğilim göstermektedir (Görsel 6). Burada kültür bitki örtüsüne sıkça rastlanmasa da, bazı aileler evlerinin bahçelerinde vişne, kiraz ve çilek gibi meyveler yetiştirmektedir (Tıraş, 2001).



Görsel 6. Zorkun Yaylası

Kaynak:M.ANIL

4.3. Ulaşım Araçları

Zorkun Yaylası'yla ilgili olarak yapılmış herhangi bir ulaşım çalışması bulunmamaktadır. Aşağıdaki bilgiler Mart 2017'de yapılan bir saha çalışmasında yaylada bulunan esnaf ile, yaylaya hizmet eden Osmaniye'deki taksi ve minibüs işletmecileriyle yapılan görüşmelere dayanmaktadır. Seyahat mesafe ve sürelerinin belirlenmesinde Google Haritalar yazılımından yararlanılmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)' nun il ve kent için yayınladığı verilerden de dolaylı çıkarsamalar yapılmıştır. Osmaniye kent merkezi ile Zorkun arasında halen taksi ve minibüs araçlarıyla yolculuk edilmektedir (DOĞAKA, 2017):

Özel otomobil: Yayla ulaşımında en çok kullanılan ulaşım aracıdır. 2016 yılında ilde kayıtlı özel otomobil sayısı 67.211 olup, 1.000 kişiye düşen özel otomobil sayısı 129'dur. İldeki araç parkının %47'si özel otomobillerden oluşmaktadır. Kullanıcı açısından yüksek maliyetli olmasına karşın, kapıdan kapıya yolculuk imkânı sağlaması, mahremiyeti, konforu, herhangi bir zaman tarifesine uyma zorunluluğu olmaksızın istenildiği zaman kullanılabilmesi ile yayladaki evlere erzak ve küçük eşya taşıyabilme üstünlükleri vardır. Ailecek seyahat edildiğinde kişi başına azalan yüksek maliyeti dışında en büyük dezavantajı, yaylada otopark ve yol kapasitesinin sınırlı olması nedeniyle karşılaşılan ve kullanıcının yanı sıra toplumsal bir sorun olan otopark ve trafik sıkışıklığıdır (DOĞAKA, 2017)

Özel Araç paylaşımı: Tek başına yolculuğun yüksek maliyetli oluşu nedeniyle, evleri ve/veya işyerleri birbirine yakın olan esnaf kendi arasında araç (öze loto, özel minibüs) paylaşımı uygulamaktadır (DOĞAKA, 2017)

Taksi: Özel otomobilin sunduğu imkânları sunmakta ayrıca yolcu açısından sürücü zahmeti,ve otopark sorun olmamakta, maddi kaza riski dışlanmaktadır. Ücret yüksek olduğundan sınırlı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca kentin değişik yerlerinden yolcu alarak toplu taşıma duraklarını beslemektedir.

Taksi Dolmuş: Taksi maliyetinin 4-5 yolcuya paylaştırılması esasına dayanmaktadır. Ekonomisi nedeniyle, taksiden daha çok kullanılmaktadır. Kent merkezinde yer alan Birlik Taksi Durağı bu hizmeti yaylanın dolduğu Haziran ortası, Eylül ortası arasında 12 araç çalıştırarak sunduğunu belirtmiştir (DOĞAKA, 2017)

Minibüs Dolmuş: Özel otomobil kullanmayanlar ile yaylaya ekonomik yolculuk yapmak isteyenlerin tercih ettiği bir ulaşım biçimidir. Terminal hareket noktası kentin merkezinden 5 km uzakta, kuzey batıdaki şehirlerarası otoparktır. Dolayısıyla, Zorkun'a uzaklığı 29 km ve 50 dakikadır. Gedik kooperatifine bağlı 20 yolcu kapasiteli 8 adet araç, yolcu talebinin en yüksek olduğu Temmuz ve Ağustos aylarında çalışarak günde araç başına ortalama 3 sefer yapmaktadır. Araç seferleri sabah 07.00'de başlamakta ve 19.00'a kadar devam etmektedir. Olukbaşı, Mitisin ve Zorkun'a ayrı seferler yapılmaktadır. Otopark-Zorkun arasında taşıma ücreti 100 TL'dir. Minibüsçüler yeterince kârlı bulmadıkları Zorkun hattında kooperatiflerinin zorlamasıyla çalıştıklarını ve böylece daha kârlı buldukları İskenderun ve Adana hatlarında sıraya girme hakkı elde ettiklerini belirtmişlerdir. Osmaniye içindeki hareket noktasının kent merkezine uzaklığına karşın en ucuz ulaşım imkânını vermektedir (DOĞAKA, 2017)

Otobüs: Zorkun'a düzenli bir Otobüs hizmeti yoktur. Ancak Şenlik vb. özel günlerde düzensiz çalışan otobüsler söz konusudur (DOĞAKA, 2017)

Motosiklet: Osmaniye ilinde ve yayla ulaşımında motosiklet kullanımı yaygındır. 2016 yılında ilde 33.104 motosiklet kaydedilmiştir. İlde özel otodan (bin nüfusa 129 araç) sonra en yüksek araç sahipliği motosikletindir (bin nüfusa 63 araç). Özellikle genç nüfus tarafından tercih edilmektedir. En büyük sorunları yüksek kaza riski ve gürültü kirliliğidir (DOĞAKA, 2017)

Kamyonet: Daha ziyade ticari küçük yük taşımacılığı için kullanılan bu araçlar, esnaf tarafından yayla ulaşımı için de kullanılmaktadır. 2016 yılında ilin araç parkında

bulunan 19.137 adet araç bin nüfusa 37 kamyonet düştüğünü göstermektedir (DOĞAKA, 2017)



Görsel 7. Osmaniye Zorkun yolu

Foto: Y.M. DAYAN

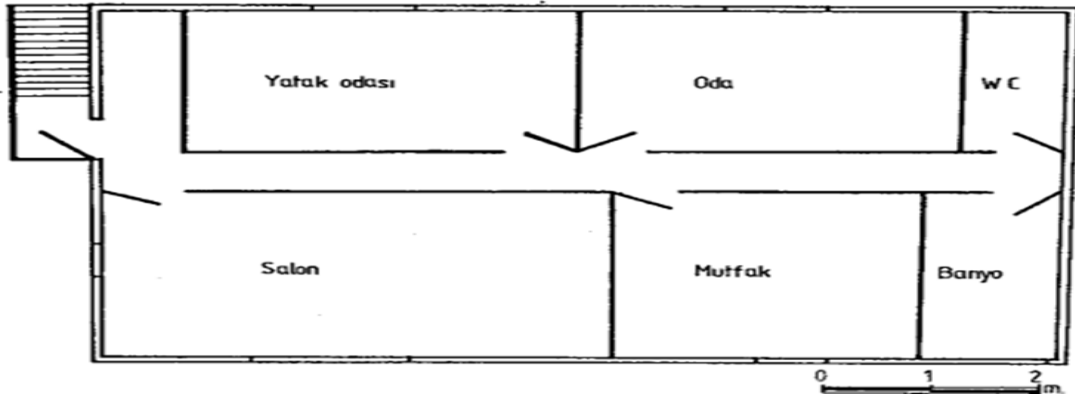
4.4. Meskenler

İklim koşullarına bağlı olarak yaylada kalanların kalış süresi kısa olsa da, yaylaya çıkanların ekonomik durumlarının iyi olması nedeniyle Zorkun'daki yayla evleri modern bir görünüm sergilemekte ve çevre koşullarına uygun tasarlanmıştır. Bu meskenler, ahşap yapılar ve tuğla, biriket, demir ve çimento gibi malzemelerle inşa edilmiş modern yapılar olmak üzere iki grupta incelenebilir (Tıraş, 2001).

4.4.1. Ahşap meskenler

Doğal çevreyle uyumlu bir şekilde inşa edilen bu meskenler, yerleşim alanlarındaki konutların neredeyse yarısını oluşturmaktadır. Meskenler, basit tek katlı ve tek odalı yapılar olabileceği gibi, iki katlı ve çok odalı modern evler olarak da tasarlanmaktadır. Genellikle 15-20 yıl önce inşa edilen bu iki katlı meskenlerin birinci katı mutfak olarak kullanılırken, ikinci kat balkon ve yatak odalarına ev sahipliği yapmaktadır. Çatıları, özellikle kış aylarında kar birikimini önlemek için çinko sac ile kaplanmıştır (Tıraş, 2001).

Şekil 2'de Zorkun Yaylası'nda yapılan bir ahşap mesken planı gösterilmiştir.



Şekil 2. Zorkun Yaylası'nda ahşap mesken planı

Kaynak: Tıraş, 2001

4.4.2. Çağdaş meskenler

Zorkun'da özellikle 1980 sonrası inşa edilen meskenlerin, modern yapı malzemeleri kullanılarak yapıldığı gözlemlenmektedir. Bu durum, yaylacı ailelerin ekonomik düzeyindeki artışla doğrudan ilişkili olup, aynı zamanda yaylaya olan ilginin artması ve yayla evlerinin bir yatırım aracı haline gelmesiyle de bağlantılıdır. Zira yayladaki arsa ve ev fiyatları, Osmaniye kentindeki fiyatlarla neredeyse eşdeğerdir; bu da Zorkun'da ev sahibi olma isteğini artırmaktadır (Tıraş, 2001).

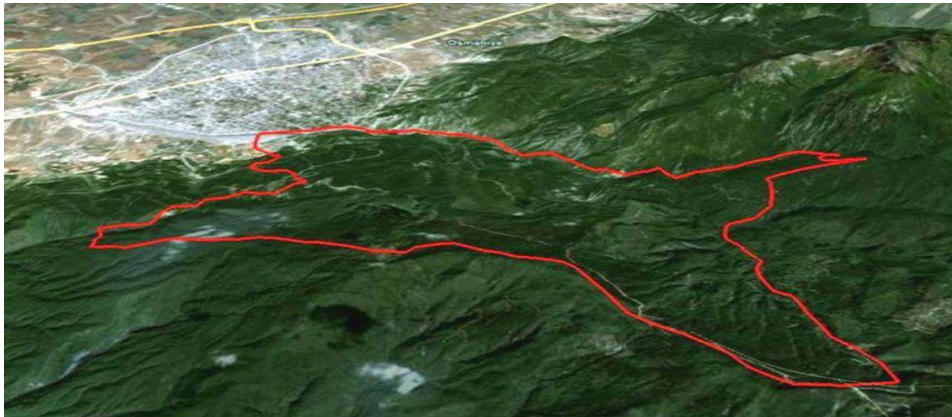
Çağdaş meskenler genellikle en az iki katlı olarak inşa edilmektedir; bazen üç veya dört katlı yapılar da görülmektedir. Bu çok katlı yapıların tercih edilmesinin nedeni, arsa sıkıntısı nedeniyle yatay büyüme imkanının olmamasıdır. Bu durum, ailelerin evli çocukları için de ek konutlar inşa etmelerine yol açarak kat sayısının artmasına neden olmaktadır. Zorkun'daki bazı aileler, yayla sezonu boyunca ihtiyaç duydukları eşyaları bu ikincil evlerde bırakarak her sezon eşyalarını taşımaktan kaçınmaktadır. Böylece, bu tür evlere sahip aileler yayla sezonu olan haziran-eylül dışında özellikle hafta sonlarında bu evlerde kalabilmektedirler (Tıraş, 2001).

4.5. Zorkun Yaylası Yaban Hayatı Geliştirme Sahası

Amanos Dağları'nda 3.889,85 hektarlık orman alanı, karacaların üreme sahası olarak belirlenmiş ve bu alanda av yasağı uygulanmıştır. Bu bölgenin mülkiyeti Orman Genel Müdürlüğü'ne aittir (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2015).

Saha, 11 Temmuz 2003 tarihinde yayınlanan 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 4. maddesi uyarınca 07/ 09/2005 tarih ve 2005/9453 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile (16.10.2005 tarih ve 25968 sayılı resmi gazetede yayınlanarak) “Zorkun Yaylası Yaban Hayatı Geliştirme Sahası” olarak ilan edilmiştir (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Osmaniye İl Çevre Durum raporu, 2014).

Aşağıdaki görselde Zorkun Yaylası yaban hayatı geliştirme sahası gösterilmiştir(Görsel 8).



Görsel 8. Zorkun Yaylası yaban hayatı geliştirme sahası

Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı 7.Bölge Md, Osmaniye Şb. Md. Zorkun Yaylası Yaban Hayatı Geliştirme Sahası II Revizyon Planı,2014

Yaban Hayatı Gözlemciliği : Zorkun Yaylası Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Amanos Dağları'nda zengin bir memeli çeşitliliğine ev sahipliği yapmaktadır. Burada karaca, kurt, yaban domuzu, sansar, tilki, porsuk, kirpi ve tavşan gibi türler gözlemlenebilir. Kastabala Vadisi'nde ise kuyruksüren, tavşan ve tilki gibi memelilerin yanı sıra göçmen ve yerli kuş türleri de gözlemlenebilmektedir. Karatepe-Aslantaş Milli Parkı da benzer bir çeşitliliğe sahip; burada çakal, tilki, sansar ve tavşan gibi türlerin yanı sıra turaç ve keklik gibi belirli kuş türleri ile mevsime bağlı olarak yerli kuşların çoğu da gözlemlenebilir. Bu alanlar, doğaseverler ve kuş gözlemcileri için mükemmel fırsatlar sunmaktadır (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013).

4.6. Yayla Turizmi

4.6.1. Osmaniye – Zorkun, Olukbaşı, Ürün yaylaları

Osmaniye'nin güneydoğusunda, Nurdağı eteğinde yer alan bu yaylalar, Zorkun Yaylası yolunun üzerinde konumlanmıştır ve toplamda 26 km'lik asfalt bir yol ile ulaşılmaktadır. Yolun 12. km'sinde yer alan Ürün Yaylası'nın erişimi kolay olup, buradan Osmaniye manzarası da oldukça etkileyici bir şekilde izlenebilmektedir. 16. km'deki Olukbaşı Yaylası ise, çam ağaçları arasında yer alan görsel açıdan çekici tamamen ahşap yapılarla oluşturulmuştur. Zorkun Yaylası ise geniş bir alana yayılmış olup, çam ve ardıç ağaçlarıyla çevrili, farklı mimari tarzlara sahip ahşap evler ve villalar gözlemlenmektedir. Yayla, özellikle yaz aylarında oldukça popüler olup burada bakkallar, kır kahvesi, lokantalar, kasap, manav ve fırın gibi çeşitli işletmeler bulunmaktadır. Ayrıca yaz döneminde seyyar sağlık ocağı ve jandarma karakolu da hizmet vermektedir. Yayla mevsiminde Zorkun ve çevresindeki yaylalarla birlikte bölgenin nüfusu yaklaşık 100.000 kişiye ulaşmaktadır (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013).

Osmaniye, yılın farklı dönemlerinde zengin festivaller, fuarlar, şenlikler ve çeşitli etkinliklerle canlı bir atmosfere bürünmektedir (Çizelge 3).

Yayladaki etkinliklerin sayısını artırmak, ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığını sağlamak önemli konular arasındadır. Bu tür çalışmalara sürekli bir şekilde devam edilmelidir (Tıraş ve Besnek, 2017).

Zorkun Yaylası, her yıl düzenlenen çeşitli etkinliklerle sosyal ve kültürel yaşamı destekleyen bir merkez konumundadır. Osmaniye Belediyesi, her yıl 12 Ağustos

tarihinde "Zorkun Yayla Şenliği"ni gerçekleştirmekte, bu etkinlik ile bölgedeki toplumsal dayanışmayı ve kültürel etkileşimi teşvik etmektedir. Ayrıca, temmuz ayı ortalarında düzenlenen Zorkun Yaylası Çocuk Şenliği, genç neslin sosyal gelişimine katkıda bulunarak ailelerin katılımını artırmaktadır. Bu tür şenlikler, yaylanın ekonomik ve nüfus bakımından gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Yerel esnafın ve hizmet sağlayıcıların gelirlerini artırırken, bölgenin turistik cazibesini de artırmaktadır. Ancak, güvenlik sorunları nedeniyle bazı yıllarda bu etkinliklerin düzenlenemediği gözlemlenmiştir. Dolayısıyla, bölgedeki etkinliklerin sürdürülebilirliği için güvenlik koşullarının iyileştirilmesi ve etkinliklerin planlanmasında proaktif yaklaşımlar geliştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, Zorkun Yaylası'nın etkinlikleri, sadece yerel halk için değil, aynı zamanda bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimi açısından da kritik bir öneme sahiptir (DOĞAKA, 2017).

Aşağıdaki Çizelgede Osmaniye ili ve ilçelerinde düzenli olarak yapılan kültürel etkinlikleri ve düzenlenme tarihleri verilmiştir.

Çizelge 3. Osmaniye İli ve ilçelerinde düzenli olarak yapılan kültürel etkinlikler (2016)

Etkinlik Adı	Düzenlenme Tarihi	İlçe
Çukurova Aşıklar Bayramı	Ekim ayı 1. Hafta	Osmaniye
Fıstık Festivali	Eylül ayı 4. Hafta	Osmaniye
Karacaoğlan Şenlikleri	Mart ayı 4. Hafta	Düziçi
Karatepe Kültür ve Sanat Festivali	Ekim ayı 4. Hafta	Kadirli
Kiraz Şenliği	Haziran ayı 1. Hafta	Hasanbeyli
Off-Road Şenliği	Nisan Ayı 1. Hafta	Osmaniye
Osmaniye Güvercin Festivali	Şubat ayı 2. Hafta	Osmaniye
Turp Festivali	Ocak ayı 2. Hafta	Kadirli
Zorkun Yayla Şenlikleri	Ağustos ayı 2. Hafta	Osmaniye

Kaynak: Osmaniye İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kayıtları

Aşağıdaki görselde 25. Zorkun Yaylası Çocuk Şenliğinden bir görüntü gösterilmiştir.



Görsel 9. Zorkun Yaylası Çocuk Şenliği

Kaynak: <https://osmaniye-bld.gov.tr/>

4.6.2. Osmaniye ilindeki potansiyel yayla turizmi yerleri

Mevcut durumda, yayla olarak kullanılabilir ek bir potansiyel alan bulunmamaktadır. Ancak, Orman Genel Müdürlüğü tarafından Zorkun Mesire Yeri'nin Milli Parklar Şube Müdürlüğü'ne tahsis edilmesi durumunda, bu alanın genişletilerek yaylacılık temalı bungalov tipi yapılar ve tesislerle zenginleştirilmesi planlanmaktadır. Böyle bir gelişme, hem bölgedeki turizm faaliyetlerini artıracak hem de ziyaretçilere doğayla iç içe bir deneyim sunacaktır. Bu tür tesislerin kurulması, yerel ekonomiyi canlandırmanın yanı sıra, yayla kültürünün de sürdürülebilir bir şekilde yaşatılmasına olanak tanıyacaktır (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013).



Görsel 10. Zorkun Yaylası şenlik tepesi mesire alanı

Foto: Y. M. DAYAN

4.7. Av Turizmi

Zorkun Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, karaca, kurt, yaban domuzu, sansar, tilki, porsuk, kirpi, tavşan ve sincap gibi çeşitli memeli türlerini gözleme imkanı sunmaktadır. Bu alan, zengin biyoçeşitliliği ile doğa severler ve araştırmacılar için önemli bir gözlem noktasıdır. Özellikle, bu türlerin doğal habitatlarında gözlemlenmesi, ekosistem dinamiklerini anlamak ve yaban hayatın korunması açısından kritik bir öneme sahiptir (Tıraş, M., Besnek, F., Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2017).

Zorkun Yaylası Yaban Hayatı Geliştirme Sahası'nda, karaca popülasyonu gözlem altında tutulmakta ve bu doğrultuda yıllık kotalar belirlenerek av turizmi gerçekleştirilmektedir. Bu uygulama, hem doğal dengeyi koruma hem de sürdürülebilir turizm faaliyetlerini destekleme amacını gütmektedir. Av turizmi, yerel ekonomiye katkı sağlarken, aynı zamanda avlanma uygulamalarının düzenli bir şekilde yürütülmesi sayesinde karaca popülasyonunun izlenmesi ve korunması için de önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bu şekilde, doğal kaynakların yönetimi ile turizm arasında bir denge sağlanması hedeflenmektedir (T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013).

5. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanılarak araştırma yönteminin doğasından kaynaklı eksiklikleri en aza indirmek amacıyla karma yöntem tercih edilmiştir. Creswell (2007) karma yöntemi, araştırmacının bir çalışmada nicel ve nitel yaklaşımları kullanarak sonuçlar elde ettiği çalışma yöntemi olarak tanımlamıştır.

Çalışmanın nicel boyutunda katılımcılar basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş olup, katılımcılara Google Form üzerinden anket tekniği uygulanmıştır. Araştırmaya toplam 388 kişi katılmıştır. Akdeniz Bölgesi'nin Çukurova Bölümü'nde yer alan Osmaniye iline bağlı Zorkun Yaylası'nda yapılan bu çalışma için 25 soruluk bir anket formu hazırlanmıştır. Bu formda katılımcılara yönelik kişisel, ekonomik ve alana ilişkin sorular bulunmaktadır. Ankete ilişkin elde edilen veriler bilgisayarda SPSS programına girilmiştir. SPSS paket programı aracılığıyla katılımcılara ait tanımlayıcı istatistikler ve Ki-Kare testleri yapılmıştır.

Çalışmanın nitel boyutuna yönelik veriler açık uçlu sorulara verilen yanıtlar ile elde edilmiştir. Nitel araştırmalar kapsamında açık uçlu sorular, katılımcıların düşünce, duygu ve deneyimlerini özgün bir biçimde ifade etmelerine olanak tanıyan bir veri tekniği olarak kullanılmıştır. Açık uçlu sorular, katılımcıların araştırma konusuna dair kişisel algılarını, deneyimlerini ve içgörülerini derinlemesine bilgi edinmek amacıyla uygulanmıştır.

Bu araştırmada, açık uçlu sorulara verilen yanıtlar genellikle tek kelime veya kısa ifadeler şeklinde sınırlı kalmıştır. Bu durum, katılımcıların araştırma konusuna yönelik algılarını özetlemeleri açısından anlamlı bir veri seti sunmaktadır. Tek yanıtli cevaplar, nitel analiz sürecinde belirli temaların veya kavramların belirginleşmesine katkı sağlamıştır. Açık uçlu sorulara verilen tek kelimelik veya kısa cevaplar, araştırma sorularına yönelik odaklanmış bulgular sunmuş, çalışmanın yorumlanmasında yol gösterici olmuştur. Bu çalışma için katılımcılara 10 sorudan oluşan açık uçlu sorular Google Form aracılığı ile iletilmiş ve sonuçlandırılmıştır. Verilen yanıtlar, tematik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Tematik analiz, verilerdeki belirli örüntüleri, temaları ve kavramları ortaya çıkarmaya yönelik bir yaklaşımdır.

Örneklem Büyüklüğü

Örneklem büyüklüğü (n)'nü belirlemek amacıyla aşağıdaki formül kullanılmıştır. (Tüzel, 2019)

$$n = \frac{Nt^2pq}{d^2(N-1) + t^2pq}$$

n: Örneklem büyüklüğü

N: Evren büyüklüğü

t: Belirli bir anlamlılık düzeyinde Çizelgesuna göre bulunan teorik değer

p: İncelenen olayın gerçekleşme olasılığı

q: İncelenen olayın gerçekleşme olasılığı

d: Hata payı

2024 yılında Zorkun Yaylası'nı 380 bin kişi ziyaret ettiğinden Ana Kitle Büyüklüğü (N) 380 bin alınmıştır. Formülde t; güven katsayısı (%95 güven düzeyi için t= 1.96), p; ölçülmek istenen büyüklüğün ana kitlede bulunma oranı (= 0.5: Zorkun Yaylası'nı ziyaret eden kişilerin alana geliş amaçları farklılıklar gösterebildiğinden ve ön bir tahmin yapılamadığından dolayı bu değer 0.5 olarak kabul edilmiştir). Dolayısıyla q değeri de 0.5 (q=1-p) olarak hesaplanmıştır. Kabul edilen örnekleme hatası (d) ise %5'dir. Yukarıdaki değerler formülde yerine konularak yapılan işlem neticesinde örneklem büyüklüğü 383 kişi olarak hesaplanmıştır.

Ki-Kare Bağımsızlık Testi

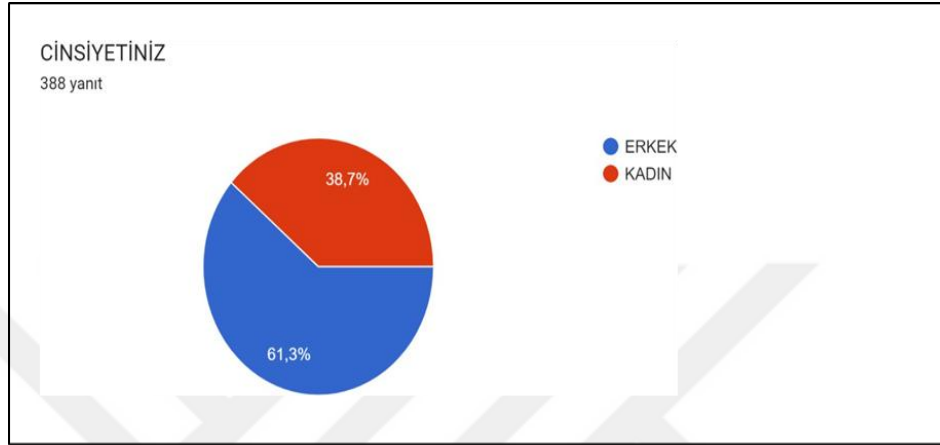
Ki-kare bağımsızlık testi, iki değişken arasındaki ilişkinin varlığını belirlemek veya gözlenen ve beklenen frekans dağılımları arasındaki farkların rastgele hatalardan kaynaklanıp kaynaklanmadığını değerlendirmek için kullanılabilir (Kubat ve Ayaşlıgil, 2004). Araştırmanın bu kısmında öğrenim düzeyi ile Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasındaki ilişki, Osmaniye'de yaşamak ile Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasındaki ilişki, Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmek ve Zorkun Yaylası Güzelleştirme Derneği'nin bilinirliği arasındaki ilişki, cinsiyet ile Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetine katılma arasındaki ilişki, ve öğrenim düzeyi ve ekoturizm bilgisi arasındaki ilişki karşılaştırması yapılarak aralarında anlamlı bir korelasyon olup olmadığı test edilmiştir.

6. BULGULAR

6.1. Nicel Araştırma-Anket Yanıtlarının Analizi

6.1.1. Katılımcıların cinsiyet durumu

Şekil 3'te katılımcıların cinsiyet durumu verilmiştir (Şekil 3).



Şekil 3. Katılımcıların cinsiyet durumu

Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %61'i (238 kişi) erkek, %38,7'si (150 kişi) ise kadındır. Bu veriler, ankete katılanların çoğunluğunun erkeklerden oluştuğunu, ancak kadın katılımcıların da önemli bir oranı oluşturduğunu göstermektedir. Cinsiyet dağılımındaki bu fark, araştırma örnekleminde erkeklerin daha fazla temsil edildiğini, ancak kadınların katılımının da dikkate değer olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, katılımcıların cinsiyet bazında bir çeşitlilik sunduğunu ancak erkeklerin daha baskın bir oran oluşturduğunu göstermektedir.

6.1.2. Katılımcıların yaş grubu

Aşağıdaki Çizelgede katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı gösterilmiştir (Çizelge 4).

Çizelge 4. Katılımcıların yaş grubu

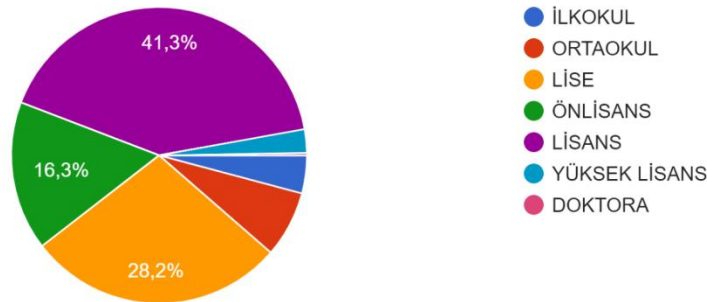
Yaş Grubu	Frekans (Kişi)	Oran (%)
18 yaş altı	25	6,4
18-24	83	21,2
25-34	121	31,1
35-44	82	21,1
45-54	47	12,1
55-64	26	6,6
65 yaş ve üstü	6	1,5
Toplam	390	100

Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların yaş grupları şu şekilde dağılım göstermektedir: %31,1'i (121 kişi) 25-34 yaş arasında, %21,1'i (82 kişi) 35-44 yaş arasında, %21,2'si (83 kişi) 18-24 yaş arasında, %12,1'i (47 kişi) 45-54 yaş arasında, %6,6'sı (26 kişi) 55-64 yaş arasında, %6,4'ü (25 kişi) 18 yaş altı grupta ve %1,5'i (6 kişi) 65 yaş ve üstü grupta yer almaktadır. Bu veriler, katılımcıların büyük bir kısmının 18-44 yaş aralığında yoğunlaştığını ve özellikle 25-34 yaş grubunun en yüksek oranı oluşturduğunu göstermektedir. Yaşlı nüfusun (65 yaş ve üstü) ve gençlerin (18 yaş altı) daha düşük oranlarda olması, araştırma grubunun genellikle genç ve orta yaşlı bireylerden oluştuğunu ortaya koymaktadır.

6.1.3. Katılımcıların öğrenim düzeyi

Şekil 4'te katılımcıların öğrenim düzeylerine göre dağılımı gösterilmiştir (Şekil 4).

ÖĞRENİM DÜZEYİNİZ
387 yanıt



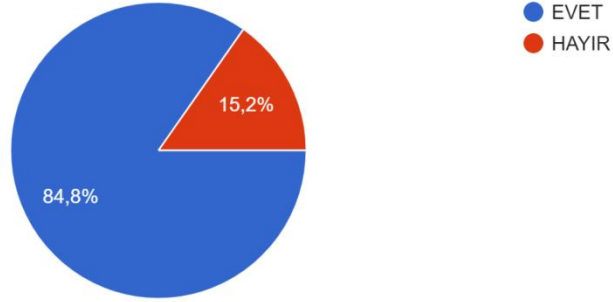
Şekil 4. Katılımcıların öğrenim düzeylerine göre dağılımı

Ankete katılan kişilerin öğrenim düzeyleri dikkate alındığında; %41,3'ünün (160 kişi) lisans, %28,2'sinin (109 kişi) lise, %16,3'ünün ön lisans (63 kişi), %7,2'sinin (27 kişi) ortaöğretim, %2,6'sının (10 kişi) ise yüksek lisans yapmıştır.

6.1.4. Osmaniye içinde ve dışında yaşayan katılımcıların oranı

Şekil 5'te Osmaniye ve dışında yaşayan katılımcıların oranı gösterilmiştir (Şekil 5).

OSMANİYE'DE Mİ YAŞIYORSUNUZ
387 yanıt



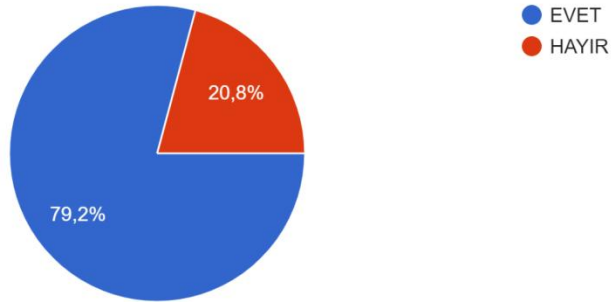
Şekil 5. Osmaniye ve dışında yaşayan katılımcıların oranı

Ankete katılanların %84,8'inin (328 kişi), Osmaniye'de yaşadığını; %15,2'sinin (59 kişi) ise Osmaniye'de yaşamadığını belirtmiştir.

6.1.5. Katılımcıların Zorkun Yaylası'nı ziyaret oranları

Şekil 6'da katılımcıların Zorkun Yaylası'nı ziyaret oranları gösterilmiştir (Şekil 6).

ZORKUN YAYLASINDA VAKİT GEÇİRDİNİZ Mİ?
389 yanıt



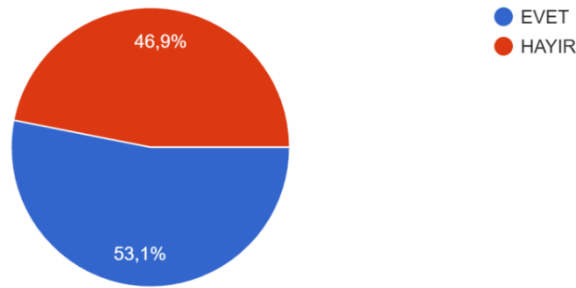
Şekil 6. Katılımcıların Zorkun Yaylası'nı ziyaret oranları

Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %79,2'si (307 kişi), Zorkun Yaylası'nda vakit geçirdiğini belirtirken, %20,8'i (81 kişi) ise Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmediğini ifade etmiştir.

6.1.6. Katılımcıların Zorkun Yaylasını tanıtmaya yönelik yazılı kaynaklar ile ilgili görüşleri

Şekil 7’de katılımcıların Zorkun Yaylası’nı tanıtmaya yönelik yazılı kaynaklar ile ilgili görüşleri verilmiştir (Şekil 7).

ZORKUN YAYLASINDA YAPILAN EKOTURİZM FAALİYETLERİYLE ALAKALI KİTAP, DERGİ, GAZETE HABERİ YA DA BROŞÜRLERE RASTLADINIZ MI?
388 yanıt



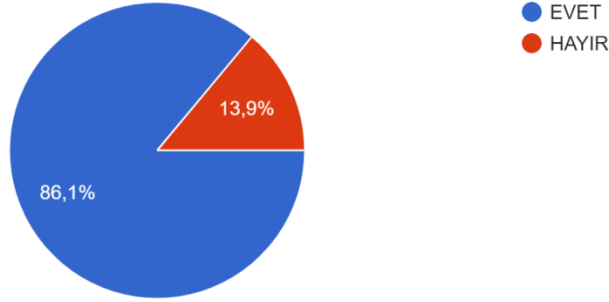
Şekil 7. Katılımcıların Zorkun Yaylası'nı tanıtmaya yönelik yazılı kaynaklar ile ilgili görüşleri

Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %53,1'i (206 kişi), Zorkun Yaylası'nda yapılan ekoturizm faaliyetleri hakkında kitap, dergi, gazete haberi veya broşür gibi materyallerle karşılaştıklarını belirtmişken, %46,9'u (182 kişi) ise bu tür bilgilere rastlamadıklarını ifade etmiştir.

6.1.7. Katılımcıların turizm ve yaylacılık ilişkisi kapsamında düşünceleri

Şekil 8’de katılımcıların turizm ve yaylacılık ilişkisi kapsamındaki düşünceleri gösterilmiştir (Şekil 8).

YAYLACILIK TERİMİ TURİZM AÇISINDAN SİZE HERHANGİ BİR ÇAĞRIŞIM YAPIYOR MU?
388 yanıt



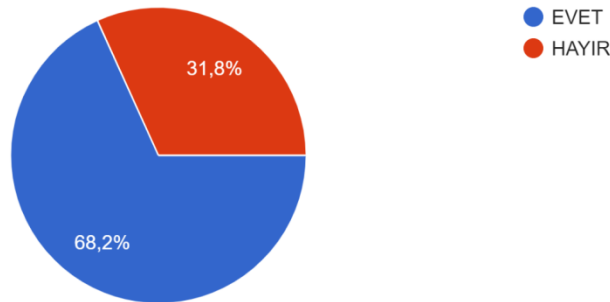
Şekil 8. Katılımcıların turizm ve yaylacılık ilişkisi kapsamında düşünceleri

Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %86,1'i (334 kişi), yaylacılık teriminin kendilerine çağrışım yaptığını belirtirken, %13,9'u (54 kişi) ise yaylacılık teriminin kendileri için herhangi bir çağrışım yapmadığını ifade etmiştir.

6.1.8. Katılımcıların ekoturizm kavramı hakkında görüşleri

Şekil 9'da katılımcıların ekoturizm kavramı hakkındaki görüşleri verilmiştir (Şekil 9).

EKOTURİZM TERİMİ HAKKINDA BİLGİNİZ VAR MI?
387 yanıt



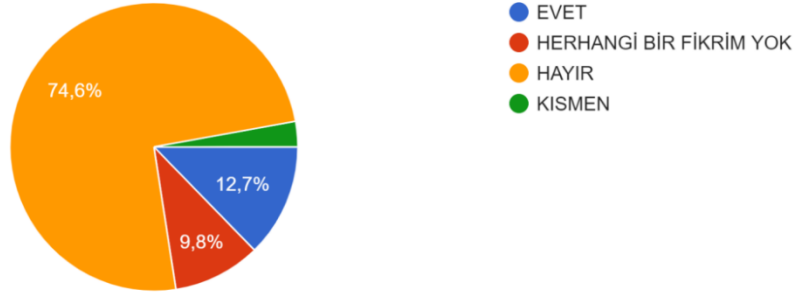
Şekil 9. Katılımcıların ekoturizm kavramı hakkında görüşleri

Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %68,2'si (264 kişi), ekoturizm terimi hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtirken, %31,8'i (123 kişi) ise ekoturizm terimi hakkında herhangi bir bilgiye sahip olmadığını ifade etmiştir.

6.1.9. Zorkun Yaylası Güzelleştirme Derneği'nin Bilinirliği

Şekil 10'da katılımcılar arasında Zorkun Yaylası'nı Güzelleştirme Derneği'nin bilinirliği gösterilmiştir(Şekil 10).

ZORKUN YAYLASI GÜZELLEŞTİRME DERNEĞİ ADINDA BİR DERNEK OLDUĞUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?
386 yanıt



Şekil 10. Zorkun Yaylası'nı güzelleştirme derneği

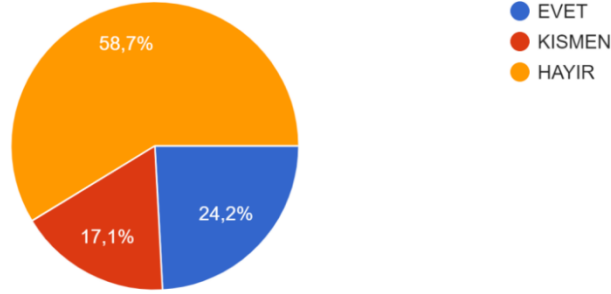
Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %12,7'si (49 kişi) Zorkun Yaylası Güzelleştirme Derneği hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmiş, %9,8'i (38 kişi) (fikir beyan etmemiş) herhangi bir görüş bildirmemiş, %2,8'i (11 kişi) kısmen bilgi sahibi olduğunu, %74,6'sı (290 kişi) ise dernek hakkında bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmiştir.

6.1.10. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetleri ile ilgili deneyimleri

Şekil 11'de ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetleri ile ilgili deneyimleri gösterilmiştir(Şekil 11).

ZORKUN YAYLASI'NDA HER HANGİ BİR EKOTURİZM FAALİYETİNE (DOĞA YÜRÜYÜŞÜ, DAĞ KOŞUSU, BİSİKLET V.B...) KATILDINIZ MI?

385 yanıt



Şekil 11. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetleri ile ilgili deneyimleri

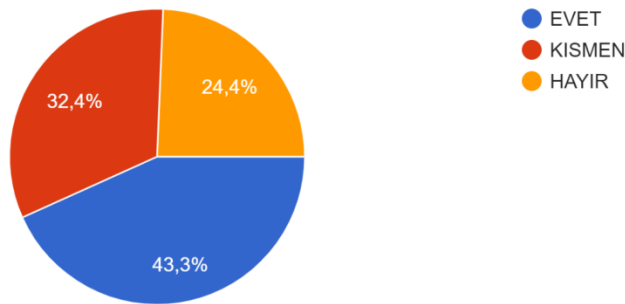
Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %58,7'si (226 kişi) Zorkun Yaylası'nda herhangi bir ekoturizm faaliyetine katılmadığını, %24,2'si (93 kişi) Zorkun Yaylası'nda herhangi bir ekoturizm faaliyetine katıldığını ifade etmiş, %17,1'i (66 kişi) ise Zorkun Yaylası'nda herhangi bir ekoturizm faaliyetlerine kısmen katıldığını belirtmiştir.

6.1.11. Zorkun Yaylası'na ulaşım maliyetinin ziyaretçiler açısından değerlendirilmesi

Şekil 12'de Zorkun Yaylası'na ulaşım maliyetinin ziyaretçiler açısından değerlendirilme sonuçları gösterilmiştir (Şekil 12).

ZORKUN YAYLASINA GİTMENİN MASRAFLI BİR FAALİYET OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

386 yanıt



Şekil 12. Zorkun Yaylası'na ulaşım maliyetinin ziyaretçiler açısından değerlendirilmesi

Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %43,3'ü (167 kişi), Zorkun Yaylası'na gitmenin masraflı bir faaliyet olduğunu belirtmiş, %32,4'ü (125 kişi) bu durumu kısmen

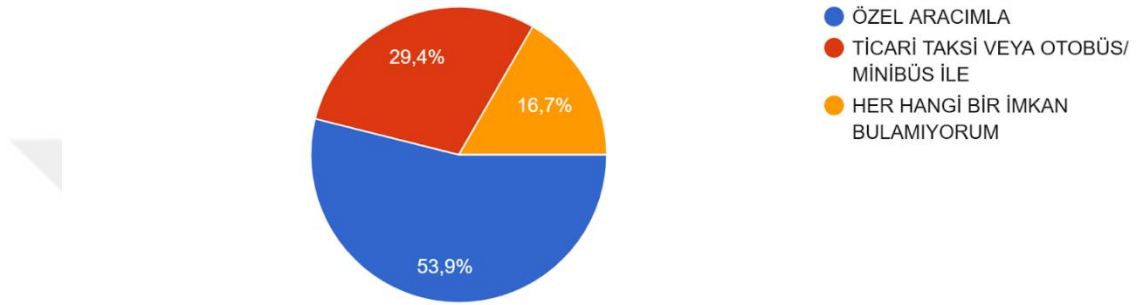
masraflı olarak değerlendirmiş, %24,4'ü (94 kişi) ise Zorkun Yaylası'na gitmenin masraflı olmadığını ifade etmiştir.

6.1.12. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapmış oldukları araç tercihleri

Şekil 13'te ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapmış oldukları araç tercihleri gösterilmiştir (Şekil 13).

ZORKUN YAYLASINA HANGİ İMKANLARLA GİRME OLANAĞI BULABİLİYORSUNUZ?

384 yanıt



Şekil 13. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapmış oldukları araç tercihleri

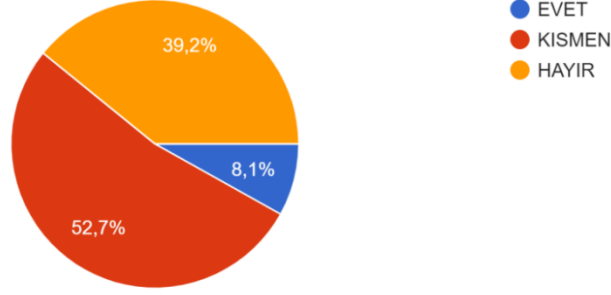
Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %53,9'u (207 kişi), Zorkun Yaylası'na kendi özel araçlarıyla gitme imkânı bulunduğunu belirtmiş, %29,4'ü (113 kişi) ticari taksi, minibüs gibi toplu taşıma araçlarıyla ulaşım sağladığını ifade etmiştir. %16,7'si (64 kişi) ise Zorkun Yaylası'na gitme imkânı bulamadığını belirtmiştir.

6.1.13. Zorkun Yaylası'nda ekoturizm ile ilgili aktivitelerden yararlanmanın maliyet açısından uygunluğunun değerlendirilmesi

Şekil 14'te katılımcılar tarafından Zorkun Yaylası'nda ekoturizmle ilgili aktivitelerden yararlanmanın maliyet açısından uygunluğunun değerlendirilme sonuçları gösterilmiştir (Şekil 14).

ZORKUN YAYLASI'NDA EKOTURİZM FAALİYETLERİNDE BULUNMANIN MADDİ AÇIDAN CAZİP OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

383 yanıt



Şekil 14. Zorkun Yaylası'nda ekoturizm ile ilgili aktivitelerden yararlanmanın maliyet açısından uygunluğunun değerlendirilmesi

Katılımcıların Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetlerine katılmanın maddi açıdan cazip olup olmadığına dair görüşleri incelenmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %8,1'i (31 kişi), Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetinde bulunmanın maddi açıdan cazip olduğunu belirtmiş, %39,2'si (150 kişi) maddi açıdan cazip olmadığını ifade etmiş, %52,7'si (202 kişi) ise bu faaliyetlerin maddi açıdan kısmen cazip olduğunu belirtmiştir.

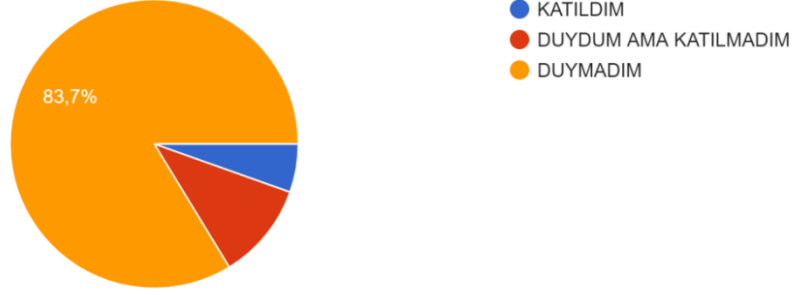
Bu sonuçlar, katılımcıların çoğunluğunun (yaklaşık %52,7) ekoturizm faaliyetlerini maddi açıdan kısmen cazip olarak değerlendirdiğini, ancak sadece %8,1'inin tam anlamıyla cazip bulduğunu, büyük bir kısmının ise (%39,2) bu faaliyetleri maddi açıdan cazip görmediğini göstermektedir.

6.1.14. Zorkun Yaylası'nda yapılan "Geleneksel Çocuk Şenliği" etkinliğinin tanınırlığı

Şekil 15'te Zorkun Yaylası'nda yapılan "Geleneksel Çocuk Şenliği" etkinliğinin tanınırlığının katılımcılar tarafından değerlendirilme sonucu gösterilmiştir (Şekil 15).

ZORKUN YAYLASI'NDA HER SENE YAPILAN GELENEKSEL "ÇOCUK ŞENLİĞİ" ETKİNLİĞİNE KATILDINIZ MI?

387 yanıt



Şekil 15. Zorkun Yaylası'nda yapılan " geleneksel çocuk şenliği" etkinliğinin tanınırlığı

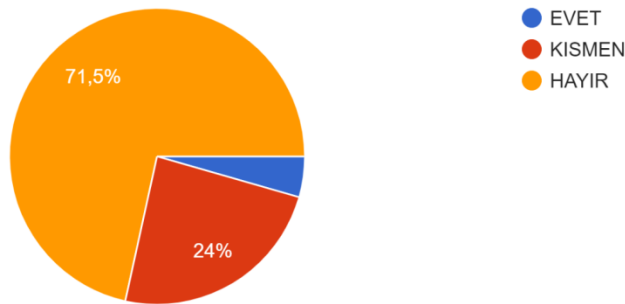
Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %83,7'si (324 kişi), bu etkinliği duymadığını belirtmiş, %5,4'ü (21 kişi) etkinliğe katıldığını ifade etmiş, %10,9'u (42 kişi) ise etkinliği duyduğunu ancak katılmadığını belirtmiştir.

6.1.15. Akaryakıt fiyatlarının yayla ziyareti açısından uygunluğunun değerlendirilmesi

Şekil 16'da akaryakıt fiyatlarının yayla ziyareti açısından uygunluğunun değerlendirilme sonuçları gösterilmiştir (Şekil 16).

BENZİN FİYATLARININ YAYLAYA ÇIKMAK İÇİN UYGUN OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

383 yanıt

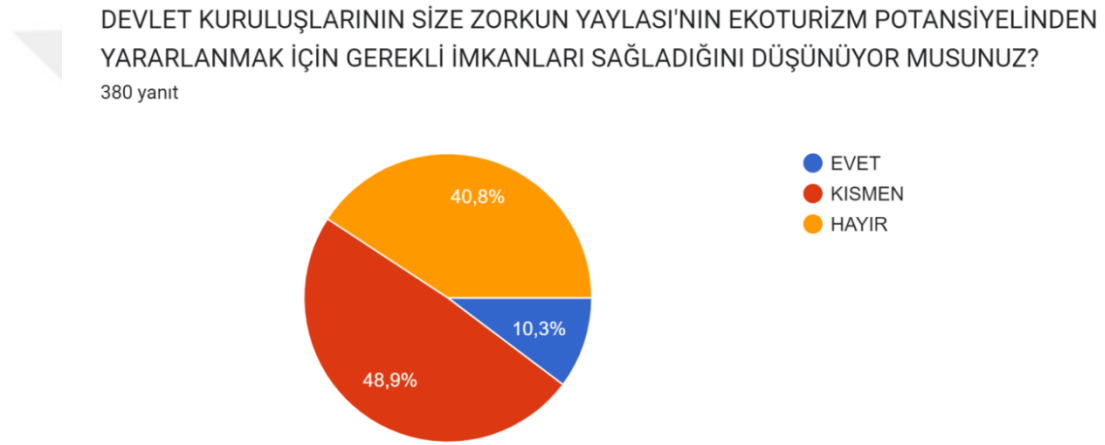


Şekil 16. Akaryakıt fiyatlarının yayla ziyareti açısından uygunluğunun değerlendirilmesi

Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %71,5'i (274 kişi), benzin fiyatlarının Zorkun Yaylası'na çıkmak için uygun olmadığını belirtmiş, %24'ü (92 kişi) benzin fiyatlarının kısmen uygun olduğunu, %4,4'ü (17 kişi) ise benzin fiyatlarının uygun olduğunu ifade etmiştir.

6.1.16. Devlet kurumlarının zorkun yaylası'nın ekoturizm potansiyellerinden yararlanma konusunda sunduğu olanakların değerlendirilmesi

Şekil 17'de devlet kurumlarının Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyellerinden yararlanma konusunda sunduğu olanaklarının katılımcılar tarafından değerlendirilme sonuçları verilmiştir (Şekil 17).



Şekil 17. Devlet Kurumlarının Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyellerinden yararlanma konusunda sunduğu olanaklarının değerlendirilmesi

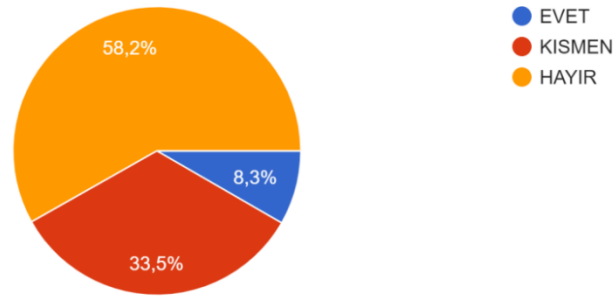
Katılımcıların devlet kuruluşlarının Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinden yararlanmak için gerekli imkânları sağlayıp sağlamadığına dair görüşleri incelenmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %10,3'ü (39 kişi) devletin gerekli imkânları sağladığını vurgulamış, %40,8'i (155 kişi) imkânların sağlanmadığını ifade etmiş, %48,9'u (186 kişi) ise gerekli imkânların kısmen sağlandığını belirtmiştir.

6.1.17. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda trekking (doğa yürüyüşü) yapmak için kullandıkları ekipmanların bütçeleri açısından uygunlukları

Şekil 18'de ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda trekking yapmak için kullandıkları ekipmanların bütçeleri açısından uygunlukları değerlendirilmiştir (Şekil 18).

AYAKKABI FİYATLARININ ZORKUN YAYLASI'NDA DOĞA YÜRÜYÜŞÜ YAPMAK İÇİN BÜTÇENİZE UYGUN OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

385 yanıt



Şekil 18. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda trekking (doğa yürüyüşü) yapmak için kullandıkları ekipmanların bütçeleri açısından uygunlukları

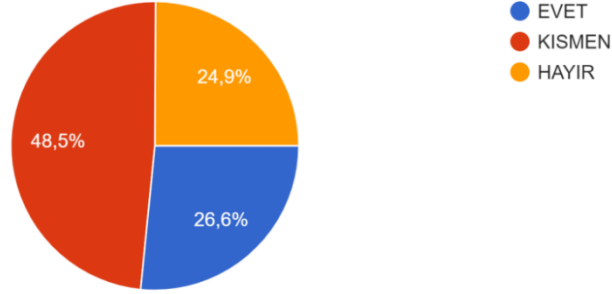
Bu anket sorusunda da ziyaretçilerin Zorkun Yaylasında trekking (doğa yürüyüşü) yapmak için kullandıkları ekipmanların bütçeleri açısından uygunluğunu değerlendirmek için yürüyüş ayakkabıları örneği seçilmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %58,2'si (224 kişi), Zorkun'da doğa yürüyüşü yapmak için ayakkabı fiyatlarının bütçelerine uygun olmadığını belirtmiş, %33,5'i (129 kişi), ayakkabı fiyatlarının kısmen uygun olduğunu, %8,3'ü (32 kişi) ise ayakkabı fiyatlarının bütçelerine uygun olduğunu ifade etmiştir.

6.1.18. Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapılan harcamaların ziyaretçi-alan memnuniyeti açısından değerlendirilmesi

Şekil 19'da Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapılan harcamaların ziyaretçi-alan memnuniyeti açısından değerlendirilme sonuçları gösterilmiştir (Şekil 19).

ZORKUN YAYLASI'NA ULAŞIMDA YAPMIŞ OLDUĞUNUZ HARCAMLAR, ALANDAN BEKLENTİNİZİ TAM OLARAK KARŞILAYABİLDİ Mİ?

365 yanıt



Şekil 19. Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapılan harcamaların ziyaretçi-alan memnuniyeti açısından değerlendirilmesi

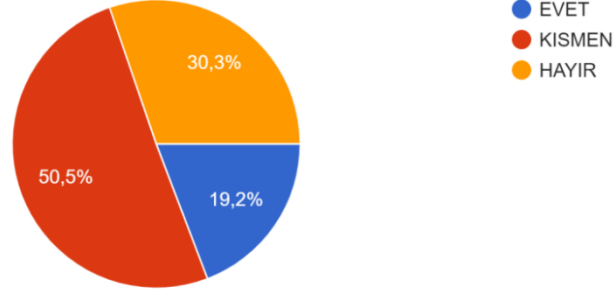
Katılımcıların Zorkun Yaylası'na ulaşım için yaptıkları harcamaların, beklentilerini karşılayıp karşılamadığına dair görüşleri incelenmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %26,6'sı (97 kişi), yaptığı harcamaların beklentilerini karşıladığını belirtmiş, %48,5'i (177 kişi) harcamalarının beklentilerini kısmen karşıladığını, %24,9'u (91 kişi) ise yaptığı harcamaların beklentilerini karşılamadığını ifade etmiştir.

6.1.19. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin kamu-özel kuruluşları tarafından değerlendirilme düzeyine yönelik düşünceleri

Şekil 20'de ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin kamu-özel kuruluşları tarafından değerlendirilme düzeyine yönelik düşünceleri verilmiştir (Şekil 20).

ZORKUN YAYLASI'NIN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN KAMU/ÖZEL KURULUŞLARI TARAFINDAN YETERLİ DERCEDE DEĞERLENDİRİLDİĞİNİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

380 yanıt



Şekil 20. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin kamu-özel kuruluşları tarafından değerlendirilme düzeyine yönelik düşünceleri

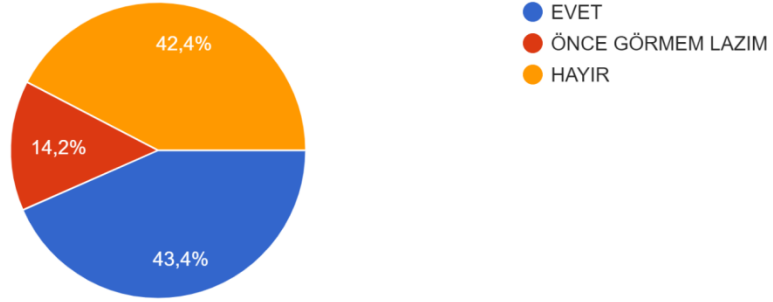
Katılımcıların Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin kamu ve özel kuruluşlar tarafından yeterli derecede değerlendirilip değerlendirilmediği hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %50,5'i (192 kişi), Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin kamu/özel kuruluşları tarafından kısmen yeterli derecede değerlendirildiğini, %30,3'ü (115 kişi) potansiyelin yeterli derecede değerlendirilmediğini, %19,2'si (73 kişi) ise yeterli derecede değerlendirildiğini ifade etmiştir.

6.1.20. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda konaklamaya ilişkin görüşleri

Şekil 21'de ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda konaklamaya ilişkin görüşleri verilmiştir (Şekil 21).

ZORKUN YAYLASINA GİDECEK OLSANIZ KONAKLAMAYI DÜŞÜNÜR MÜSÜNÜZ?

387 yanıt



Şekil 21. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda konaklamaya ilişkin görüşleri

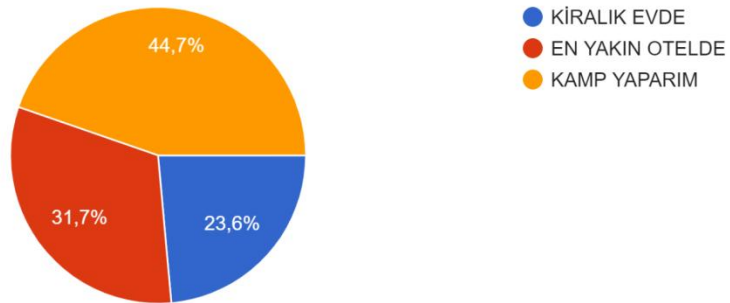
Katılımcıların Zorkun Yaylası'na gitmeyi planladıklarında konaklama yapıp yapmayacaklarına dair görüşleri incelenmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %43,4'ü (168 kişi) "Evet" yanıtıyla, Zorkun Yaylası'na gitmeyi düşünürken konaklama yapmayı da düşündüklerini belirtmiş; %42,4'ü (164 kişi) "Hayır" yanıtıyla, konaklama yapmayı düşünmediklerini ifade etmiş; %14,2'si (55 kişi) ise "Önce görmem lazım", yani konaklama yapıp yapmamaya karar vermek için bölgeyi görmeleri gerektiğini belirtmiştir.

6.1.21. Zorkun Yaylası'nda ziyaretçilerin konaklama yeri tercihleri

Şekil 22'de Zorkun Yaylası'nda ziyaretçilerin konaklama yeri tercihleriyle ilgili soruya verilen cevaplar gösterilmiştir (Şekil 22).

ZORKUN YAYLASI'NDA KONAKLAYACAK OLSANIZ BU NERDE OLURDU?

331 yanıt



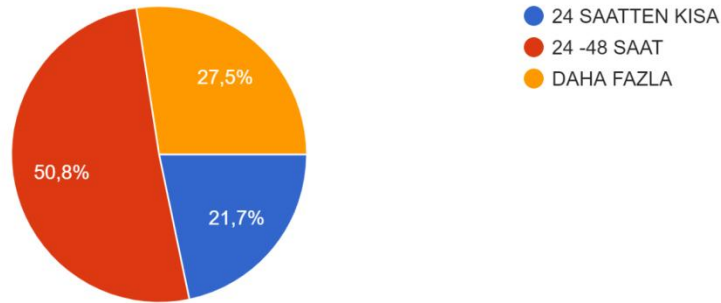
Şekil 22. Ziyaretçilerin Zorkun Yaylası'nda konaklamaya ilişkin görüşleri

Katılımcıların %44,7'si (148 kişi) ‘‘Kamp yaparım’’, %31,7'si (105 kişi) ‘‘En yakın otelde’’, %23,6'sı (78 kişi) ‘‘Kiralık evde’’ cevabını vermiştir. Katılımcıların en büyük yüzdesi, Zorkun Yaylası'nda konaklama için kamp yapmayı tercih etmektedir.

6.1.22. Zorkun Yaylası'nda konaklama süresinin ziyaretçi tercihi açısından değerlendirilmesi

Şekil 23'de Zorkun Yaylası'nda konaklama süresinin ziyaretçi tercihi açısından değerlendirilmesi ile ilgili soruya verilen cevaplar gösterilmiştir (Şekil 23).

ZORKUN YAYLASI'NDA KONAKLAYACAK OLSAYDINIZ BU NE KADAR SÜRERDİ?
364 yanıt



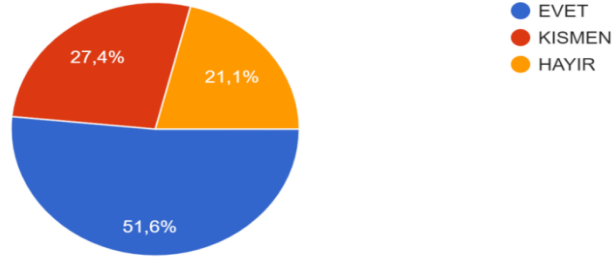
Şekil 23. Zorkun Yaylası'nda konaklama süresinin ziyaretçi tercihi açısından değerlendirilmesi

Zorkun Yaylası'nda konaklama süresiyle ilgili yapılan anket sonuçlarına göre, katılımcıların %27,5'i (100 kişi) 48 saatten fazla konaklamayı tercih ederken, %50,8'i (185 kişi) 24 ila 48 saat arasında, %21,7'si (79 kişi) ise 24 saatten daha kısa bir süre kalmayı tercih etmektedir.

6.1.23. Ziyaretçilerce Zorkun Yaylası konut kira fiyatlarının ekoturizm potansiyeli ekseninde değerlendirilmesi

Şekil 24'te Zorkun Yaylası'nda konaklama süresinin ziyaretçi tercihi açısından değerlendirilmesi ile ilgili soruya verilen cevaplar gösterilmiştir (Şekil 24).

ZORKUN YAYLASI'NDAKİ KONUTLARIN KİRA FİYATLARININ YAYLANIN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN AÇIĞA ÇIKMASINI ENGELLEDİĞİNİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?
380 yanıt



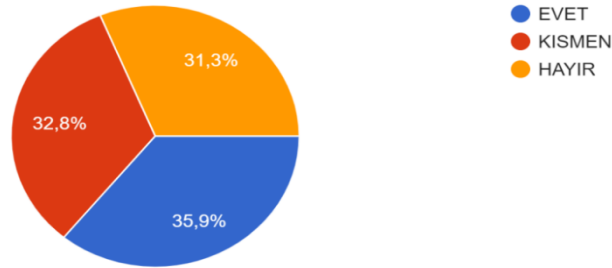
Şekil 24. Zorkun Yaylası'nda konaklama süresinin ziyaretçi tercihi açısından değerlendirilmesi

Zorkun Yaylası'ndaki konutların kira fiyatlarının ekoturizm potansiyelini engellediği düşüncesine katılanların oranı %51,6 (196 kişi) ile çoğunluktadır. %27,4 (104 kişi) ise kira fiyatlarının kısmen etkili olduğunu belirtmiş, %21,1 (80 kişi) ise bu durumun ekoturizm potansiyeline olumsuz bir etkisi olmadığını ifade etmiştir.

6.1.24. Zorkun Yaylası'nda konaklama tesislerinin bulunmamasının ekoturizm etkinliklerine katılım düzeyine etkileri

Şekil 25'te Zorkun Yaylası'nda konaklama tesislerinin bulunmamasının ekoturizm etkinliklerine katılım düzeyine etkileri ile ilgili soruya verilen cevaplar gösterilmiştir (Şekil 25).

ZORKUN YAYLASI'NDA OTEL BULUNMAMASININ EKOTURİZM FAALİYETLERİNE KATILIMI AZALTTIĞINI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?
384 yanıt



Şekil 25. Zorkun Yaylası'nda konaklama tesislerinin bulunmamasının ekoturizm etkinliklerine katılım düzeyine etkileri

Zorkun Yaylası'nda otel bulunmamasının ekoturizm faaliyetlerine katılımı etkileyip etkilemediği sorusuna verilen yanıtlar, katılımcıların büyük bir kısmının bu durumun katılımı azalttığını düşündüğünü göstermektedir. Katılımcıların %35,9'u (138 kişi) otel eksikliğinin ekoturizme katılımı azalttığını belirtirken, %32,8'i (126 kişi) bu durumun kısmen etkili olduğunu ifade etmiştir. %31,3 (120 kişi) ise otel eksikliğinin katılımı etkilemediğini düşünmüştür.

6.1.25. Ziyaretçilerin yayla ya da şehir merkezinde konut edinme tercihlerinin değerlendirilmesi

Şekil 26'da ziyaretçilerin yayla ya da şehir merkezinde konut edinme tercihleriyle ilgili soruya verilen cevaplar gösterilmiştir (Şekil 26).



Şekil 26. Ziyaretçilerin yayla ya da şehir merkezinde konut edinme tercihleri

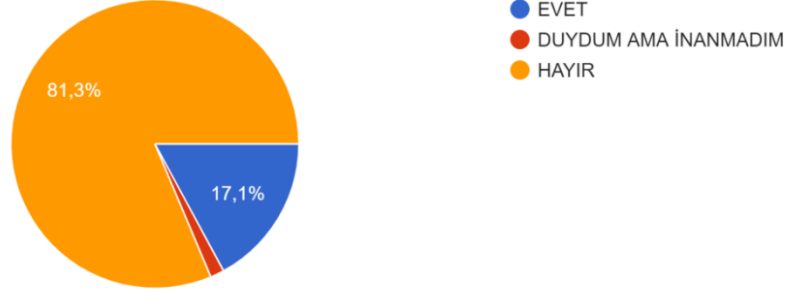
Zorkun Yaylası veya Osmaniye şehir merkezi arasında ev alma tercihiyle ilgili yapılan anket sonucuna göre, katılımcıların büyük bir kısmı, yani %71,6'sı (275 kişi), Osmaniye şehir merkezinde ev almayı tercih ettiklerini belirtmiştir. %18'i (69 kişi) kararsız kalırken, sadece %10,4'ü (40 kişi) Zorkun Yaylası'nda ev almayı tercih ettiğini ifade etmiştir.

6.1.26. Zorkun Yaylası ve Osmaniye ili konut/kira fiyatlarının ziyaretçi bilinirliği açısından incelenmesi

Şekil 27'de Zorkun Yaylası ve Osmaniye ili konut/kira fiyatlarının ziyaretçiler tarafından bilinirliği ile ilgili soruya verilen cevaplar gösterilmiştir (Şekil 27).

ZORKUN YAYLASI İLE OSMANİYE ARASINDA KONUT FİYATLARI/KİRA AÇISINDAN NEREDEYSE FARK OLMADIĞINI BİLİYOR MUYDUNUZ?

386 yanıt



Şekil 27. Zorkun Yaylası ve Osmaniye ili konut/kira fiyatlarının ziyaretçi bilinirliği açısından değerlendirilmesi

Zorkun Yaylası ile Osmaniye arasındaki konut fiyatları ve kira farkı konusunda yapılan anketin sonuçlarına göre, katılımcıların büyük bir çoğunluğu, yani %81,3'ü (314 kişi), bu durumun farkında olduklarını belirtmiştir. %17,1'i (66 kişi) ise bu bilgiyi duymalarına rağmen inanmadıklarını ifade etmiş, %1,6'sı (6 kişi) ise Zorkun Yaylası ile Osmaniye arasındaki konut fiyatları ve kira farkının olmadığını bilmediklerini söylemiştir. Bu sonuç, Zorkun Yaylası'nın potansiyel olarak daha düşük yaşam maliyetleri sunabileceği beklentisinin yanı sıra, bazı katılımcıların bu bilgiyi duyup doğru kabul etmediklerini veya daha önceki bilgiye göre farklı bir görüş geliştirdiklerini göstermektedir. Yine de, büyük çoğunluğun bu farkı bildiği, yaylanın yaşam maliyetinin şehir merkezine benzer olduğu konusundaki farkındalığın yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

6.2. Ki-Kare Testine Ait Bulgular

Tez araştırması kapsamında Ki-Kare testine ilişkin oluşturulan hipotezler aşağıda listelenmektedir:

6.2.1. Hipotezler

H_{01} : Katılımcıların öğrenim düzeyi ve ZorkunYaylası'nda vakit geçirme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{a1} : Katılımcıların öğrenim düzeyi ve Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

H₀₂: Katılımcıların Osmaniye’de yaşamak ile Zorkun Yaylası’nda vakit geçirme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{a2}: Katılımcıların Osmaniye’de yaşamak ile Zorkun Yaylası’nda vakit geçirme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

H₀₃: Katılımcıların Zorkun Yaylası’nda vakit geçirmek ile Zorkun Yaylası’nı Güzelleştirme Derneği’nin bilinirliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{a3}: Katılımcıların Zorkun Yaylası’nda vakit geçirmek ile Zorkun Yaylası’nı Güzelleştirme Derneği’nin bilinirliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

H₀₄: Katılımcıların cinsiyeti ile Zorkun Yaylası’nda ekoturizm faaliyetlerine katılma arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{a4}: Katılımcıların cinsiyet, ile Zorkun Yaylası’nda ekoturizm faaliyetlerine katılma arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

H₀₅: Katılımcıların öğrenim düzeyi ve ekoturizm bilgisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₀₅: Katılımcıların öğrenim düzeyi ve ekoturizm bilgisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

6.2.2. Öğrenim düzeyi ile Zorkun Yaylası’nda vakit geçirme arasındaki ilişki

Katılımcıların öğrenim düzeyi ve Zorkun Yaylası’nda vakit geçirme arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında %95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=143,582a, $p<0.05$) (Çizelge 2). Yapılan test sonucunda katılımcılardan 309 kişi Zorkun Yaylası’nda vakit geçirdiğini belirtirken, 81 kişi vakit geçirmediğini belirtmiştir. Zorkun Yaylası’nda vakit geçirmenin öğrenim düzeyi ile ilişkilendirildiğinde vakit geçirenlerin 123’ü, vakit geçirmeyenlerin ise 38’i lisans mezunudur. Dolayısıyla öğrenim düzeyi ile Zorkun Yaylası’nda vakit geçirenlerin büyük bir çoğunluğunu lisans mezunları oluşturmaktadır. Bunu ikinci sırada takip edenler ise lise mezunlarıdır. Bu durumda H_{a1} hipotezi reddedilir, H₀₁ hipotezi kabul edilir.

Çizelge 5. Öğrenim Düzeyi İle Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasındaki ilişki

Öğrenim Düzeyi	Zorkun Yaylası'nda Vakit Geçirdiniz mi?			
	Evet		Hayır	
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
İlköğretim	16	12,6	0	3,3
Orta öğretim	24	22,1	4	5,8
Lise	85	86,1	24	22,6
Ön lisans	54	49,8	9	13,1
Lisans	123	126,4	38	33,2
Yüksek lisans	6	7,9	4	2,1
Doktora	0	0,8	1	0,2
Toplam	309		81	
KiKareTesti				
	Value	Df	Asymp.Sig.(2-sided)	
Pearson Ki-kare	143,582	14	0,001	
Likelihood Ratio (Olabilirlik Oranı)	26,925	14	0,020	

6.2.3. Osmaniye'de yaşamak ile Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmek arasındaki ilişki

Osmaniye'de yaşamak ve Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında % 95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=216,062a, $p < 0.05$) (Çizelge 3). Yapılan test sonucunda katılımcılardan 309 kişi Zorkun Yaylası'nda vakit geçirdiğini belirtirken, 81 kişinin vakit geçirmediğini belirtmiştir. Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmenin Osmaniye'de yaşamak ile ilişkilendirildiğinde vakit geçirenlerin 309, vakit geçirmeyenlerin ise 81 kişi olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Osmaniye'de yaşamak ile Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasındaki ilişki incelendiğinde vakit geçirenlerin çoğunlukta olduğu belirlenmiştir. Osmaniye'de yaşayıp Zorkun Yaylası'nda vakit geçirenlerin sayısı 286 iken, Osmaniye'de yaşayıp Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmeyenlerin sayısı 42 olarak tespit edilmiştir. Bu durumda H_{a2} hipotezi reddedilir, H_{02} hipotezi kabul edilir.

Çizelge 6. Osmaniye'de Yaşamak ve Zorkun Yaylası'nda Vakit Geçirme Arasındaki İlişki

Osmaniye'de mi Yaşıyorsunuz?	Zorkun Yaylası'nda Vakit Geçirdiniz mi?			
	Evet		Hayır	
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
Evet	286	259,0	42	68,1
Hayır	23	46,6	39	12,3
Toplam	309		81	
KiKareTesti				
	Value	Df	Asymp.Sig.(2-sided)	
Pearson Ki-kare	216,062	4	0,001	
Likelihood Ratio (Olabilirlik Oranı)	81,545	4	0,001	

6.2.4. Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmek ile Zorkun Yaylası güzelleştirme derneği'nin bilinirliği arasındaki ilişki

Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmek ve Zorkun Yaylası Güzelleştirme Derneği'nin bilinirliği arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında %95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=106,823a, $p<0.05$) (Çizelge 4).Yapılan test sonucunda katılımcılardan 309 kişi Zorkun Yaylası'nda vakit geçirdiğini belirtirken, 81 kişinin vakit geçirmediğini belirtmiştir. Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmenin Zorkun Yaylası Güzelleştirme Derneği'nin bilinirliği ilişkilendirildiğinde 223 kişinin bu derneği bilmediği, vakit geçirmeyenlerin ise 38'i lisans mezunudur. Dolayısıyla öğrenim düzeyi ile Zorkun Yaylası'nda vakit geçirme arasındaki ilişki incelendiğinde Zorkun Yaylası'nda vakit geçirenlerin büyük bir çoğunluğunu lisans mezunları oluşturmaktadır. Bunu ikinci sırada takip edenler ise lise mezunlarıdır. Bu durumda H_{a3} hipotezi reddedilir, H_{03} hipotezi kabul edilir.

Çizelge 7. Zorkun Yaylası'nda vakit geçirmek ve zorkun yaylası güzelleştirme derneği'nin bilinirliği arasındaki ilişki

Zorkun Yaylası Güzelleştirme Derneği Adında Bir Dernek Olduğunu Biliyor muydunuz?	Zorkun Yaylası'nda Vakit Geçirdiniz mi?			
	Evet		Hayır	
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
Evet	47	38,7	2	10,2
Hayır	223	227,4	65	59,8
Herhangi bir fikrim yok	28	30,0	10	7,9
Kısmen	11	8,7	4	2,3
Toplam	309		81	
KiKareTesti				
	Value	Df	Asymp.Sig.(2-sided)	
PearsonKi-kare	106,823	8	0,001	
Likelihood Ratio (Olabilirlik Oranı)	22,634	8	0,004	

6.2.5. Cinsiyet ile Zorkun Yaylasında ekoturizm faaliyetine katılma arasındaki ilişki

Cinsiyet ve Zorkun Yaylası'nda herhangi bir ekoturizm faaliyetine katılmak arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre, gruplar arasında %95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=41,984a, $p<0.05$) (Çizelge 5).Yapılan test sonucunda katılımcılardan 239 kişinin erkek olduğu tespit

edilirken 151 kişinin de kadın olduğu tespit edilmiştir. Ekoturizm faaliyetine katılan erkeklerin sayısı 66, kadınların sayısı ise 29 olarak belirlenmiştir. Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetlerine katılmayan erkeklerin sayısı 134 iken kısmen katılan erkeklerin sayısı ise 39'dur. Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetlerine katılmayan kadınların sayısı 93 iken, kısmen katılan kadınların sayısı 29'dur. Dolayısıyla Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetlerine katılım durumu cinsiyet ile ilişkilendirildiğinde erkeklerin kadınlara oranla daha çok katılım sağladığı sonuçlandırılmıştır. Bu durumda H_{a4} hipotezi reddedilir, H_{04} hipotezi kabul edilir.

Çizelge 8. Cinsiyet ve Zorkun Yaylası'nda her hangi bir ekoturizm faaliyetine katılmak arasındaki ilişki

Ekoturizm Faaliyetine Katılmak	Cinsiyet			
	Erkek		Kız	
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
Evet	66	56,8	29	35,8
Hayır	134	137,9	93	86,9
Kısmen	39	40,3	29	25,4
Toplam	239		151	
KiKareTesti				
	Value	Df	Asymp.Sig.(2-sided)	
PearsonKi-kare	41,984	6	0,001	
Likelihood Ratio (Olabilirlik Oranı)	11,277	6	0,080	

6.2.6. Öğrenim düzeyi ve ekoturizm bilgisi arasındaki ilişki

Öğrenim düzeyi ve Ekoturizm bilgisi arasında yapılan Ki-kare uygunluk testi sonuçlarına göre gruplar arasında %95 güven düzeyi ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Ki-kare hesap=59,365a, $p<0.05$) (Çizelge 6). Yapılan test sonucunda ekoturizm hakkında bilgisi olan kişi sayısının 266, ekoturizm terimi hakkında bilgisi olmayan kişi sayısı 124 olarak sonuçlandırılmıştır. Ekoturizm terimi hakkında bilgi sahibi olanlar ile öğrenim düzeyi ilişkilendirildiğinde 116 kişinin lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. Bunu ikinci sırada 71 kişi ile lise mezunları takip etmektedir. Bu durumda H_{a5} hipotezi reddedilir, H_{05} hipotezi kabul edilir.

Çizelge 9. Öğrenim düzeyi ve ekoturizm bilgisi arasındaki ilişki

Öğrenim Düzeyi	Ekoturizm Terimi Hakkında Bilginiz Var mı?			
	Evet		Hayır	
	Gözlenen	Beklenen	Gözlenen	Beklenen
İlköğretim	7	10,8	8	5,0
Ortaöğretim	15	10,9	13	8,8
Lise	71	73,8	38	34,4
Önlisans	48	42,6	16	19,9
Lisans	116	108,3	45	50,5
Yüksek lisans	8	6,8	2	3,2
Doktora	1	0,7	0	0,3
Toplam	266		124	
KiKareTesti				
	Value	Df	Asymp.Sig.(2-sided)	
Pearson Ki-kare	59,365	14	0,001	
Likelihood	21,665	14	0,086	

6.3. Nitel araştırma- açık uçlu soruların analizi

6.3.1. Yaylacılık hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Bu soruda, katılımcıların yaylacılık hakkındaki düşüncelerini anlamaya yönelik nitel bir analiz yapılmaktadır. 36 katılımcının verdiği yanıtlar, yaylacılıkla ilgili farklı bakış açılarını yansıtmaktadır. Yaylacılık, katılımcılar tarafından sağlık, sosyal etkileşim ve kültürel devamlılık açısından büyük önem taşıyan bir faaliyet olarak görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmı, yaylalarda geçirilen zamanın, özellikle serin hava ve doğal ortam sayesinde, hem fiziksel sağlığı iyileştirdiğini hem de psikolojik rahatlama sağladığını belirtmiştir. Bu, yaylacılığın sağlık üzerindeki olumlu etkilerini vurgulayan bulguları desteklemektedir. Ayrıca, yaylacılığın yerel halk için geleneksel bir yaşam biçimi olduğu ve sosyal bağları güçlendiren bir etkinlik olarak algılandığı görülmektedir; yaylalara yapılan göç, komşuluk ilişkilerini pekiştiren ve farklı illerden gelen insanlarla kültürel etkileşim imkânı sunan bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, bazı katılımcılar, yaylacılıkla ilgili artan turizmin yerel yaşamı olumsuz etkileyebileceği konusunda endişe duyarken, sürdürülebilir turizm ve altyapı geliştirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak, yaylacılığın yalnızca fiziksel bir kaçış değil, aynı zamanda toplumsal etkileşim, kültürel değerlerin korunması ve sağlık açısından önemli bir rol oynadığı, bunun yanında yerel geleneklerin ve sürdürülebilir turizmin dengelenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Çizelge 10. Katılımcıların yaylacılık hakkında düşünceleri

1. Gereklidir.
2. Güzeldir, faydalıdır.
3. Yöre halkı için önemli bir faaliyet olduğunu düşünüyorum.
4. Güzel.
5. Kafa dinlemelik, hoş vakit geçirmelik alandır.
6. Doğal ortam.
7. Çocukluğum aklıma gelir ve yazlar çok sıcak olduğundan olması gereken yaylacılık.
8. Bunaltan sıcaklarda rahatlık, temiz hava.
9. Güzel bir oluşum.
10. Biz yıllardır yaylacıyız ve Zorkun Şefliğinde OGM çalışanıyım.
11. Akdeniz Bölgesi'nde olmazsa olmazsa bir şey.
12. Keşke imkânım olsa da yaylada kalsam
13. Güneyn olmaz ise olmazı, yaz sıcaklığından kurtarıcısı Zorkun veya diğer yaylalar
14. Yaylalar ilk etapta yerli vatandaşların klasik kullanımını için olmalıdır. Turizm olacaksa bu kullanım tarzını olumsuz etkilememelidir.
15. Geleneksel yaylacılık tercihimdir.
16. Güneyde zaruri bir ihtiyaçtır.
17. Yazları rahatlamak için güzel bir etkinliktir.
18. Gerekli bir şeydir.
19. Faydalı bir etkinliktir.
20. Osmaniye'de yaşayan bir insan için yazın yaylada yaşamak şarttır.
21. Bulduğum yerden birkaç ay uzaklaşmak doğa ile baş başa kalmak ve serin bir ortamda tatil yapmak gibi geliyor farklı illerden gelen birçok kişiyle tanışıp komşu olmak ki en komşuluk ilişkileri Zorkun da yaşanıyor.
22. Yaylası olan için güzeldir.
23. Severim.
24. Kira ve ev fiyatları düşmelidir.
25. Yaylacılık faaliyetlerinde imkân ve olanaklar daha çok geliştirmeli bu yaylacılık için daha iyi olmasını sağlar.
26. Sağlık açısından iyidir.
27. Sağlık açısından faydalıdır.
28. Çok güzel bir yer.
29. Güzel.
30. Yaz aylarında güzel oluyor.
31. Güzel bir şey.
32. Yaylacık yerleri severim.
33. Sağlığım için faydalıdır.
34. Gençlere yönelik etkinlikler yapılmalı.
35. Sağlıklıdır.
36. Akdeniz bölgesi için çok iyi bir aktivite. Yazın aşırı yüksek sıcaklarında bazen kalıcı bazen geçici olarak kullanılabilir bir aktivite.

6.3.2. Ekoturizm hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

31 katılımcının ekoturizm hakkındaki yanıtları, Türkiye'de ekoturizmin ekonomik, çevresel ve kültürel potansiyeline dair olumlu görüşleri yansıtmaktadır. Katılımcılar,

ekoturizmi Türkiye için faydalı bir faaliyet olarak görmekte, ancak bu alanda yeterli tanıtım yapılmadığını ve mevcut altyapı eksikliklerinin bu potansiyelin gerçekleştirilmesini engellediğini ifade etmektedir. Ekoturizm, yerel kalkınmaya katkı sağlamakla birlikte, doğal dengenin korunması gerektiği ve sürdürülebilirlik ilkesine dayalı olarak geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Katılımcılar, ekoturizmin doğal ve kültürel zenginlikleri tanıtma ve koruma açısından önemli bir rol oynadığını düşünmekte, ancak kaliteli işletmelerin eksikliği, altyapı sorunları ve sektöre dair düşük bilinç gibi engellerin bu alanda ilerlemeyi sınırladığını belirtmektedir. Genel olarak, Türkiye’de ekoturizmin daha fazla desteklenmesi ve geliştirilmesi gerektiği, tanıtımın artırılması ve yerel halkın bu süreçten daha fazla fayda sağlaması gerektiği düşüncesi ön plana çıkmaktadır.

Çizelge 11. Katılımcıların ekoturizm hakkında düşünceleri

1. Türkiye için faydalıdır.
2. Ülkemizde yeterli değer görmeyen bir faaliyet olarak görüyorum.
3. Kısmen güzel.
4. Fikrim yok.
5. Güzel faaliyetler, eğlenceli.
6. Çok detaylı bilgim yok.
7. Süper olur.
8. Hakkıyla yapılırsa güzel.
9. Bilmiyorum.
10. Az tanıtılan bir turizm şekli daha fazla tanıtılması gerektiğini düşünüyorum.
11. Kaliteli işletme yok.
12. Böylece belki Zorkun'un kıymetini anlar Türkiye.
13. Olması gereken bir olgudur. Ama doğanın dengesini bozmamalıdır. Hizmeti sunana da hizmeti alana da sorumluluk yüklüyor. Asıl olan doğal dengenin bozulmamasıdır.
14. Kültürel ve turizm açısından önemlidir.
15. Ekoturizm uygun rotalar belirlenirse ve bu rota üzerinde yöreyi tanıtıcı, uygun fiyat politikası ile turizme çok katkı verici bir faaliyettir düşünceme göre.
16. Ekoturizmin ülke ekonomisine faydalı olacağına inanıyorum.
17. Turizme ekonomik açıdan bakmaktır.
18. Osmaniye açısından çok faydası olur.
19. Çok güzel keşke imkanım olsa ben de katılsam diye düşünüyorum.
20. Türkiye'nin daha fazla yapması lazım.
21. Otellerimiz güzel.
22. Güzel bir şey.
23. Seviyoruz.
24. Ülkemiz için iyi.
25. Türkiye'ye zenginlik katan bir etkinlik türü.
26. Çok güzel.
27. Ekoturizmde iyi olduğumuzu düşünüyorum.
28. Kazançlı bir sektör.
29. Turizm kalabalık.

30. Vatanımıza faydalıdır
31. Bölgesel ve ülkesel katkılarından dolayı geliştirilmesi gereken bir turizm dalı olduğunu düşünüyorum.

6.3.3. Bir yayladan ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileriniz nelerdir?

30 katılımcının yaylalarda ekoturizm faaliyetleriyle ilgili beklentileri analiz edilmiştir. Katılımcıların büyük bir kısmı, doğa ile iç içe, erişilebilir ve sürdürülebilir bir ekoturizm deneyimi talep etmektedir. Katılımcılar, ekoturizme yönelik daha fazla etkinlik ve aktivite düzenlenmesini, ancak bu etkinliklerin aşırı pahalı olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Ulaşım kolaylıkları, konaklama seçeneklerinin sade ve doğayla uyumlu olması, aynı zamanda lüksün minimumda tutulması gerektiği vurgulanmıştır. Kamp alanlarının ve güvenli doğa yürüyüşü yollarının bulunması, temiz hava ve yerel lezzetlerin sunulması gibi unsurlar, katılımcılar için önemli beklentiler arasındadır. Ayrıca, bazı katılımcılar, yaylalarda turizmin daha yoğun hale gelmesini ve her mevsim konaklama imkânı sağlanmasını istemektedir. Katılımcılar, ekoturizmin doğa sporları ve toplu etkinlikler gibi çeşitli aktivitelerle desteklenmesini ve gençlere yönelik daha fazla imkân sunulmasını da talep etmektedirler. Genel olarak, ekoturizmin hem çevresel sürdürülebilirlik hem de ekonomik kalkınma açısından önemli bir potansiyel taşıdığı düşünülmektedir.

Çizelge 12. Katılımcıların bir yayladan ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileri

1. Daha önce katılmadığım ekoturizm faaliyetlerine katılmak.
2. Daha fazla etkinlik yapabilirler.
3. Aşırı pahalı olmaması ve ulaşım imkânının rahat olması.
4. Reklam ulaşım ve konaklamada kolaylık.
5. İşin içine siyaset karışmasın, güzel bir aktivite.
6. Otel yapılmaması ve bu şekilde iyi olması.
7. Kolay erişilebilen konaklama alanları ve güvenli yürüyüş yolları.
8. Kamp alanı.
9. Konaklama, doğa yürüyüşü, bitki çeşitliliğini görme, temiz hava.
10. Konaklayan yerlerde minimum oranda lüks, yerel lezzetler. doğada kaliteli vakit geçirme.
11. Tatil.
12. Serinlik, spor, doğa ve güzel beslenme.
13. Otel, kaliteli yemek, spor imkânları.
14. Faaliyetler olursa her zaman güzel olur.
15. Her türlü imkânın olması özellikle her mevsim konaklama imkanı olması ki bu dışarıdan gelen kalacak yeri olmayan herkes için geçerlidir.
16. Serin olması.
17. Daha çok turist.

18. Tekel bayiler artırılmalı.
19. Verimli olması.
20. Temiz hava.
21. Her şeyin en iyi şekilde olması.
22. Sağlıklı bir turizm.
23. Daha kalabalık olmasını istiyorum.
24. Turizme katkı sağlaması.
25. Bakım.
26. Doğa sporu.
27. Yaylamızı seviyoruz.
28. Gençlere değer verilmeli.
29. Temiz hava.
30. Kamp, doğa yürüyüşü toplu etkinlikler rehber eşliğinde faaliyetler gösterilmesi.

6.3.4. Zorkun yaylası'ndan ekoturizm faaliyetleri adına beklentileriniz nelerdir?

Çizelge 9'a, Zorkun Yaylası'ndan ekoturizm faaliyetleri hakkında 21 katılımcıdan alınan yanıtlar dâhil edilmiştir. Katılımcıların büyük bir kısmı, Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetlerinin daha fazla tanıtılması ve çeşitlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Birçok kişi, etkinliklerin artırılmasını ve bu faaliyetlerin Osmaniye'nin turizm potansiyeline katkı sağlamasını beklediğini belirtmiştir. Ulaşım kolaylıkları, konaklama imkânlarının iyileştirilmesi ve fiyatların uygun olması da katılımcıların öncelikleri arasında yer almaktadır. Ayrıca, katılımcılar, Zorkun Yaylası'nın temiz havası, serinliği ve doğal zenginliklerinin sunduğu spor ve doğa aktiviteleri ile desteklenmesini istemektedir. Bazı katılımcılar, Zorkun'un her mevsiminin avantajları ve dezavantajları hakkında daha fazla bilgi edinmek istediklerini dile getirmiştir. Bunun yanı sıra, Zorkun'un turistik cazibesinin artırılmasına, daha fazla turist çekmeye yönelik adımlar atılması gerektiği de vurgulanmıştır. Katılımcıların bir kısmı, halı saha gibi daha özellikli altyapı olanaklarının da eklenmesini talep etmiştir. Genellikle, düşük maliyetli ve erişilebilir turizm imkânlarının artırılması gerektiği yönünde ortak bir görüş ortaya çıkmıştır.

Çizelge 13. Katılımcıların Zorkun Yaylası'ndan ekoturizm faaliyetleri adına beklentileri

1. Yapılan faaliyetlerden haberdar edilmek.
2. Daha fazla etkinlik
3. Gitmek için faaliyetlerin artırılması.
4. Reklam ulaşım ve konaklama da kolaylık.
5. Hayırlı olur.
6. Tanıtım ve konaklama.
7. Yukarıda verilen ile aynı cevabı veriyorum.
8. Yukarıya yazdım.
9. Yaylayı bilmiyorum.
10. Serinlik, temiz hava, spor ve bol gıda.
11. Ekonomiklik, ucuzluk.

12. Faaliyetler olursa Osmaniye'nin turizmi açısından güzel olur.
13. Her mevsiminin özelliklerini avantaj ve dezavantajlarını zorluk ve kolaylık durumu bilmek isterim.
14. Duyurulması.
15. Daha çok turist gelmeli.
16. Fiyatlar ucuzlasın.
17. Ucuzluk.
18. Temiz hava.
19. Beklentim yok.
20. Turist çekmesi.
21. Halısaha.

6.3.5. Zorkun Yaylası'na ulaşımınızda ortalama olarak ne kadar harcama yaptınız?

Zorkun Yaylası'na yapılan ulaşım harcamalarına dair verilen 25 yanıt üzerinden yapılan nitel analiz, katılımcıların ekonomik durumu, seyahat sıklığı ve harcama alışkanlıkları konusunda çeşitli bilgiler sunmaktadır. Cevapların büyük bir kısmı, Zorkun Yaylası'na seyahat etme sıklığı ve seyahat türlerine göre farklılık göstermektedir. Harcama miktarları genellikle 100 TL ile 2.000 TL arasında değişmekle birlikte, katılımcıların bazıları daha az, bazıları ise çok daha büyük meblağlar harcadığını ifade etmiştir. Katılımcıların bir kısmı, Zorkun Yaylası'na olan ziyaretlerinde düşük harcamalar yaptıklarını belirtmiştir. Bu grubun harcamaları genellikle 100 TL ile 500 TL arasındadır ve genellikle ulaşım, yemek gibi temel ihtiyaçlar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Örneğin, birkaç katılımcı yalnızca ulaşım ve yemek için 100 TL ile 300 TL arasında harcama yapmıştır. Bunun yanında, bazı katılımcılar daha yüksek harcamalar yapmış, 2.000 TL gibi büyük meblağlara ulaşmıştır. Bu harcamalar genellikle sadece ulaşım ve yeme-içme masraflarıyla sınırlı kalmamış, konaklama, turistik faaliyetler ve diğer kişisel harcamalarla birlikte hesaplanmıştır. Bir katılımcı, Zorkun Yaylası'na 2 ay boyunca kiralık evde konakladığını ve kira bedeliyle birlikte toplamda 50.000 TL harcadığını belirtmiştir. Bu durum, uzun süreli konaklamalar ve daha yüksek yaşam giderlerinin yanı sıra, genel harcama alışkanlıklarını da yansıtmaktadır. Bazı katılımcılar, son zamanlarda Zorkun Yaylası'na gitmediklerini ve bu nedenle herhangi bir harcama yapmadıklarını belirtmiştir.

Bu yanıtlar, ziyaret sıklığının kişisel tercihler ve ekonomik durumla nasıl ilişkilendiğini göstermektedir. Ayrıca, katılımcıların bazılarının belirttiği gibi, daha yüksek harcamalar genellikle aile ziyaretleriyle ilişkili olmuştur, örneğin bir katılımcı 5 kişilik bir aileyle seyahate çıktığını ve toplamda 500-600 TL arasında harcama yaptığını belirtmiştir. Zorkun Yaylası'na yapılan harcamalar, genellikle orta düzeyde bir seyahat bütçesi gerektirmektedir. Çoğu katılımcı 200 TL ile 2.000 TL arasında değişen bir miktar

harcamaktadır, bu da genellikle ulaşım, yemek ve bazı temel konaklama masraflarını içermektedir. Zorkun Yaylası'na yapılan harcamanın türü ve büyüklüğü, seyahatin süresi, konaklama tercihi ve katılımcıların kişisel yaşam tarzlarına bağlı olarak değişmektedir.

Sonuç olarak, Zorkun Yaylası'na yapılan harcama miktarları, ziyaretçilerin ekonomik durumuna, seyahat tercihinine ve konaklama seçeneklerine göre büyük bir çeşitlilik göstermektedir. Yüksek bütçeli harcamalar, genellikle daha uzun süreli konaklamalar ve ailevi ziyaretlerle ilişkilendirilirken, daha düşük bütçeli harcamalar günlük ziyaretlerle veya kısa süreli seyahatlerle ilgilidir.

Çizelge 44. Katılımcıların Zorkun Yaylası'na ulaşımında yapmış olduğu harcamalar

1. 10 binden fazla.
2. 100 TL.
3. 100-500 TL arası.
4. 1000 TL civarı.
5. 150 TL.
6. 2000 TL.
7. 200 TL.
8. 200 TL.
9. 250 TL.
10. 300 TL.
11. 2000 TL.
12. 300 TL.
13. 400 TL.
14. 200 TL.
15. 400 TL.
16. 400-500 TL arası.
17. 450 TL.
18. 5 kişilik aile 500-600 TL civarı.
19. 600 TL.
20. Ben orada 2 ay kadar kiralık evde kaldım. Konaklamayla birlikte 50.000 TL harcadım.
21. Harcamalarla yani yemek v.b ile birlikte 2000 TL.
22. Yemek, gezmek v.b kişi başı 500 TL.

6.3.6. Devlet kuruluşlarından ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileriniz nelerdir?

Bu soruya 30 katılımcı yanıt vermiştir ve verilen cevaplar, Zorkun Yaylası'na benzer ekoturizm faaliyetlerinin geliştirilmesi için katılımcıların devletten beklediği çeşitli talepleri ortaya koymaktadır. Katılımcıların çoğu, ekoturizmin teşvik edilmesi için devletin ulaşım, konaklama ve etkinliklere dair çeşitli imkânlar sunmasını istemektedir. Özellikle, ulaşım altyapısının iyileştirilmesi, yolların düzeltilmesi ve daha kolay erişim sağlanması

talep edilmiştir. Ayrıca, uygun fiyatlar ve ekonomik destekler önemli beklentiler arasında yer almaktadır; katılımcılar, devletin ekoturizm faaliyetleri için tesisler kurmasını, fiyatların düşürülmesini ve hatta ücretsiz turlar veya konaklama imkanları sunulmasını istemektedir. Katılımcıların bir kısmı, devletin sadece maddi değil, aynı zamanda manevi destek de sağlamasını talep etmekte ve sosyal etkinlik alanlarının gelişmesini beklemektedir. Bunun dışında, doğa yürüyüşleri, kuş gözlemi gibi doğa ile iç içe aktiviteler için tesisler kurulması ve çocuklara yönelik şenliklerin düzenlenmesi gibi çeşitli öneriler de ortaya çıkmıştır. Genel olarak, devletin ekoturizme yönelik daha fazla maddi ve manevi destek sağlaması, hizmet kalitesinin artırılması ve fiyatların düşürülmesi talepleri öne çıkmaktadır.

Çizelge 55. Katılımcılara devlet kuruluşlarından ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileri

1. Yakınıımızda bulunan ekoturizm faaliyetlerine katılmamız için bize imkân sağlamaları.
2. Artarsa güzel olur.
3. Ulaşımında yol kalitesinin iyileştirilmesi.
4. Daha uygun fiyatlar ve bilgilendirilmek.
5. Tesis.
6. Sübvansa etmeli.
7. Ekonomi, kaliteli hizmet.
8. Ulaşım, konaklama, doğa yürüyüşü, bitki ve kuş gözlemi için tesisler kurmaları beklerim.
9. Ücretsiz turlar ve konaklama yerleri yapılabilir.
10. Çocuk şenlikleri.
11. Yardım etmeleri lazım.
12. Destek bol destek.
13. Fiyatları normalleştirmek.
14. Ulaşım kolaylaşsın.
15. Maddi ve manevi destek olmalarını beklerim hiç olmazsa konaklama imkânı sağlanabilir.
16. Fiyatlar ucuzlamalı. Otel fiyatları çok pahalı.
17. Kolay ulaşım ve turist gelmeli.
18. Daha güzel yemekler.
19. Maddi destek bakım.
20. Yardımlaşma.
21. Bize ulaşımında kolaylık sağlaması.
22. Beklentim yok.
23. Her anlamda kolaylık.
24. Yollar daha düzgün yapılmalı.
25. Destek.
26. Daha çok destek vermeleri.
27. Devletimizi seviyoruz.
28. Devletimiz varolsun.

29. Ücretsiz imkânlar.
30. Sosyal etkinlik alanlarının geliştirilmesi ve yenilenmesi.

6.3.7. Zorkun Yaylası'nın mevcut ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için varsa önerileriniz nelerdir?

Bu soruya 19 katılımcı yanıt vermiştir. Yanıtlar, Zorkun Yaylası'nın mevcut ekoturizm potansiyelinin geliştirilmesi için katılımcıların önerilerini ve beklentilerini yansıtmaktadır. Çoğu katılımcı, yaylanın daha fazla tanıtılmasını ve duyurulmasını istemektedir. Bu bağlamda, yaylanın adının duyurulması için reklam faaliyetlerinin artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, ekonomik açıdan destek sağlanması, ulaşımın kolaylaştırılması ve uygun fiyatlı konaklama imkânlarının sunulması da önemli beklentiler arasında yer almaktadır. Bir katılımcı, yaylaya ulaşım için alternatif güzergâhların oluşturulmasını ve teleferik projesinin hayata geçirilmesini önermektedir. Ayrıca, yaylanın kış turizmüne uygun hale getirilmesi, temiz yaşam alanlarının sağlanması ve daha düzenli bir yerleşim planının oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, bazı katılımcılar daha fazla kiralık yerin olması gerektiğini ve konaklamaların kısa süreli olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bazı yanıtlar ise, öneri sunmadan genel olarak mevcut durumu olumlu değerlendirmiştir. Genel olarak, Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin artırılması için altyapı, ekonomik destek, ulaşım ve tanıtım konularında çeşitli iyileştirmeler yapılması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Çizelge 66. Katılımcıların Zorkun Yaylası'nın mevcut ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için önerileri

1. Maddi açıdan destek olunmalıdır.
2. Yok.
3. Reklamınızı bol yapalım ki haberimiz olsun bizler de katılım, etrafımızda söyleyelim teşvik artsın, yaylamızın adı duyulsun.
4. Başarılılar dilerim.
5. Bu şekilde çok iyi olduğunu düşünüyorum.
6. Daha fazla kiralık yerlerin olmasını isterdim ama kiralamalar kısa süreli olmalı 1 haftayı geçmemeli.
7. Enflasyonu düşürmek lazım.
8. Öncelikle mevcut evler ve yapılacak evler için yeni bir yasal düzenleme ile örnek bir yerleşme planı yapılmalı, teleferik projesi hayata geçirilmeli, farklı bir yol güzergâhı ile de ulaşım olmalıdır.
9. Önerim yok.
10. Görünce öneri yapabilirim.
11. Tesis, ulaşım, teknoloji alt yapı, telefon ve internet, ucuz besin ve konaklama
12. Ekonomik açıdan daha iyi destek olunması.

13. Kış turizmine uygun olmasını öneririm.
14. Turizm açısından gelişmeli.
15. Yoktur
16. Birbirini sevmek, adamcı olmamak.
17. Bütçe ayrılmalı.
18. Yok.
19. Daha temiz bir doğa ve daha temiz yaşam alanları.

6.3.8. Zorkun'da ekoturizm deyince aklınıza gelen üç faaliyet nedir?

Zorkun'da ekoturizmle ilişkilendirilen faaliyetlere dair katılımcı görüşleri incelenmiştir. Toplamda 18 farklı katılımcının yanıtları analiz edilmiştir. Katılımcıların yanıtlarında, doğayla iç içe aktiviteler öne çıkmaktadır. Özellikle kamp, yürüyüş ve mantar toplama gibi doğal çevrede yapılan etkinlikler yaygın olarak belirtilmiştir. Ayrıca, doğa eğlencesi, yeşillik, temiz hava gibi unsurlar da katılımcıların ekoturizme dair algılarını yansıtmaktadır. Bazı katılımcılar, Zorkun'a özgü Zorkun tava gibi yerel yemekler ve mangal gibi sosyal etkinliklere de vurgu yapmış, bunları ekoturizmin bir parçası olarak görmüşlerdir. Bir diğer dikkat çeken nokta, yaylacılık ve hayvancılık gibi geleneksel yaşam biçimlerinin de Zorkun'daki ekoturizm faaliyetleri arasında sayılmasıdır. Katılımcıların bir kısmı ise konuya dair belirsizlik ifade ederek bilmiyorum veya hiçbir şey gibi yanıtlar vermiştir. Bu bulgular, Zorkun'un ekoturizm potansiyelini genellikle doğa temelli aktiviteler ve yerel yaşam biçimleriyle ilişkilendirildiğini göstermektedir.

Çizelge 77. Ekoturizm denince katılımcıların aklına gelen üç faaliyet

1. Tatil, bisiklet, yürüyüş.
2. Dağ, hava, kuş.
3. Doğa yürüyüşü, bisiklet turları, rafting.
4. Doğa, spor, sağlık.
5. Kamp, mangal, doğa yürüyüşü.
6. Atv turu, bisiklet, yürüyüş.
7. Doğa, yerellik, sağlık.
8. Gelenek, tarih, doğa.
9. Kamp, arkadaşlık, doğa.
10. Kayak, dağcılık, hizmet.
11. Konaklama, yürüyüş, gözlem.
12. Spor, doğal yaşam, huzur.
13. Temiz hava, spor, manzara.
14. Trekking, dağ bisikleti, paraşütle atlama.
15. Teleferik, tekne, trekking.
16. Ulaşım, doğa, araba.
17. Yaylacılık, bitki, meyve.
18. Yaylada barınma, oraya gitmek için araç gerekiyor.

19. Yürüyüş, avlanma, spor.
20. Yürüyüş, koşu, yarışma.
21. Yürüyüş, mantar toplama, balık tutma.
22. Yürüyüş, bisiklet sürmek.
23. Bisiklet, yürüyüş, spor.
24. Bol oksijen, terapi, görsellik.
25. Dağ yürüyüşü, kamp, gece ateşi.
26. Doğa, eğlence, yeşillik.
27. Hayvancılık, yaylacılık.
28. Konaklama, Zorkun tava, yürüyüş.
29. Serinlik, doğa, çocukluğum.
30. Temiz hava, temiz su.
31. Yaylalar, temiz hava, doğa.
32. Zorkun tava, mangal.

6.3.9. Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelini değerlendirme ve geliştirmek amacıyla bir dernek kuracak olsaydınız bu derneğin ismi ne olurdu?

Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelini değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla kurulabilecek dernek isimlerine dair katılımcı görüşleri toplanmıştır. Toplamda 21 katılımcının verdiği yanıtlar analiz edilmiştir. Katılımcılar, dernek isimlerinde genellikle Zorkun Yaylası ve ekoturizm temalarına odaklanarak, yerel kimliği ve doğal zenginlikleri vurgulamıştır. En yaygın olarak tercih edilen isimler arasında “Zorkun Yaylası Geliştirme Derneği” ve “Zorkun Yaylası Ekoturizm Derneği” gibi, hem bölgenin adını hem de ekoturizme yönelik bir misyonu yansıtan seçenekler öne çıkmaktadır. Ayrıca, “Zorkun için Elele”, “Zorkunumuzu Tanıtma Derneği” ve “Zorkun Yaylasını Tanıtma Derneği” gibi, yerel halkın birlikteliği ve bölgenin tanıtımına dair isimler de sıkça tercih edilmiştir. Bunun yanı sıra, “Doğal Yaşam Derneği”, “Yaylacılar Derneği” gibi doğa ve yaşam temalı isimler de katılımcılar tarafından önerilmiştir. Dernek isimlerinin çoğu, Zorkun'u nekoturizmle ilişkilendirilmesi ve bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlanması amacını taşımaktadır. Bu bulgular, katılımcıların Zorkun'un doğal ve kültürel zenginliklerini ön plana çıkaran, bölgeyi tanıtmayı ve geliştirmeyi amaçlayan bir dernek kurulmasına yönelik güçlü bir ilgi gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Çizelge 88. Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelini değerlendirme ve geliştirme amacıyla bir dernek kurulacak olursa katılımcıların düşündükleri isimler

1. Zorkun ve Yaylaları Geliştirme Derneği
2. Ab-u Hayat Derneği
3. Doğal Yaşam Derneği
4. Ekoturizmde Zorkun Yaylası Derneği
5. Güçlü Zorkun Yaylası Derneği
6. Haydi Zorkun'a Derneği
7. Herkes Doğaya Sahip Çıksın Derneği
8. Yamsa Derneği
9. Yayılacılar Derneği
10. Zorkun Ekoturizm Yaylası Derneği
11. Zorkun Yaylalarını Geliştirme ve Dayanışma Derneği
12. Zorkun Yaylası Derneği
13. Zorkun Yaylası Ekoturizm Derneği
14. Zorkun Yaylası Geliştirme Derneği
15. Zorkun Yaylasını Tanıtma Derneği
16. Zorkun İçin El Ele Derneği
17. Yayılacılık, bitki, meyve.
18. Zorkun Turizmi Derneği
19. Zorkun Yaylası Turizme Açılıyor Derneği
20. Zorkun Yaylası'nı Koruma Derneği
21. Zorkunlular Derneği
22. Zorkunma Deneği
23. Zorkun'u Geliştirme Derneği
24. Zorkun'umuz Derneği
25. Zorkun'u Tanıtma Derneği
26. Zoyade Derneği
27. Şanlı Zorkun Yaylamız Derneği

7. SONUÇ VE TARTIŞMA

Osmaniye ili sınırları içerisinde yer alan Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyeli ile ilgili olarak gerçekleştirilen bu araştırmada gerek yönetsel gerekse tesis donanımı açısından önemli sorunlar anket bulgularına yansımıştır. Bunlardan bazıları, konaklama tesislerinin eksikliği, yayla tanıtımında medya ve sosyal medya araçlarının etkin olarak kullanılmaması, önemli ekoturizm etkinliklerinin gerçekleştirilmesinin yılın belirli zamanlarıyla sınırlanması, altyapı yetersizliği şeklinde sıralanabilir. Tanıtım ve yatırım konusundaki eksiklikleri ön plana çıkaran bu bulguların benzerlerine "Önceki Çalışmalar" kısmında geçen Kuter ve Ünal (2009), Karademir ve ark. (2013), Yılmaz (2010), Koçan (2012) ve Eker (2015)'in yapmış oldukları araştırmaların sonuçlarında da rastlanmaktadır.

Katılımcılar, ekoturizmin doğa sporları ve toplu etkinlikler gibi çeşitli aktivitelerle desteklenmesini ve gençlere yönelik daha fazla imkân sunulmasını da talep etmektedirler. Genel olarak, ekoturizmin hem çevresel sürdürülebilirlik hem de ekonomik kalkınma açısından önemli bir potansiyel taşıdığı düşünülmektedir. Anket sonuçlarına bakıldığında, yaylanın tanınırlılığının genel olarak bölgesel düzeyde kaldığı, yaylanın ziyaret oranının yüksek olmasına rağmen konaklama imkanlarının yetersizliği nedeniyle bir çok ziyaretçinin pasif turist olduğu görülmektedir. Aynı zamanda katılımcılar Zorkun Yaylası'na dair ekoturizmle ilgili bilgilendirici materyallerin mevcut olduğunu, ancak bu materyallerin daha geniş bir kitleye ulaşmadığını belirtmişlerdir. Bu durum, bölgedeki ekoturizm faaliyetlerinin tanıtımının artırılmasının ve yerel halkın ve ziyaretçilerin daha fazla bilgilendirilmesinin önemini vurgulamaktadır.

Bulgular, katılımcıların çoğunluğunun ekoturizm kavramına aşina olduğunu, ancak önemli bir kısmının bu konuda bilgi eksikliği yaşadığını göstermektedir. Ekoturizm, çevreyi koruma ve doğal kaynakları sürdürülebilir şekilde kullanma amacını güden bir turizm modeli olarak, katılımcıların büyük bir kısmı tarafından bilinse de, terimin halk arasında daha geniş bir kitleye yayılması gerektiği görülmektedir. Bu durum, ekoturizm bilincinin artırılması için daha fazla eğitim ve farkındalık çalışmalarının yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Veriler, katılımcıların büyük bir kısmının Zorkun Yaylası'na gitmenin belirli bir maliyet taşıdığını düşündüğünü, ancak maliyetin algısının kişisel durum ve tercihlere bağlı olarak değişebileceğini göstermektedir. Kısmen masraflı olarak değerlendirenlerin oranı da dikkate alındığında, Zorkun Yaylası'na yapılan ziyaretlerin bazı katılımcılar için ekonomik

olarak erişilebilirken, diğerleri için daha pahalı olabileceği sonucuna varılabilir. Bu durum, bölgedeki turizm faaliyetlerinin maliyetleriyle ilgili daha fazla bilgi sağlanması gerektiğine ve uygun fiyatlı seçeneklerin artırılmasının faydalı olabileceğine işaret etmektedir.

Katılımcılar Zorkun Yaylası'nın tanıtımı için önemli bir etkinlik olan "Çocuk Şenliği" ne büyük bir kesim tarafından duyulmadığını ve etkinliğin tanıtımının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum, etkinliğin hedef kitleye ulaşmada ve katılım sağlamada zorluklar yaşadığını göstermektedir. Etkinliğin daha fazla kişiye tanıtılması, özellikle yerel halk ve turistler arasında farkındalık yaratılması gerektiği sonucu çıkarılabilir. Bu bağlamda, etkinliğin tanıtım faaliyetlerinin artırılması, medya ve sosyal medya kanallarının etkin kullanılması, katılımı teşvik edecek stratejiler geliştirilmesi önemli olacaktır.

Ankete katılanların önemli bir kısmı Zorkun Yaylası'nda ciddi bir maliyet altına girmeden de güzel vakit geçirebildiklerini belirtmiştir. Bu da Zorkun Yaylası'nın parayla yapılabilecek ekoturizm faaliyetleri dışında, insanların ücretsiz bir şekilde faydalanabilecekleri doğal alanlara da sahip olduğunu göstermektedir. Bu değerli özelliğinin sürekliliği için var olan doğa potansiyelinin koruma ve kullanma dengesi içerisinde ekosistemi zarara uğratmadan sürdürülebilir bir şekilde kullanılması sağlanmalıdır. Doğaya sahip çıkıldığı ölçüde doğanın da insanlığa karşılık vereceği bilincinden hareketle, eldeki değerleri kaybetmeden önce onları koruyarak iyi bir planlama yapılmak suretiyle Osmaniye ilinin tarihi ve doğal potansiyelini tüm insanların hizmetine sunmak temel ilke olarak belirlenmelidir (T.C.Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013).

Sonuç olarak, devletin ekoturizme yönelik daha fazla maddi ve manevi destek sağlaması, hizmet kalitesinin artırılması ve fiyatların düşürülmesi talepleri öne çıkmaktadır. Ayrıca, Zorkun Yaylası'na yapılan harcama miktarları, ziyaretçilerin ekonomik durumuna, seyahat tercihine ve konaklama seçeneklerine göre büyük bir çeşitlilik göstermektedir. Yüksek bütçeli harcamalar, genellikle daha uzun süreli konaklamalar ve ailevi ziyaretlerle ilişkilendirilirken, daha düşük bütçeli harcamalar günlük ziyaretlerle veya kısa süreli seyahatlerle ilgilidir. Bunlardan yola çıkılarak Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin artırılması için altyapı, ekonomik destek, ulaşım ve tanıtım konularında çeşitli iyileştirmeler yapılması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akat, Ö. 2000. Pazarlama Ağırlıklı Turizm İşletmeciliği, Motif Matbaa, 3. Baskı, Bursa.
- Albayrak, A. 2013. Alternatif Turizm. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ankaya, F.Ü., Yazıcı, K., Balık, G., Aslan, B.G., 2018. *Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, Sayı 1(2): 69-72
- Anonim, 2010 e . www.saglikturizmi.org.tr, 2. Uluslararası Sağlık Turizmi Kongresi Sonuç Bildirisi, 27 Şubat – 02 Mart 2009/Antalya.
- Anonim (2015b) Macera ve Doğa Turizmi için 400 milyar dolar harcanıyor, Turizm & Yatırım İşletme ve Endüstri dergisi, sayı 37, İstanbul
- Arınç, P.C. 2022. *Selçuk'ta Kültür Turizmi*, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, 173, İzmir.
- Baba, H., 2017. Mustafa Kemal University, Faculty of Arts and Science, Department of Biology, 31040, *Anatolian Journal of Botany* 1 (2): 37- 40, 2017
- Bakır, Ö., 1985. Çayır-Mera Islahı, Prensipler ve Uygulamalar. Ankara Üniv. Zir. Yay. No: 947, Ders Kitabı: 272, Ankara, s.226.
- BMDTÖ, 2025. [URL: <https://istanbul.ktb.gov.tr/TR-276244/kultur-turizmi.html>].
- BMDTÖ, 2025. [URL: <https://istanbul.ktb.gov.tr/TR-276236/inanc-turizmi.html>].
- Boz, M. 2004. Turizmin Gelişmesinde Alternatif Turizm Pazarlamasının Önemi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, SBE, 2004): 132.
- CATER, Carl. (2005). Looking The Part: The Relation Between Adventure Tourism and The Outdoor Fashion Industry. (Edited by Michelle Aicken). Taking Tourism To The Limits: Issue, Concepts And Managerial Perspectives (First Edition). UK: Elsevier Science Ltd. Pp.155-165
- Ceylan, M.A., 1998. Urganlı Termal Kaynakları (Ahmetli-Manisa), *Türk Coğrafya Dergisi*, Sayı: 33, s. 537-550.
- Cinnioğlu, H. 2016. Sürdürülebilir Ekonomik Kalkınma Kapsamında Ekoturizmin Çevre Üzerindeki etkilerinin Eleştirel Bir Bakış Açısıyla İncelenmesi, Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Metinleri, No: 03 / 2015
- Cox L.J., Saucier M., Cusick J, Richins H ve McClure B. 2009. Achieving Sustainable Tourism in Hawaii Using a Sustainability Evaluation System. Resource Management, RM-17, 1-6.
- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. 2007. Designing and conducting mixed methods research (1st ed.). Sage.

- Çakıcı, A. C. 2009. Toplantı Yönetimi, Kongre, Konferans, Seminer ve Fuar Organizasyonları. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Osmaniye İl Çevre Durum raporu 2014, Osmaniye, 2015, Bölüm 6.
- Dinçer, M.Z. 1993. Turizm Ekonomisi ve Türkiye Ekonomisinde Turizm, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- DOĞAKA, Osmaniye Karaçay Teleferik Sistemi Teknik Ekonomik ve Mali Fizibilite Çalışması, 2017.
- Doğan, M., Seçme, D., Karakoç, A. ve Gül, A., 2017. Davraz Dağı Kayak Merkezinin Ekoturizm Değerleri ve Eylem Planı, M. Doğan, D. Seçme / *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Özel Sayı 3, 2017, 105-121
- DPT, 2000. Osmaniye İli Raporu, Yayın No: 2498.
- DTO, 2004. [URL: <https://dargeb.com/deniz-turizminin-tanimi-ve-ana-unsurlari>].
- Eker, Ö., 2015. Doğal Rekreasyon Alanlarının Yönetsel, Yapısal ve Sosyo-Ekonomik Açından Değerlendirilmesi: Başkonuş Rekreasyon Alanı Örneği, 2023'e doğru 3. doğa ve Ormancılık Sempozyumu, Kahramanmaraş.
- Erdoğan, N. 2003. Çevre ve Ekoturizm, Ankara: Erk Yayınları, s.68,
- Ewert, A.,Hollenhorst, S. 1995. Adventure Recreation And Its Implication For Wilderness. *International Journal Of Wilderness*. 3 (2): 1-21.
- Garda, B. ve Temizel, M., *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi* Sayı: 12, 2016, ss. 83-103. Management, RM-17, 1-6
- Genç, V. 2019. Türk Turizmin Hafızası
- Göksan, E. 1978. Turizmoloji. İzmir: Uğur Ofset. Osmaniye: Hasret Matbaası.
- Gürçınar, Y., Yüceer N. S. 1995. Çukurova Bölgesindeki yaylaların Genel Çevre Sorunları Zorkun yaylası Örneği. *Çukurova Üniv, Müh. ve Mim. Dergisi* 10(1,2): 79-90. Ing B, Haynes C (1999). Corticolous myxomycetes from Belize. *Kew Bulletin* 54(3): 723-730.
- Güzel, Y. 2022. Mustafa Kemal University, Faculty of Arts and Science, 32 (2): 287-300
- Henderson, J.C. 2002. Managing Tourism and Islam in Peninsular Malaysia. *Tourism Management* 24, pp. 447-456.
- Huh, J. 2002. *Tourist Satisfaction With Cultural/Heritage Sites: The Virginia Historic Triangle*, Yayınlanmamış, Yüksek Lisans Tezi, Virginia Polytechnic Institute And State University, Blacksburg, Virginia.
- Hüseyinoğlu, Y., 2016. Iğdır Üni. Fen Bilimleri Enst. Der. / *Iğdır Univ. J. Inst. Sci. &Tech.* 6(3): 17-25.

- Karademir, N., Sandal E. ve Tıraş M. 2013. “Kahramanmaraş’ın Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi”, 3rd International Geography Symposium - GEOMED 2013 Symposium Proceedings, ISBN: 978-605-62253-8-3, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Avşar Kampüsü, Kahramanmaraş, Türkiye.
- Karaman, A. 1996. Sürdürülebilir Turizm Planlaması İçin Ekolojik Bir Çerçeve. Sürdürülebilir Turizm; Turizm Planlamasına Ekolojik Yaklaşım. 19.Dünya Şehircilik Günü Kolokyumu, Mimar Sinan Üniversitesi, 102.
- Kiper, T.,& Arslan, M. 2007. Anadolu’da Doğa Turizmi Kapsamında Doğa Yürüyüşü Güzergâhlarının Belirlemede Örnek Bir Çalışma. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*. 4 (2), 165-174.
- Koçan, N. 2012. Ekoturizm ve Sürdürülebilir Kalkınma: Kızılcahamam-Çamlıdere (Ankara) Jeopark ve Jeoturizm Projesi, *Karadeniz Fen Bilimleri Dergisi*, ISSN: 1309-4726,: 3 (2), 69-82s.
- Koca, N., 2001b. Türkiye’nin En Büyük Geçici Yerleşmesi: Zorkun Yaylası, *Doğu coğrafya Dergisi*, 7(6). Erzurum.
- Koca, H., 1995. Cozme’de yayla Turizmi. *Doğu Coğrafya Dergisi*, s.t, Erzurum
- Koca, N. 2011. Doğal ve Sosyo-Ekonomik Özellikleri Açısından Osmaniye Yaylaları, Pegem akademi Yayınevi, Ankara.
- Kubat, A., & Ayaşlıgil, T. 2004. Doğa bilimlerinde ki-kare bağımsızlık testi ve tek yönlü varyans analiz testi uygulamasında spss programı kullanımı. *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University*, 52(1), 155-167. <https://doi.org/10.17099/jffiu.06109>
- Kuter, N. ve Ünal, H. 2009. Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri” Kastamonu Üni., Orman Fakültesi Dergisi, 2009, 9 (2): 146-156.
- KTB, 2020. [URL: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-10103/yayla-turizmi.html>].
- Lascourain, C. H. 1996. Tourism, Ecotourism and Protected Areas: The State of Nature-Based Tourism Around the World and Guidelines for its Development. IUCN, Gland, Switzerlandand Cambridge, UK.
- McDonald, R. ve Jolliffe, L. 2003. Cultural Rural Tourism. *Annals of Tourism Research* 30(2): pp.307–322.
- Orams, M. 1999. Marine Tourism: Development, Impactsand Management, Routlend, London.
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2014. 7.Bölge Md, Osmaniye Şb. Md. Zorkun Yaylası Yaban Hayatı Geliştirme Sahası İI.Revizyon Planı.
- Osmaniye İl Çevre Durum Raporu, 2014.

- Osmaniye İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kayıtları, 2016. [URL: <https://osmaniye.ktb.gov.tr>].
- Özel, Ç., H. 2019. Türk Turizminin Hafızası
- Özel, M. A. 2010. *Turizmin Çeşitlendirilmesi Bağlamında Doğa Turizmi*. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi. Ankara
- Özkurt, H. 2007. Sağlık Turizmi Tahvilleri , *Maliye Dergisi*, Sayı 152, Ocak- Haziran
- Öztürk, Y., Yazıcıoğlu, İ. 2002. Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, Ankara.
- Richards, G. 2001. The Development Of Cultural Tourism in Europe. Ed: G. Richards, Cultural Attractions And European Tourism. (3-31). Uk: Cabi Publishing.
- Sevgi, C. 1984. Adana İlinin Kuzeydoğu Kesiminde Yaylacılık, *Ege Coğrafya Dergisi*. Sayı 2, S. 188, İzmir.
- Soykan, F. 2006. Avrupa’da Kırsal Turizme Bakış Kazanılan Deneyim, II. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi. 20-22.
- SUNG, Hyesook Heidi (May 2000). An Analysis of The Adventure Travel Market: From Conceptual Development to Market Segmentation, PhD. USA: Purdue University.
- Sürücüoğlu, M. S., Özçelik, A., Ö. (2008. Türk Mutfak Ve Beslenme Kültürünün Tarihsel Gelişimi. 38. İcanas Kongresi., 10-15 Eylül, 1289-1310. Ankara.
- SWARBROOKE, John, Beard, Colin, Leckie, Suzanne and Pomfret, Gill (2003). *Adventure Tourism: The New Frontier*. USA: Elsvier Science Ltd
- Taştan, H. ve Kızılırmak, İ. 2019. Turizm Çeşitleri ve Şekilleri. (Ed. A. Celil Çakıcı) Kavramlar ve Örneklerle Genel Turizm. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Tekin, Ö.F. 2016. Alternatif Bir Turizm Türü Olarak Yayla Turizmi ve Bozkır İlçesinin Potansiyelinin Değerlendirilmesi. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları: 9.
- TDK, Yayla Nedir? , İnanç Nedir? , <https://www.sozluk.gov.tr/>
- Tıraş, M., Besnek, F., *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Haziran 2017 21(2): 757-777
- Tıraş, M. 2001. *Türk Coğrafya Dergisi*, Sayı: 36, s. 161- 170, İstanbul
- Tugay, O. ve Ark. 2019. / *Bağbahçe Bilim Dergisi* 6(3): 35-40 Gökşen Ve Çetinkol, 2021: 77.
- Turhan, Mümtaz 1994. Kültür Değişmeleri (Sosyal Psikoloji Bakımından Bir Teknik), Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul.

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar VII. Bölge Müdürlüğü, 2013.

Usta, Ö. 2009. Turizm, Genel ve Yapısal Yaklaşım, Detay Yayıncılık. 2. Baskı, Ankara.

Yıldız, M., & Yılmaz, M. 2019. Türkiye’de Gastronomi Turizmi Üzerine Bir Literatür İncelemesi. *Sivas Interdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi*(4), 51-60.

Yılmaz, H., Karahan, F. 2003. Eko Turizm Yaklaşımlarında Flora Turizmi Palandöken Dağlarının Potansiyeli Türkiye I. Ulusal Erciyes Sempozyumu 23-25 Ekim 2003 Erciyes ,Kayseri.

Yılmaz, H. 2010, Artvin Kenti ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi, III. Ulusal Karadeniz Ormanlık Kongresi 20-22 Mayıs 2010 Cilt: IV Sayfa: 1595-1605.

Yüregen, A. 2022. Yavaş Şehirlerin Sürdürülebilir Turizm Bağlamında Değerlendirilmesi: Ahlat Örneği

İnternet Siteleri:

<https://www.aa.com.tr/tr/yasam/ormanlar-ve-koyler-ulkeye-ekoturizm-ile-katki-saglayacak/3108414>

<https://boletales.com>

<https://www.denizticaretodasi.org.tr/tr/sayfalar/deniz-turizmi-calisma-grubu>

<https://www.dogaka.gov.tr/haber/osmaniye-nin-karacay-vadisi-ile-zorkun-yaylasi-arasina-teleferik-sistemi-fizibilitesi-hazirlandi>

<https://www.ktb.gov.tr/TR-96254/kultur.html>.

https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/Osmaniye_ili_raporu.pdf

<https://www.ogm.gov.tr/tr/haberler/turi%CC%87zmde-yukselen-deger-ekoturi%CC%87zm>

<https://osmaniye-bld.gov.tr>

<http://osmaniye.gov.tr/cografi-yapi>

<https://osmaniye.ktb.gov.tr/TR60790/cografya.html>

<http://www.turkforum.net>

EKLER

Ek. 1. Zorkun Yaşlı Ekoturizm Potansiyeli Farkındalığı Hakkında Anket

KİŞİSEL ÖZELLİKLER

1. Cinsiyetiniz

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

ERKEK KADIN

2. Doğum tarihiniz

Örnek: 7 Ocak 1980

3. Öğrenim düzeyiniz

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

İLKOKUL

ORTAOKUL

LİSE

ÖNLİSANS

LİSANS

YÜKSEKLİSANS

DOKTORA

İKİ SEÇENEKLİ KAPALI UÇLU KISA SORULAR

4. Osmaniye'de mi yaşıyorsunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET HAYIR

5. Zorkun Yaylası'nda vakit geçirdiniz mi?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET HAYIR

6. Zorkun Yaylası'nda yapılan ekoturizm faaliyetleriyle alakalı kitap, dergi, gazete haberi ya da broşürlere rastadınız mı?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET HAYIR

7. Yaylacılık terimi turizm açısından size herhangi bir çağrışım yapıyor mu?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET HAYIR

8. Zorkun Yaylası diyr bir mekan duydunuz mu?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET HAYIR

9. Zorkun Yaylası'na gittiniz mi?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET HAYIR

10. Ekoturizm terimi hakkında bilginiz var mı?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET HAYIR

ÜÇ SEÇENEKLİ KAPALI UÇLU SORULAR

11. Zorkun Yaylası Güzelleştirme Derneği adında bir dernek olduğunu biliyor muydunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET HERHANGİ BİR FİKRİM YOK HAYIR

12. Zorkun Yaylası'nda herhangi bir ekoturizm faaliyetine(Doğa yürüyüşü, dağ koşusu, bisiklet v.b) katıldınız mı?

Yalnızca bir şıkka işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

13. Zorkun Yaylası'na gitmenin masraflı bir faaliyet olduğunu düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkka işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

14. Zorkun Yaylası'na hangi imkanlarla gitme olanağı bulabiliyorsunuz?

Yalnızca bir şıkka işaretleyin.

ÖZEL ARACIMLA

TİCARİ TAKSİ VEYA OTOBÜS/MİNİBÜSİLE

HERHANGİ BİR İMKAN BULAMIYORUM

15. Zorkun Yaylası'na gittiğinizi varsayalım.herhangi bir ekoturizm faaliyetine katılmayı düşünür müydünüz?

Yalnızca bir şıkka işaretleyin.

EVET KARARSIZIM HAYIR

16. Zorkun Yaylası'nda ekoturizm faaliyetlerinde bulunmanın maddi açıdan cazip olduğunu düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkka işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

17. Zorkun Yaylası'nda her sene yapılan "Geleneksel Çocuk Şenliği" etkinliğine katıldınız mı?

Yalnızca bir şıkka işaretleyin.

KATILDIM

DUYDUMAMAKATILMADIM

DUYMADIM

18. Zorkun Yaylası'nda her yıl yapılan geleneksel bisiklet yarışmasına yarışmacı/izleyici olarak katıldınız mı?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

KATILDIM

DUYDUM AMA KATILMADIM

DUYMADIM

19. Benzin fiyatlarının yaylaya çıkmak için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

20. Devlet kuruluşlarının size Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinden yararlanmak için gerekli imkanları sağladığını düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

21. Ayakkabı fiyatlarının Zorkun Yaylası'nda doğa yürüyüşü yapmak için bütçenize uygun olduğunu düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

22. Zorkun Yaylası'na ulaşım için yapmış olduğunuz harcamalar, alandan beklentinizi karşılayabildi mi?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

23. Zorkun Yaylası'nın ekoturizm açısından hak ettiği değeri gördüğünü düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

24. Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelinin kamu/özel kuruluşları tarafından yeterli derecede değerlendirildiğini düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

25. Zorkun Yaylası'na gidecek olsanız konaklamayı düşünür müsünüz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET

ÖNCE GÖRMEM LAZIM

HAYIR

26. Zorkun Yaylası'nda konaklayacak olsanız bu nerde olurdu?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

KİRALIK EVDE EN YAKIN OTELDE KAMP YAPARIM

27. Zorkun Yaylası'nda konaklayacak olsaydınız bu ne kadar sürerdi?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

24 SAATTEN KISA

24 -48 SAAT

DAHA FAZLA

28. Zorkun Yaylası'ndaki konutların kira fiyatlarının yaylanın ekoturizm potansiyelinin açığa çıkmasını engellediğini düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

29. Zorkun Yaylası'nda otel bulunmamasının ekoturizm faaliyetlerine katılımı azalttığını düşünüyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

EVET KISMEN HAYIR

30. Zorkun Yaylası ya da Osmaniye şehir merkezinden ev alma imkanınız olsaydı hangisini tercih ederdiniz?

Yalnızca bir şıkka işaretleyin.

ZORKUN OSMANİYE KARARSIZIM

31. Zorkun Yaylası ile Osmaniye arasında konut/kira fiyatları açısından nerdeyse fark olmadığını biliyor muydunuz?

Yalnızca bir şıkka işaretleyin.

EVET

DUYDUM AMA İNANMADIM

HAYIR

AÇIK UÇLU SORULAR

32. Yaylacılık hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

33. Ekoturizm hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

34. Bir yayladan ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileriniz nelerdir?

35. Zorkun Yaylası'ndan ekoturizm faaliyetleri adına beklentileriniz nelerdir?

36. Zorkun Yaylası'na ulaşımınızda ortalama olarak ne kadar harcama yaptınız?

37. Devlet kuruluşlarından ekoturizm faaliyetleri açısından beklentileriniz nelerdir?

38. Zorkun Yaylası'nın mevcut ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için varsa önerileriniz nelerdir?

KISA CEVAPLI AÇIK UÇLU SORULAR

39. Ekoturizm deyince aklınıza gelen üç faaliyet nedir?

40. Zorkun'da ekoturizm deyince aklınıza gelen üç faaliyet nedir?

41. Zorkun Yaylası'nın ekoturizm potansiyelini değerlendirme ve geliştirmek amacıyla bir dernek kuracak olsaydınız bu derneğin ismi ne olurdu?

ÖZ GEÇMİŞ

